

Norsk Lovtidende.

Udgiven efter offentlig Foranstaltning

ifølge Lov af 1te April 1876.

N. 20.

Udgivet 13de Juli.

1887.

Lov

1 Juli.
No. 5.

om Rettergangsmaaden i Straffesager.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre bitterligt: At Os er bleven forelagt det nu samlede ordentlige Storthings Beslutning af 15de Juni dette Aar, saalydende:

Første Kapitel.

Lovens Virkefreds.

§ 1. Alle Spørgsmaal om Straf, som ikke i Medfør af Lovgivningen afgjøres uden Søgmaal eller henhører under Rigsret eller Krigsret, behandles efter de i denne Lov fastsatte Regler.

§ 2. Efter denne Lovs Regler behandles endvidere:

1. Sager, som anlægges af det Offentlige for Overtrædelse af Politilovgivningen, selv om Straf ikke paastaes;
2. Sager, som anlægges af det Offentlige til Forbrydelse af Penge eller Gods, ogsaa hvor samme ikke er at anse som Straf;
3. Sager angaaende Anvendelse af Sikkerhedsfængsel;
4. Sager, hvori en Urekrænkelse paastaes fjendt død og magtesløs.

§ 3. De af en Forbrydelse følgende borgerlige Retskrav mod Sigtede kan forfølges i Forbindelse med Straffesagen overensstemmende med de i Kapitel 32 indeholdte Regler.

§ 4. Naar Afgjørelsen af en Handling's Strafbarhed beror paa, om et vist Retsforhold bestod paa den Tid, Handlingen blev foretagen, undersøges og bedømmes Spørgsmaalet herom under Straffesagen.

Dog har Retten Afgang til at udsætte Straffesagen, indtil Spørgsmaalet om det omtvistede Retsforholds Bestaan er bragt under Paafjendelse gennem borgerligt Søgmaal. Den Afgjørelse, som herunder maatte være truffen, er dog ikke bindende ved Afgjørelsen af Straffespørgsmaalet.

1 Juli.
No. 5.

§ 5. Under Krigsret henhører:

1. Forbrydelser, som de ved Rigets væbnede Magt ansatte eller dertil hørende Personer begaar i Krigstid eller paa Søtogt eller ved Hærsdeling udenfor Riget eller med Hensyn til den militære Tjeneste eller de militære Ting eller mod de dem paa Grund af deres militære Stilling paahvilende Pligter.
2. Forbrydelser af Krigsfanger, der staar under militær Bevogtning.
3. Spionering, Meddelelser til Fienden, Forsyning af Fienden med Vaaben, Levnetsmidler eller andre Krigsfornødenheder og andre Handlinger, der er til umiddelbar Skade for Krigsmagten eller stridende mod nogen af vedkommende Befalingsmand til de militære Foretagenders Sikkerhed givne Bestemmelse, begaaet i Krigstid inden nogen af Krigsmagten besat Strækning.

Andet Kapitel.

Straffedomstolene.

§ 6. Domstole i de Sager, som henhører under denne Lov, er:

Høiesteret,
Høiesterets Kjæremaalsudvalg,
Lagmandsretterne,
Meddomsretterne og
Førhørsretterne.

§ 7. Høiesterets Kjæremaalsudvalg bestaar af tre af Høiesterets faste Dommere, opnævnte af Justitiarius skiftevis for tre Maaneder. Den ældste Dommer forretter som Formand. Naar Høiesteret finder det hensigtsmæssigt, nedlægges samtidig to Kjæremaalsudvalg. Høiesteret giver i dette Tilfælde almindelige Bestemmelser angaaende Sagernes Fordeling mellem de to Udvalg.

§ 8. Lagmandsretten bestaar af tre Dommere (Retten), nemlig en Lagmand som Formand og to andre Dommere, og af ti til Afgjørelse af Skyldspørgsmaalet tilfaldte Lagrettemænd (Lagretten).

Naar en Dommer eller Lagrettemand faar Forfald eller af andre Grunde maa fratræde under en Sags Behandling, kan denne fortsættes, uden at Nogen tilfalder i den Udtrædendes Sted. Dog maa der mindst være to Dommere, hvoriblandt Lagmanden eller nogen, der efter § 13 kan træde i hans Sted, og ni Lagrettemænd.

§ 9. Der oprettes sex Lagmandsembeder eller Lagstole, nemlig:

1. en for Borgarthings Lagdomme, omfattende Kristianias og Smaalenenes Lagsogne;
2. en for Eidsivathings Lagdomme, omfattende Afershus, Kristians-Busteruds og Jarlsberg og Laurviks Lagsogne;

3. en for Agders Lagdomme, omfattende Bratsbergs, Nedenes, 1 Juli.
Lister og Mandals og Stavangers Lagfogne; No. 5.
4. en for Gulathings Lagdomme, omfattende Bergens, Søndre
og Nordre Bergenhus samt Romsdals Lagfogne;
5. en for Frostathings Lagdomme, omfattende Søndre og Nordre
Trondhjems og Hedemarkens Lagfogne;
6. en for Haalogalands Lagdomme, omfattende Nordlands, Tromsø
og Finmarkens Lagfogne.

Lagdommenes Omraade kan forandres eller nærmere bestemmes af Kongen.

§ 10. Lagmændene maa være i Besiddelse af de for Højesteretsdommere lovbefalede Egenstaber.

§ 11. Til Medlemmer af Lagmandsretten beskikkes for hvert Lagfogd aarlig af Kongen to Dommere, som ikke er Medlemmer af Højesteret.

§ 12. Til at træde i de i § 11 omhandlede Dommers Sted, naar nogen af dem enten gjør Tjeneste som Lagmand eller af nogen Grund ikke kan have Sæde i Retten, beskikkes ligeledes for hvert Lagfogd et tilstrækkeligt Antal Dommere eller andre Mænd med de for Dommere foreskrevne Egenstaber.

I særdeles vidtloftige og vigtige Sager kan Lagmanden bestemme, at en af dem skal overvære Forhandlingerne for i Forfaldstilsælde at indtræde i Retten.

§ 13. I Tilsælde af Lagmandens Forfald, eller naar han i nogen Sag ikke kan have Sæde i Retten, bestemmer vedkommende Regjeringsdepartement, hvem der skal gjøre Tjeneste som Lagmand. Indtil saadan Bestemmelse er truffen, træder den i Bestikkelsen først nævnte Dommer i hans Sted.

§ 14. For hvert Lagdomme udnævner Kongen en Rets-
skriver.

I Forfaldstilsælde eller, hvor han i enkelt Sag ikke kan gjøre Tjeneste, antager Lagmanden en Anden i hans Sted.

§ 15. Meddomsretten bestaar af Underdommeren — eller hvor der i Underretten er flere Dommere, af en af disse — som Formand og af to Domsmænd.

§ 16. Forhørsretten bestaar af Underdommeren eller, hvor der i Underretten er flere Dommere, af en af disse.

§ 17. Retskriverforretningerne ved Meddomsretten og Forhørsretten udføres af den særskilte Retskriver ved Underretten, hvor saadan er ansat, og ellers af Underdommeren.

§ 18. Udenfor det i Grundlovens § 37 nævnte Tilsælde maa dømmende Kommissioner eller overordentlige Domstole ikke nedsættes til Behandling af Straffesager, som hører under denne Lov.

Dog kan ekstraordinære Dommere beskikkes til at træde i den

1 Juli. almindelige Underdommers Sted under de store Jisserier, naar Op-
 No. 5. syn er anordnet.

Tredie Kapitel.

Domstolenes saglige Virkekreds.

§ 19. Ved Lagmandsret behandles Sager angaaende Forbrydelser, som kan medføre strengere Straf end Strafarbejde i femte Grad, eller for hvilke Strafarbejde eller Afsettelse fortrinnsvis bliver at anvende, samt Sager angaaende Forsøg paa eller Delagtighed i saadanne Forbrydelser.

Straffens Stjærpelse paa Grund af Gjentagelse kommer her ikke i Betragtning.

§ 20. Sager, hvori Straffelovens Kap. 6 § 8 kommer til Anvendelse, bliver, uanset Bestemmelserne i § 19, ikke at behandle ved Lagmandsret, hvis ikke høiere Straf end Ris eller Fængsel kan anvendes.

§ 21. Har den Sigtede for Retten usorbeholdent tilstaaet Forbrydelsen, og denne Tilstaaelses Rigtighed bestrykes ved de øvrige foreliggende Oplysninger, bliver Sagen, om den end efter § 19 skulde henhøre under Lagmandsret, ikke at behandle ved samme, naar Forbrydelsen ikke kan medføre høiere Straf end Strafarbejde i fjerde Grad.

§ 22. Ved Meddomsret behandles de Sager, som ikke hører under Lagmandsret eller afgjøres af Forhørsretten i Henhold til § 283.

Sager, som efter Reglerne i § 400 kan indbringes til fornyet Behandling ved Lagmandsret uden Ræremaaalsudvalgets Tilladelse, kan Baatalemyndigheden dog strax indbringe for Lagmandsretten, hvis den af særlige Grunde finder det hensigtsmæssigt, eller det begjæres af Sigtede.

Saadan Begjæring maa ikke afflaaes, hvis Baatalemyndigheden vil paastaa Idømmelse af Strafarbejde eller af Fængsel for en Forbrydelse mod Straffelovens Kapitler om Mened, Tyveri, Røveri eller Bedrageri, eller der handles om en Forbrydelse ved trykt Skrift eller mod den almindelige Straffelovs Kap. 8 § 1 eller Kap. 9 undtagen § 27 eller om Forbrydelse i offentlig Tjeneste.

§ 23. Under de i § 283 angivne Betingelser kan Sager, som ellers vilde være at behandle ved Meddomsret, paadømmes af Forhørsretten.

§ 24. Foranstaaende Regler er ikke til Hinder for, at sammenhængende Sager, hvoraf nogle hører for Lagmandsret, andre for Meddomsret, i Forening indbringes for Lagmandsretten.

§ 25. Er en Sag indbragt for Lagmandsretten, bør den i Almindelighed antages til Paadømmelse af denne, om den end rettelig burde være paatalt for Meddomsret.

Viser det sig under Behandlingen af en Sag, som Baatale-

myndigheden har indbragt for Meddomsretten, at den angaar en 1 Juli.
 Forbrydelse, der skulde være paataalt for Lagmandsret, bør Med- No. 5.
 domsretten i Almindelighed fremme den til Paadømmelse, hvis Ud-
 sættelse ikke er fornøden.

Er en Sag afvist af Lagmangsretten som henhørende for Med-
 domsret, er denne derved bunden.

§ 26. Retslig Forundersøgelse samt Thingsvidner og andre
 enkeltstaaende Retshandlinger foretages ved Forhørsretten.

Fjerde Kapitel.

Domstolenes stedlige Virkefreds samt Tid og Sted for
 Rettens Holdelse.

§ 27. Hvert Amt udgjør i Almindelighed et Lagfogd. Af-
 vigelser herfra kan beslattes af Kongen, efterat Betænkning er ind-
 hentet fra vedkommende Amtsformandsfaber og fra vedkommende
 Rjbstæders Kommunebestyrelser.

§ 28. For hvert Lagfogd fastsætter Kongen et sælles Rets-
 sted, hvor Lagmandsthing holdes til bestemte Tider, i Regelen mindst
 fire Gange aarlig. For affides liggende Del af Lagfognet kan der
 bestemmes et særskilt Retssted, hvor de der hjemmehørende Sa-
 ger i Almindelighed bliver at behandle efter Berammelse af Lag-
 manden.

§ 29. Kongen kan meddele Lagmændene Bemyndigelse til
 at fastsætte den nærmere Tid for Lagmandsthingenes Holdelse.

Den om Tiden og Stedet for Lagmandsthingene givne Be-
 stemmelse kan for det enkelte Tilfælde fraviges af Lagmanden, naar
 han af særlige Grunde finder det hensigtsmæssigt. Ligeledes kan
 han til en eller flere enkelte Sagers Behandling afholde særskilt
 Lagmandsthing paa et andet Sted end det sædvanlige.

§ 30. Tid og Sted for Lagmandsthinget skal Lagmanden
 betimelig bekyndtgjøre i Rundgjørelsestidenden og paa anden hen-
 sigtsmæssig Maade overensstemmende med de af Kongen derom
 givne Forfrister.

§ 31. For Meddoms- og Forhørsretterne danner Underdoms-
 merens Embedsdistrikt Retskredsen.

§ 32. Meddoms- og Forhørsretterne holdes saavidt muligt
 ved de almindelige Thing. Dog kan vedkommende Regjeringsdepar-
 tement bestemme, at de holdes paa faste ugentlige eller maanedlige
 Retsdage, hvor dette findes hensigtsmæssigt.

Naar hurtigere Behandling paakræves, fordi Sigtede er paa-
 greben, eller af andre Grunde, eller naar det for Sagens Dplys-
 ning er hensigtsmæssigt, at Retten holdes paa et andet Sted end
 det sædvanlige, bliver Extraret at afholde.

§ 33. Lagmands- og Meddomsrettens daglige Arbejdstid bør
 i Almindelighed ikke overstige otte Timer.

1 Juli.
No. 5.

Tennte Kapitel.

Lagrettemænd og Domsmand.

§ 34. Hvert andet Aar inden Udgangen af November Maa-
ned udvælges Lagrettemænd og Domsmand for de to følgende Aar.

§ 35. Valgbar som Lagrettemand og Domsmand er enhver
norst Borger, der ikke paa Grund af legemlige eller aandelige Mang-
ler eller utilstrækkeligt Kendskab til Landets Sprog er ude af Stand
til at fyldestgjøre en Lagrettemands eller Domsmands Pligter, og
som enten

1. er stemmeberettiget efter Grundloven eller valgbar til kommu-
nale Ombud ifølge Lov af 4de August 1845, eller
2. har fyldt 25 Aar, været bosat i Landet i 5 Aar og i direkte
Skat til Staten eller Kommunen for det sidst forløbne Aar til-
sammen havde at betale paa Landet og i Ladestederne Kr. 4.00
og i Kjøbstæderne Kr. 8.00.

§ 36. Udelukket fra at vælges til Lagrettemand eller Doms-
mand er Enhver, der er i noget i Grundlovens § 52 nævnt Til-
fælde eller er dømt til Livsstraf, Strafarbejde eller Afsettelse eller
for en Forbrydelse, som omhandles i Straffelovens Kap. 10 § 25,
Kap. 11, 12, 19, 20, 21 eller Kap. 22 § 14.

Dog bevirke Straffedom ikke Udelukkelse fra Valg, naar den
Domfældte har faaet Wresopreislning, eller naar saadan efter Lov
af 9de Juni 1883 § 6 er usornøden.

§ 37. Til Lagrettemænd og Domsmand kan ikke vælges:

1. Statsraadets Medlemmer;
2. De ved Regeringens Kontorer ansatte Tjenestemand;
3. Øvrigheds personer og Officerer i høiere Grader til og med
Oberstløjtnanter og Kommandørkaptainer;
4. Hoffets Betjente og dets Pensionister;
5. Dommere og Retskrivere;
6. De ved Paataalemyndigheden og Politiet ansatte Tjenestemand;
7. Statskirken og andre anerkjendte Trossamfunds Præster;
8. Præstiserende Sagførere.

§ 38. Berettigede til at undslaa sig for Valg er:

1. Præstiserende Læger;
2. Faste Lodser;
3. De ved Told-, Tyr-, Post-, Telegraf- og Jernbanedæsejet an-
satte Tjenestemand;
4. De, som tilveiebringer antagelig Dphlysning om, at de ikke uden
Bare for Helbred eller Tilfidesættelse af vigtige private eller
offentlige Forretninger kan gjøre Tjeneste, eller som sandsyn-
liggjør, at de ikke uden Vanskelighed kan bære de med Hver-
vet forbundne Udgifter;
5. De, som har fyldt sit 65de Aar.

Af de under No. 5 nævnte Personer kan Forlangendet om

Fritagelse fremsættes en Gang for alle. Ellers har det kun Gyl- 1 Juli.
dighed for det forestaaende Valg. No. 5.

§ 39. Den, der har gjort Tjeneste som Lagrettemand to Gange efter et Valg, kan forlange sig fritaget ved det nærmest paafølgende Valg.

Som Tjenstgjoring regnes det ogsaa, at Lagrettemanden har fremmodt til Tjeneste paa Retsstedet og har opholdt sig der indtil den sidste Udtrækning af Lagrette for den enkelte Sag, eller indtil han har faaet Rettens Samtykke til at forlade Thinget.

§ 40. De ved andre Love givne Fritagelser for at overtage Ombud fritager ikke fra Hvervet som Lagrettemand eller Domsmand.

§ 41. Mandtal over de Indvaanere af Kommunen, der er valgbare efter § 35, jfr. §§ 36 og 37, føres for hvert Herred eller Vadested med egen Kommunebestyrelse af Lensmanden og for hver Kjøbstad af Raadstuskriveren.

§ 42. I ethvert Lagsgn skal der i Regelen være femti Gange saa mange Lagrettemænd, som der er fastsat Lagmandsthing for Aaret, med Tillæg af det Antal Thing, som antages at ville blive afholdt paa særskilte Retssteder efter § 28. Omfatter et Lagsgn alene en Kjøbstad, skal det have sex Gange saa mange Lagrettemænd, som der antages at ville blive behandlet Lagmandsretssager i Løbet af et Aar.

Overensstemmende hermed bestemmes Antallet af Lagmanden, som dernæst fordeler Tallet paa samtlige Lagsgnets Kommuner efter Folkemængden. Hver Kommune skal dog mindst have en Lagrettemand. Inden Udgangen af August Maaned underretter han Formandskaberne om den foretagne Fordeling.

§ 43. I enhver Meddomsretsreds skal der være fire Gange saamange Domsmand, som der antages at ville blive afholdt Møder ved Meddomsretten i Løbet af et Aar. Med dette for Die bestemmes Antallet af Underdommeren, som dernæst fordeler Tallet mellem Kredsens Kommuner efter Folkemængden. Hver Kommune skal dog mindst have tre Domsmand. Inden Udgangen af August Maaned underretter han Formandskaberne om den foretagne Fordeling.

§ 44. I sidste Halvdel af Juli Maaned udlægges det i § 41 omhandlede Mandtal til almindeligt Eftersyn i 14 Dage. Tiden og Stedet for Udlæggelsen kundgøres forud i Forbindelse med en Opfordring til dem, som efter §§ 38 og 39 kan undslaa sig, og til Enhver, som ellers maatte have noget at bemærke, om at indkomme med sine Forlangender eller Besværinger. Saa snart Fristen er udløbet, sender Mandtalsføreren Mandtallet og de indkomne Forlangender og Besværinger, ledsagede af de Bemærkninger, hvortil han finder Anledning, til Formandskabet.

1 Juli.
No. 5.

§ 45. Inden Udgangen af September Maaned afholdes efter Ordføreren Berammelse et Møde af Formandskab, Forligelseskommisærer og paa Landet og i Ladestederne Lensmanden eller Lensmændene, i Kjøbstæderne Magistraten. I dette Møde afgjøres de indkomne Forlangender og Bøværinger og afgives Forslag til Valg af Lagrettemænd og Domsmand.

Forat Beslutning skal kunne fattes, maa mindst to Trediedele af Formændene, deriblandt Ordføreren eller Viceordføreren, samt en Forligelseskommissær og Lensmanden eller Magistraten være tilstede. I Tilfælde af Stemmeligbed gjør Ordføreren Stemme Udslag.

§ 46. Mødets Beslutninger udlægges til almindeligt Efterhyn i 14 Dage, og samtidig berammes et Møde af den samlede Kommunebestyrelse til Afholdelse inden Udgangen af November Maaned. Herom udstedes Bekjendtgjørelse med Opfordring til enhver, som maatte have noget at bemærke, om at indkomme dermed til Formandskabet senest inden en Uge forud for det berammede Møde.

I dette Møde afgjøres indkomne Klager over de i § 45 omhandlede Beslutninger, hvorefter der foretages Valg paa saamange Mænd, som det samlede Antal Lagrettemænd og Domsmand udgjør. Blandt disse udvælges derefter Lagrettemændene.

I Mødets Forhandlinger skal Stedets Lensmand eller Magistrat deltage. Dog hindres ikke Forretningens Fremme ved deres Fravær.

§ 47. Foruden det almindelige Udvalg skal der efter foranstaaende Regler oprettes følgende særskilte Udvalg:

1. I Kjøbstæder og Ladesteder samt i Herreder, af hvilke nogen Del er undergIVEN de almindelige Bygningslove, et Udvalg af Domsmand, der besidder særlig Kyndighed i Bygningsanliggender.

2. I Kommuner, for hvilke det af vedkommende Regjeringsdepartement bestemmes, et Udvalg af Lagrettemænd og Domsmand, som er kyndige i Søværnen og Stibsanliggender.

De gjældende Regler angaaende Domsmand for de Sager, der fortiden behandles ved Haandværksret, vedbliver at bestaa.

§ 48. Til Lagrettemænd og Domsmand bør kun vælges Mænd, som paa Grund af Retfindighed, Dygtighed og Selvsfændighed ansees særlig værdige og stikfede til Hvervet.

§ 49. Fortegnelse over de valgte Lagrettemænd og Domsmand føres paa Landet og i Ladestederne af Lensmændene og i Kjøbstæderne af Raadstuskriverne og bekjendtgjøres ved Opflag paa Thingstederne. Gjenpart af Fortegnelserne meddeles henholdsvis Lagmanden og Stedets Underret.

§ 50. Lagrettemænd og Domsmand kan undslaa sig for at gjøre Tjeneste som Retsvidner.

§ 51. Hvis en Lagrettemand eller Domsmand kommer i

noget af de i § 36 omhandlede Tilfælde eller i en Stilling, som efter § 37 er uførenelig med Hvervet, eller hvis det oplyses, at nogen ikke Valgbar er valgt, skal han ufortøvet udslettes af den i § 49 omhandlede Fortegnelse. 1 Juli. No. 5.

Det samme gjælder, naar en Lagrettemand eller Domsmænd afgaar ved Døden eller frastlytter Retskredsens, eller naar han paa Grund af aandelige eller legemlige Mangler varig er bleven ude af Stand til at gjøre Tjeneste.

Tilflytter nogen Lagrettemand eller Domsmænd en anden Kommune inden Retskredsens, skal han overføres paa Fortegnelsen for denne Kommune.

Alse over, at nogen er urettelig udslettet eller overført, afgjøres af Formandskabet.

§ 52. Indtræder nogen Grund, der efter § 38 Nr. 1—4 vilde have berettiget Lagrettemanden eller Domsmænd til at undslaa sig for Valg, kan han begjære Formandskabets Afgjørelse for, at han skal udslettes af Fortegnelsen.

§ 53. Om de Forandringer, som Fortegnelsen over Lagrettemændene eller Domsmændene undergaar, gjøres uden Ophold Indberetning henholdsvis til Lagmanden eller Underretten.

Ligeledes indberettes, naar nogen Lagrettemand eller Domsmænd kommer under Forfølgning af det Offentlige for en Forbrydelse, der kan medføre strengere Straf end Bøder.

Sjette Kapitel.

Lagrettemænd for det enkelte Lagmandsthing.

54. Betimelig forinden hvert Lagmandsthing har Lagmanden i Overbær af to mandtalsførte Retsvidner (§ 494) ved Lodtrækning at udtage sex og syv Lagrettemænd samt to Baramænd.

Kongen kan for hvert Lagsogn give almindelig Bestemmelse om, hvorlange de udtrukne Lagrettemænd skal gjøre Tjeneste. Hvor ikke andet er bestemt, skal de tjenstgjøre under hele Thinget, og i ethvert Fald indtil Forhandlingen af den paabegyndte Sag er tilendebragt.

Skal Lagrettemændene ikke gjøre Tjeneste under hele Thinget, har Lagmanden betimelig at udtage Lagrettemænd saa ofte, som fornødiges.

§ 55. Lodtrækning sker blandt alle paa Lagsognets almindelige Fortegnelser opførte Lagrettemænd med Undtagelse af dem, der allerede har gjort Tjeneste (§ 39) ved noget i samme Aar afholdt Thing.

Er der ikke mindst 40 tilbage, udtrækkes Lagrettemændene blandt samtlige paa Fortegnelserne Anførte.

Baramændene trækkes under Sagttagelse af de samme Regler blandt Lagrettemændene i den Kommune, hvor Thinget holdes.

Til at gjøre Tjeneste i Sag angaaende Forbrydelse mod

1 Juli. Søsartsloven udtages, naar Begjæring derom betimelig er indløben fra nogen Part og Lagmanden finder Begjæringen besøiet, paa lige Maade fire Lagrettemænd af de i § 47 under Nr. 2 omhandlede særskilte Fortegnelser. I Sager, som udspringer af Forholdet mellem Skipper og Mandskab, bør dog ikke mere end to af de Sækyndige være Skippere.

§ 56. Naar affides liggende Distrikt har særskilt Retssted, skal til de for samme berammede Thing Halvdelen af Lagrettemændene trækkes blandt de i Distriktet boende, den anden Halvdel blandt Sagsfognets øvrige Lagrettemænd. De, der har gjort Tjeneste i samme Aar, medtages ikke ved nogen af disse Trækninger, medmindre Antallet af de øvrige er under 20.

§ 57. Lodtrækningen foregaar paa den Maade, at Lagmanden nedlægger i en Urne lukkede Sedler med samtlige de Lagrettemænds Nummer, mellem hvilke Trækningen skal finde Sted, og efterat Sedlerne er sammenblandede, enkeltvis optager det bestemte Antal.

§ 58. Trækker Loddet Nogen, der efter Reglerne i det følgende Kapitel er udelukket fra at gjøre Tjeneste i nogen Sag, eller som vides at have lovligt Forsald, eller er i noget i § 53 sidste Led omhandlet Tilfælde, bliver han at forbigaa.

§ 59. Lodtrækningen og de Afgjørelser, som er truene i Genhold til foregaaende §, indføres i en dertil bestemt Bog. Lodtrækningens Udfald meddeles Statsadvokaten, som er berettiget til at udstyde fem af de udtrukne Lagrettemænd. De en og thye først udtrukne, som ikke udstydes, samt Baramændene tilsiges til Møde ved Lagmandsthinget.

§ 60. Statsadvokaten sender uden Ophold Fortegnelse over de Lagrettemænd og Baramænd, der skal tilsiges, til vedkommende Lensmænd og Raadstuskrivere, hvilke snarest muligt skal besørge Tilsigelserne udført, samt til de Tilstalte eller deres Forsvarere. Saavidt muligt bør Lagrettemændene gives tre Dages Varjel, hvis de bo i den By, hvor Thinget holdes, og ellers en Uges Varjel.

§ 61. Har Lensmanden eller Raadstuskriveren Kundskab om, at nogen Lagrettemand, som han skal tilsige, har lovligt Forsald eller er i noget i § 51, første eller andet Led eller § 53 sidste Led omhandlet Tilfælde, eller erklærer Lagrettemanden ved Tilsigelsen, at han ikke kan eller vil møde, skal den, som staar næst efter ham paa Fortegnelsen over Kommunens Lagrettemænd, dog med Forbigaaelse af dem, som har gjort Tjeneste tidligere i Aaret, tilsiges at møde i hans Sted. Er der ingen, som i Overensstemmelse hermed kan tilsiges, begyndes der paa samme Maade forfra paa Fortegnelsen. Findes overhovedet ingen Lagrettemand, som kan tilsiges, bliver Domsmændene at tilsige i den Orden, hvori de er valgte.

Meddelelse om de stedsfundne Tilfigelser og om, hvorledes de 1 Juli.
ovenfor giivne Bestemmelser er anvendte, indsendes til Lagmanden. No. 5.

§ 62. Senest Dagen før Thingets Begyndelse opslaaes paa Retsstedet en Fortegnelse over de Lagrettemænd, som skal gjøre Tjeneste.

Er Tilstalte fængslet, maa Fortegnelsen forevises ham senest den nævnte Dag.

§ 63. Lagrettemand, som uden lovligt Forsald nægter eller undlader at møde eller iøvrigt vægrer sig for at opfylde sit Hverv, kan ved Kjendelse under Sagen eller efter særskilt Tiltale ilægges en Bød af indtil firehundrede Kroner. Han kan derhos tilpligtes helt eller delvis at tilsvare de ved hans Forhold voldte Omkostninger.

Har han havt lovligt Forsald, men forsomt snarest muligt at anmelde samme, kan han efter Omstændighederne anses med en Bød af indtil et hundrede Kroner og tilpligtes at tilsvare voldte Omkostninger.

Til lovligt Forsald medregnes saadanne Omstændigheder som, at Vedkommende ikke uden Fare for Helbred eller Belfærd eller uden Tilfidesættelse af vigtige og uopsættelige Forretninger eller Pligter kunde have mødt.

Al offentlige Hverv er alene Hvervet som Medlem af Storting, Distriktsforsamling og Amtsting samt militær Tjeneste at betragte som Forsald.

§ 64. Er Antallet af de ved Lagmandstinget tilstedeværende Lagrettemænd, som kan gjøre Tjeneste, mindre end nitten eller i det i § 321 nævnte Tilfælde mindre end tyve, Paramændene iberegne, uden at dog Lagrettelisten i sin Helhed er ugyldig, tilfalder Lagmanden blandt de Lagrettemænd, som hurtigst kan komme tilstede, det fornødne Antal, med Forbigaaelse, saavidt muligt, af dem, der tidligere har gjort Tjeneste, og efter Lodtrækning, forsaavidt der haves Valg mellem Flere. Saadan Tilfaldelse kan undlades, saafremt Parterne frafalder sin Ret til at udsyde Flere, end at der bliver mindst ti eller i Tilfælde elleve Lagrettemænd tilbage, som kan gjøre Tjeneste.

§ 65. Ved Thingets Slutning lader Lagmanden forfatte en Liste over de Lagrettemænd, som har gjort Tjeneste (§ 39). Listen indføres i en Bog, der opbevares af Lagmanden. Gjenpart meddeles vedkommende Lensmænd og Raadstuskrivere.

Syvende Kapitel.

Naar Rettens Medlemmer skal vige Sæde.

§ 66. Ingen kan have Sæde i Retten som Dommer, Lagrettemand eller Retskriver, naar han:

1. er Part i Sagen eller fornærmet ved Forbrydelsen, eller
2. er beslegtet med den Sigtede eller den Fornærmede i op- eller nedstigende Linie eller i Sidelinien saa nær som Søsten

- 1 Juli.
No. 5.
- debarn eller ligesaa nær besvogret, endog om det Ægtefælskab, som begrunder Svogerfælskabet, ikke mere bestaar, eller
3. er eller har været Sigtedes eller Fornærmedes Ægtefælle eller Forlovede, Fosterfader, Foster søn, Adoptivfader eller Adoptiv søn, eller staar i Forhold til Nogen af dem som Værge eller Kurator, eller
4. har gjort Tjeneste som Sagkyndig eller aflagt Vidnesbyrd angaaende Sagen eller handlet i den paa Paatalemyndighedens, den Fornærmedes eller Sigtedes Vegne, eller
5. er beslægtet i op- eller nedstigende Linie eller i Sidelinien saa nær som Søffende med Nogen, som handler i Sagen paa Paatalemyndighedens, den Fornærmedes eller Sigtedes Vegne, eller naar han er besvogret med nogen Saadan i op- eller nedstigende Linie, endog om det Ægtefælskab, som begrunder Svogerfælskabet, ikke mere bestaar.

§ 67. I høiere Instans maa endvidere Ingen have Sæde i Retten:

1. naar han selv eller Nogen, til hvem han staar i saadant Forhold som i foregaaende § Nr. 5 nævnt, har deltaget i den tidligere Afgjørelse, eller
2. naar han staar i det i samme § Nr. 2 og 3 omhandlede Forhold til Nogen, der er Part i Sagen. Som Part betragtes Enhver, der tidligere har handlet i Sagen, naar Ansvar søges gjort gjældende mod ham.

§ 68. Naar forøvrigt særegne Omstændigheder foreligger, der er stiftede til at svække Tilliden til en Dommers eller Retskrivers Upartiskhed, og navnlig naar i Henhold hertil Begjæring fremsættes enten af Vedkommende selv eller Nogen af Parterne, skal Retten beslutte, at han vige Sæde.

§ 69. Retten kan fatte Beslutning om, at Nogen skal vige Sæde, forinden Retsmøde sættes til Behandling af den Sag, hvorom der handles, og uden at Parterne er hørte. Regelen i § 170 finder her ikke Anvendelse. Udenfor Høiesteret og Kjæremaalsudvalget er den Omstændighed, at Spørgsmaalet gjælder Nogen, der beklæder eller er Medlem af Retten, ikke til Hinder for, at han selv afgjør det eller deltager i dets Afgjørelse.

Beslutning om, at nogen af Lagmandsrettens Medlemmer skal vige Sæde, er ikke Gjenstand for Kjæremaal. Ellers kan en Beslutning om, at Sæde skal viges, paatjæres, dog alene af Paatalemyndigheden.

§ 70. Skal en Dommer vige Sæde, har han at tage de i den Anledning fornødne Skridt, saasnart den Omstændighed, der gjør ham ugild, bliver ham bekendt. Forøvrigt bør Begjæring om, at Nogen skal vige Sæde, fremsættes ved Forhandlingens Begyndelse, eller saasnart Grunden opstaar eller kommer til Vedkommendes Kundskab.

§ 71. Dommere og Retskrivere, som befinder sig i noget af de i §§ 66 og 67 nævnte Forhold, eller om hvem det i Genhold til § 68 er besluttet, at de skal vige Sæde, er berettigede til at foretage saadanne Handlinger i Sagen, som ikke taaler Opsættelse.

1 Juli.
No. 5.

Ottende Kapitel.

Den offentlige Paatalemyndighed.

§ 72. Den offentlige Paatalemyndigheds Tjenestemænd er:

1. Rigsadvokaten,
2. Statsadvokaterne og
3. Politiet, i Byerne Politimestrene og de dem underordnede Politiebedsmand, paa Landet Fogderne og de dem underordnede Lensmænd.

Hvor Underdommeren tillige er Politimester (Foged), bliver efter Kongens nærmere Bestemmelse enten hans Dommerforretninger i Straffesager at henlægge under en anden Underdommer eller hans Forretninger som Politimester at overdrage til en anden Politiebedsmand eller til en Lensmand.

§ 73. Rigsadvokaten udnævnes af Kongen. Han skal være i Besiddelse af de Egenstaber, som er foreskrevne i Lov om Højesteretsadvokaters Besiddelse af 28de September 1857 § 2 Bogstav a—d. Med Hensyn til Bestemmelsen i Grundlovens § 22 betragtes han som Overøvrighed.

Rigsadvokaten har den overordnede Ledelse af Paatalemyndigheden. Alene Kongen kan udfærdige almindelige Regler og meddele bindende Paalæg angaaende Udførelsen af hans Hverv.

§ 74. Statsadvokaterne udnævnes af Kongen. De skal være i Besiddelse af de samme Egenstaber som for Rigsadvokaten foreskrevet.

Deres Antal skal mindst være elleve. Deres Embedsdistrikter bestemmes af Kongen; hvor de har at tage Bopæl, af vedkomende Departement.

Statsadvokaterne udøver Paatalemyndigheden under Rigsadvokatens Overledning. De skal selv udføre Sagerne for Sagmandsretterne.

§ 75. Politimestrene og Fogderne staar som Paatalemyndighed under Rigsadvokaten og Stedets Statsadvokat. De skal som Regel selv eller ved en dem underordnet Tjenestemand udføre Politisagerne.

De til Paatalemyndigheden hørende underordnede Polititjenestemænd har ingen selvstændig Paatalemyndighed, uden hvor saadan er bleven dem overdraget, eller der ikke er Anledning til at indhente den Overordnedes Bestemmelse. I intet Tilfælde kan de beslutte Tiltale eller Anke.

§ 76. Rigsadvokaten og Statsadvokaterne kan, naar det for Efterforskningens Skyld ansees for ønskeligt, rette sine Paalæg umiddelbart til Politiets underordnede Tjenestemænd.

1 Juli. No. 5. § 77. Kongen antager det fornødne Antal Mænd med de for Sagførere foreskrevne Egenstaber til efter Paatalemyndighedens nærmere Bestemmelse at optræde paa det Offentliges Begne

1. ved Behandlingen af Justitsager for Meddomsret samt ved Thingsvidner og Granskningsforretninger, der optages i Genhold til §§ 296 og 297, og

2. i andre Tilfælde for Meddomsret og Forhørsret, hvor dette undtagelsesvis paa Grund af Sagernes Beskaffenhed findes fornødent.

Til at udføre Sager ved Høiesteret antages Høiesteretsadvokater.

§ 78. Naar Rogen, der paa det Offentliges Begne udfører en Sag for Retten, har Forsald, kan hans nærmeste Foresatte eller Rettens Formand antage en Sagfører eller anden til Hvervet skiftet Mand i hans Sted.

§ 79. Den overordnede Tjenestemand kan selv overtage Udførelsen af Forretninger, som paahviler den underordnede, eller lade en enkelt Forretning udføre af en Anden end den dertil nærmest bestemte.

§ 80. Naar Paatalemyndighedens Tjenestemænd er i noget i § 66 Nr. 1—3 eller § 67 omhandlet Tilfælde eller tidligere har handlet i Sagen i nogen anden Egenstøb eller har aflagt eller skal aflægge Vidnesbyrd, har gjort Tjeneste eller skal gjøre Tjeneste som Sagkyndige i Sagen, skal de give sin nærmeste Foresatte Meddelelse herom, forat han kan træffe saadan Forsøining, som i den Anledning findes fornøden.

§ 81. Hvor fast Løn for Udførelsen af offentlige Sager ikke er bestemt, tilkjender Retten for hver enkelt Sag en passende Godtgørelse, der udredes af Statskassen.

§ 82. De nærmere Regler angaaende Ordningen af Paatalemyndigheden gives af Kongen.

Niende Kapitel.

Paatalen.

§ 83. Domstolene træder i Straffesager kun i Virksomhed ifølge Begjering af nogen Paataleberettiget, og deres Virksomhed ophører, naar Begjeringen tages tilbage, alt forsaavidt Undtagelse ikke er hjemlet i denne Lov.

§ 84. Forbrydelser, der er offentlig Paatale undergivne, paatales i Embeds Medfør af Paatalemyndigheden. Dog udfræves:

1. Kongens Befaling eller Tilladelse, hvor saadan er nødvendig efter den gjældende Lovgivning,
2. Opfordring af vedkommende særlige Myndighed, hvor det efter den gjældende Lovgivning er overladt til en saadan at bestemme, om Tiltale skal finde Sted,
3. Begjering af den Fornærmede, naar den offentlige Paatale efter den gjældende Lovgivning afhænger deraf. Saadan Be-

gjæring maa for at kunne tages tilfølgelse ikke udelukke nogen Medstyldig fra Forfølgningen. Til Medstyldige, som ikke udtrykkelig er udelukkede, kan Forfølgningen udstrækkes, hvis Fornærmede ikke paa Tilspørgsel vælger at tilbagekalde sin Begjæring.

1 Juli.
No. 5.

Tages Befalingen, Tilladelsen eller Opfordringen tilbage, forinden Dom er afsagt eller Lagrettens Kjendelse er afgiven, stanser Forfølgningen; det samme gjælder, naar den Fornærmedes Begjæring tages tilbage, forinden Tiltale er reist.

§ 85. Uden Hensyn til Bevisets Stilling kan Paataale undlades:

1. i de Tilfælde, hvor Lovgivningen indeholder særlig Hjemmel hertil,
2. naar Reglerne for Strafudmaalingen i Tilfælde af flere Forbrydelses Sammenstød medfører, at ingen eller blot en ubetydelig Straf vilde komme til Anvendelse,
3. i Tilfælde, hvor Børn i Henshold til Straffeloven kan indsættes i Opdragelses- eller Redningsanstalt, saafremt der tilveiebringes Sikkerhed for, at Barnet enten vil blive indsat i saadan Anstalt eller paa en anden lignende Maade søges forbedret.

Ogsaa ellers kan Paataale undlades, naar det antages, at intet offentligt Hensyn kræver, at Forbrydelsen straffes, navnlig naar særdeles lang Tid er hengaaet siden dens Forøvelse, eller særdeles formildende Omstændigheder foreligger.

§ 86. Indtil Dom er falden eller Lagrettens Kjendelse er afgiven, kan en paabegyndt Forfølgning indstilles af de samme Grunde, hvorfor den fra Begyndelsen af kunde være undladt.

Frafaldes Sagen, efterat Hovedforhandlingen er paabegyndt, affiges Frifindelsesdom. Naar ellers den paabegyndte Forfølgning indstilles, gives skriftlig Meddelelse herom saavel til Sigtede som til Klageren, om Nogen har optraadt som saadan.

§ 87. Er en mod en Sigtet rettet Forfølgning indstillet, kan den udenfor det i § 91 første Afsnit omhandlede Tilfælde kun gienoptages i Henshold til Reglerne i § 415, eller naar den er indstillet af Mangel paa Bevis, og Beviser af Vægt senere opdages.

I det i § 85 Nr. 2 omhandlede Tilfælde kan ny Forfølgning atter aabnes, hvis Sigtede ikke fældes i Straf for den eller de Forbrydelser, som er gjort til Gjenstand for Paataale.

§ 88. Tiltale for Forbrydelser, begaaede af Embedsmænd som saadanne, besluttet af Rongen.

Ellers har Rigsadvokaten og Statsadvokaterne Myndigheden til at beslutte om Forfølgningen.

§ 89. Rigsadvokaten har selv at afgjøre Spørgsmaalet om Tiltale, naar der handles om

1. Forbrydelser, for hvilke Straffen er bestemt saaledes, at Livsstraf eller Strafarbejde paa Livstid kan anvendes,

- 1 Juli. 2. Forbrydelser mod den almindelige Straffelovs Kap. 8 §§ 1
No. 5. —3, Kap. 9 undtagen § 27, Kap. 10 §§ 9—13, Kap. 11
§ 1 og §§ 3—7, forsaavidt deres Indhold er at henføre til §
1, Kap. 12 samt Forbrydelser begaaede ved trykt Skrift.

§ 90. Politiet kan i alle Sager foretage Efterforskning og i paatrængende Tilfælde begjære aabnet retslig Forundersøgelse. Det kan i Politisager reise Tiltale og beslutte at undlade eller frafalde Forfølgning.

§ 91. En af underordnet Myndighed fattet Beslutning om at undlade eller frafalde Forfølgning kan omgjøres af den Overordnede, naar Meddelelse herom tilstilles Sigtede senest to Maaneder, efterat han er bleven underrettet om den første Afgjørelse.

Beslutter en Statsadvokat i Genhold til § 85 sidste Led at undlade eller stanse Forfølgningen af nogen Forbrydelse, har han uden Ophold at afgive begrundet Indstilling herom til Rigsadvokaten.

Beslutter Rigsadvokaten i samme Tilfælde at undlade eller stanse Forfølgningen af nogen Forbrydelse, hvis Paatale tilkommer ham ifølge § 89, afgiver han uden Ophold en begrundet Indstilling herom til Kongen, hvem den endelige Afgjørelse tilkommer.

En af underordnet Myndighed iværksat Forfølgning kan frafaldes af den Overordnede.

§ 92. Strafbare Handlinger, som ved Lovgivningen er henvisne til Paatale ved Private, forfølges af den Paataleberettigede overensstemmende med Reglerne i Kap. 31.

Er flere Personer fornærmede, kan Enhver af dem udøve Paataleretten uafhængig af de Øvrige. Har nogen Enkelt reist Paatale, har de Øvrige kun Ret til at tiltræde Sagen i den Stilning, hvori den befinder sig. Enhver af Retten i Sagen trufsen Afgjørelse over til Gavn for Sigtede sin Virkning ogsaa ligeoverfor de Paataleberettigede, der ikke har deltaget i Sagen.

§ 93. Privat Forfølgning af Forbrydelser, hvis offentlige Paatale er betinget af den Fornærmedes Begjæring, kan alene foregaa efter Reglerne i § 94.

§ 94. Har Paatalemyndigheden nægtet at paatale eller frafaldt paabegyndt Paatale, uden at dette har Hjemmel i § 85 Nr. 1, 2 eller 3, eller har den vedtaget en Dom, hvorved Tiltalte helt eller delvis er frikendt eller dømt for en mindre Forbrydelse end paastaet, kan den ved Forbrydelsen fornærmede forfølge Sagen, medmindre han har erklæret, at han ikke begjærer den paatalt (§ 279). Er han død, kan hans Egtfælle, Slægtninge i op- og nedstigende Linie, Søskende samt Arvinger træde i hans Sted. I saa Fald kommer Regelen i § 92 2det Led til Anvendelse.

Som fornærmet ved Forbrydelse mod Straffelovens Kap. 18 § 27 anses enhver myndig, uberygtet Person, der bor i samme Bygning, hvor Forbrydelsen er begaaet, eller paa en tilgrænsende Eiendom.

§ 95. Indbefatter en Handling Forbrydelser, der dels er offentlig, dels privat Paatale undergivne, kan Paatalemyndigheden forfølge begge Forbrydelser under et, naar Begjæring derom er fremsat af den Fornærmede.

§ 96. Retten prøver ved Forhandlingens Begyndelse, om den, der forfølger Sagen, er berettiget til at paatale.

Hvis Begjæring fra den Paataleberettigede foreligger, kan Sigtede ikke ligeoverfor Paatalemyndigheden bygge nogen Indsigelse mod Forfølgningen derpaa, at Forbrydelsen blot er privat Paatale undergivet, hvorefter Retten i Embeds Medfør afviser Sagen, naar den finder, at det allerede, da Tiltale reistes, var klart, at det Offentlige ingen Paataleret havde.

Tiende Kapitel.

Sigtede og hans Forsvar.

§ 97. Den Mistænkte er at anse som sigtet, naar Forfølgning mod ham er indledet for Domstolen eller forberedt ved Beslutning om eller Forbættelse af Beslag, Raansgning eller Paagribelse eller lignende mod ham rettede Forholdsregler.

§ 98. Har Sigtede ikke naaet Mindreaarighedsalderen, tilkommer de ham tillagte Partsrettigheder ogsaa Bærgen.

Er han sindssvag, har Bærgen hans Partsrettigheder.

§ 99. Sigtede har Ret til at lade sig bistaa af en Forsvarer paa ethvert Trin af Forfølgningen. Under Hovedforhandling for Lagmandsret kan han lade Forsvaret udføre af flere.

Er Sigtede under 15 Aar, tilkommer Valget af Forsvarer Bærgen.

§ 100. I alle Sager, for hvilke ikke Andet særlig er bestemt (§§ 373, 377, 404 og 430), skal Sigtede have Forsvarer:

1. ved Hovedforhandlingen samt ved Thingsvidner og Granskninger, der optages i Henhold til §§ 296 og 297;
2. ved Afhørelse af Vidner eller ved Granskning, naar det antages, at Forretningen vil blive benyttet som Bevis under Hovedforhandlingen;
3. ved Retsmøder, der afholdes, uden at Sigtede er varslet, eller saafremt han er fængslet, uden at han er fremsat til Møde;
4. ved Retsmøder, fra hvilke Sigtede i Henhold til § 278, 3die Led er bleven udelukket, eller som holdes for lukkede Døre.

§ 101. I de Tilfælde, som omhandles i § 100, skal offentlig Forsvarer bestilles, saafremt den Sigtede ikke selv gyldigen har valgt en Forsvarer, eller det til Sigtedes Dyr findes fornødent, at der opnævnes Nogen ved Siden af den Valgte, eller saafremt den valgte Forsvarer i Henhold til § 278, 3die Led er udelukket fra Retsmødet.

§ 102. Naar Bestikelse af offentlig Forsvarer ikke er nød-

1 Juli. vendig efter Reglerne i § 101, men findes fornøden paa Grund af Tilfældets særegne Væbskaffenhed, skal der efter Ansøgning af en

No. 5. Siget, som er usornuende til at antage Forsvarer paa egen Bekostning, bestikkes ham en offentlig Forsvarer.

§ 103. Som Forsvarere benyttes ved Høiesteret Høiesteretsadvokater. Ved de øvrige Retter kan enhver Sagfører eller efter særskilt Tilladelse af Retten en anden uerngtet og til Hvervet stillet Mand benyttes dertil.

Som Forsvarer maa Ingen benyttes, der har saa langt borte fra Retsstedet, at Sagens Behandling paa Grund deraf vilde blive væsentlig forsinket.

§ 104. Til at gjøre Tjeneste som offentlige Forsvarere antager Kongen ved Høiesteret et tilstrækkeligt Antal Høiesteretsadvokater og ved de andre Retter et tilstrækkeligt Antal Sagførere eller andre til Hvervet stiktede Mænd.

§ 105. Forsvarer for den enkelte Sag eller det enkelte Retsmøde bestikkes af Rettens Formand; dog kan til Undgaelse af Ophold Lagmanden i sit Sted overlade en Underdommer at bestikke Forsvarer. Er flere Forsvarere antagne for samme Domstol og i samme Retskreds, bør det, hvor intet derfor er til Hinder, iagttages, at de efter Tur bestikkes til Udførelse af Forsvaret under Hovedforhandling.

§ 106. Er der ikke Anledning til at bestikke en af de efter § 104 antagne Forsvarere, kan Rettens Formand bestikke en anden, der efter § 103 kunde være valgt dertil.

Det samme gjælder, hvor en Forsvarer faar Forsald eller udebliver i Tilfælde, hvor Benyttelse af Forsvarer er foreskrevet eller findes nødvendigt.

§ 107. Den af Sigtede valgte Forsvarer bliver, hvor ikke Omstændighederne gjør det utilraadeligt, paa Begjæring at bestikke som offentlig Forsvarer. Det Offentlige maa dog ikke derved paa drages forøgede Udgifter.

Hører han til de for Retskredsen efter § 104 antagne Forsvarere, kan han udenfor de i § 109 omhandlede Tilfælde gjøre Tjeneste som offentlig Forsvarer uden særlig Bestikelse.

§ 108. Hvis ikke Rettens Formand bestemmer anderledes, træder den bestiktede Forsvarer af, naar Sigtede gyldigen har valgt en anden. Dog maa Sagen ikke opholdes ved, at Sigtede uden Angivelse af Grunde, som Rettens Formand billig, antager en ny Forsvarer istedetfor den bestiktede eller den af ham tidligere valgte. Findes det fornødent til en betryggende Varetagelse af Sigtedes Liv, kan Rettens Formand bestikke en anden Forsvarer istedetfor den oprindelige bestiktede.

§ 109. Som Forsvarer maa Ingen bestikkes:

1. som selv er fornærmet ved Forbrydelsen, eller
2. som er beslagtet eller besvognet med Sigtede eller Fornær-

mede i op eller nedstigende Linie eller i Sidelinien saa nær 1 Juli.
 som Søstende, eller som er eller har været Sigtede eller No. 5.
 Fornærmedes Wgtesfælle eller Forlovede, Fosterfader, Foster-
 søn, Adoptivfader eller Adoptivsøn, eller
 3. som tidligere har handlet i Sagen i nogen anden Egenkab
 eller optræder i Sagen som Vidne eller Sagtyndig.

Som Forvarer i højere Instans maa endvidere Ingen be-
 stikkes, der staar i saadant Forhold som under Nr. 2 omhandlet,
 til nogen Part i Sagen (jfr. § 67 Nr. 2 sidste Punktum), hvis
 Interesse strider mod Sigtede.

§ 110. For flere Sigtede, hvis Interesser staar i Strid,
 maa samme Person ikke være Forvarer i samme Sag.

§ 111. De offentlige Forvarere tilkommer i de Tilfælde,
 som omhandles i §§ 100 og 102, Godtgjørelse af Statskassen, der
 bestemmes efter Reglerne i § 81 med den af § 107 flydende Be-
 grænsning.

§ 112. Retten kan samtykke i, at andre Personer optræder
 i Retsmødet ved Siden af den egentlige Forvarer til Varetagelse
 af Sigtedes Tare, uden at dog forøvrigt de om Forvarere givne
 Bestemmelser kommer til Anvendelse paa dem.

Ellevte Kapitel.

Retsmøder og Retsbøger.

§ 113. Retsmøderne er offentlige, forsaavidt intet modsat
 er bestemt i denne Lov. Dog kan Retten ved Kjendelse beslutte,
 at et Retsmøde helt eller delvis holdes for lukkede Døre, naar Of-
 fentligheden vilde krænke Orbarhed, eller Hensynet til Statens
 Forhold til fremmede Magter kræver Hemmeligholdelse.

Under Efterforskningen og den retslige Forundersøgelse kan
 Retten tillige beslutte at lukke Dørene, naar den finder særlig
 Grund til at antage, at Offentligheden vil kunne hindre Sagens
 fuldstændige og paalidelige Oplysning, eller naar Sigtede eller, om
 denne er under 15 Aar, hans Værge begjærer det under Paabe-
 raab af Grunde, som Retten finder fyldestgjørende.

Om hvorvidt Offentlighed ikke skal finde Sted, forhandles for
 lukkede Døre.

§ 114. At Hovedforhandling holdes for lukkede Døre, er
 ikke til Hinder for, at Retten kan tillade enkelte Personer, der in-
 gen Befatning har med Sagen, at være tilstede.

§ 115. Naar Retten finder, at det, der foregaar for luk-
 kede Døre, bør holdes hemmeligt, giver den alle Vedkommende
 Paalæg derom. Paalægget optegnes i Retsbogen. Private For-
 varere betragtes, hvad Strafbarheden angaar, lige med Bestil-
 lingsmænd.

§ 116. Under offentligt Retsmøde kan Afgang nægtes Per-
 soner under atten Aar samt Enhver, der fremstiller sig i en saa-

1 Juli. dan Tilstand, at hans Nærvær vilde stride mod Rettens Værdighed eller god Orden. Rettens Formand kan under enhver Omstændighed for at hindre, at Rummet oversfyldes, begrænse Antallet af de Personer, som indlades.

§ 117. Naar Retten bestaar af enkelt Dommer, skal to Retsvidner tilkaldes overensstemmende med de gjældende Regler. Som Retsvidner i Sager angaaende Forbrydelse mod Søfartsloven benyttes, hvor dertil er Anledning, Mand, som er kyndige i Søvesen og Skibsanliggender.

§ 118. Som Retsvidne maa Ingen gjøre Tjeneste, der

1. selv er fornærmet ved Forbrydelsen, eller
2. er Sigtedes eller Fornærmedes Egtfælle, eller
3. er beslægtet eller besvognet saa nær som Søskende med nogen af disse eller med Dommeren, Retsfriveren eller dem, der optræder i Mødet paa det Offentliges, Sigtedes eller Fornærmedes Vegne, eller
4. staar i nogen af de nævnte Personers Tjeneste.

§ 119. Rettens Formand vaager over, at Forhandlingerne foregaar med Orden og Værdighed. Han kan afbryde og tilrettevise Enhver, der tillader sig upassende Udtalelser eller utilbørlige personlige Angreb. Vedbliver en Part hermed trods Tilrettevisningen, kan Retten fratage ham Ordet.

Personer, der ved utilbørlig Udfærd forstyrrer Forhandlingerne eller krænker Domstolens Værdighed, kan Retten vise ud.

§ 120. For Fornærmelser mod Domstolen eller nogen af de for samme Modende og for Udfærd, hvorved Forhandlingen forstyrres eller dens Værdighed krænkes, samt for Udydighed mod Rettens eller dens Formands Befalinger kan Retten ved Kjendelse paa Stedet ilægge den Skyldige en Bød fra to indtil firte Kroner. Trænger nogen sig ind i Retsalen efter at være vist ud, eller vedbliver han paa anden Maade at forstyrre Forhandlingerne, kan han ved Kjendelse beslattes hensat i fængslig Forvaring, saalænge Retsmødet varer, dog ikke over tre Dage. Saadan Bød eller Fængsling er ikke til Hinder for, at Gjerningen forfølges paa sædvanlig Maade, men kommer i Betragtning med Strafudmaalingen.

Ved ovenstaaende Bestemmelser gjøres ingen Forandring i de i Lov om Høiesteret af 12te September 1818 §§ 12 og 13 indeholdte Forskrifter.

§ 121. Afhørelse af Personer, der ikke er det norske Sprog mægtige, sker ved edsfæstet Tolk. Medtegningen sker i det norske Sprog. Retten kan anordne, at Forklaringen nedskrives af Tolken i det fremmede Sprog og forelægges Vedkommende til Vedtagelse. Udenfor Hovedforhandlingen kan Dommeren selv være Tolk, naar han er det fremmede Sprog mægtig.

Stillingen som Tolk kan forenes med Stillingen som Retsfriver.

§ 122. Er den, som skal afgive Forklaring, døv, benyttes skriftlige Spørgsmaal; er han stum, opfordres han til at give skriftlige Svar. Døvtumme afhøres ved skriftlige Spørgsmaal og Svar. Kan de ikke afhøres paa denne Maade, sker Afhørelsen ved Hjælp af Tolk.

§ 123. Med Hensyn til Tolkens Antagelse og Edfæstelse forholdes efter de om Sagkyndige givne Forskrifter.

§ 124. Ved ethvert Retsmøde føres der Bog, hvori optegnes Tiden og Stedet for Retsmødet, Dommerne, Lagrettemændenes, Retsvidnerne og Retskriverens Navne, Sagens Numer og Betegnelse i Henhold til Anklagen, Parterne Navne og Navnene paa de Personer, der er tilstede paa disses Vegne. Forhandlingernes Gang optegnes efterhaanden; navnlig maa det kunne jees, hvorvidt de foreskrevne Former er iagttagne. De afhørte Vidner og Sagkyndige nævnes, ligesaa, hvad der er fremlagt eller oplæst. Fuldstændig indtages alle Paastande, Andragender og Indsigelser, forsaavidt de ikke indeholdes i Skrifter, som afgives til Retten. Ligesaa alle Rettens og Lagrettens Kjendelser, Domme og Beslutninger.

§ 125. Tilstaaelser og andre vigtige Erklæringer af Sigtede, Forklaringer, der er bestemte til at oplæses eller antages at ville blive oplæste under Hovedforhandlingen, samt Vidners og Sagkyndiges Udtalelser, naar der opstaar Mistanke om, at de vil kunne paadrage Strafsansvar, gjengives altid fuldstændigt og saavidt muligt med Vedkommendes egne Ord.

Af andre Forklaringer, afgivne af Sigtede, Vidner eller Sagkyndige udenfor Hovedforhandling, gjengives alene Indholdet med Udeladelse af det, der skjønnes ikke at kunne have Betydning for Sagen. Forsaavidt en Forklaring stemmer med en allerede tidligere i Retsbogen gjengiven, er en Henvisning til denne tilstrækkelig.

Efterhvert som Optegnelsen er tilendebragt for hver enkelt Persons Vedkommende, oplæses det nedskrevne til Vedtagelse. Fordrer han Rettelser, skal disse nedskrives.

§ 126. Ved Lagmands- og Meddomsretterne skal udenfor de i § 125 første Led nævnte Tilfælde de af Sigtede, Vidner og Sagkyndige afgivne Forklaringer blot gjengives med den Fuldstændighed, hvormed det uden Afbrydelse af Forhandlingens Gang kan ske, og ikke oplæses til Vedtagelse.

§ 127. Naar nogen af Parterne betimelig forlanger det og udreder de dermed forbundne Omkostninger, skal Rettens Formand, hvor dertil er Anledning, lade Forklaringerne optage med Hurtigskrift af edsvorne Hurtigskrivere. Og saa i andre Tilfælde kan dette ske, naar Retten finder det paatrævet af Omstændighederne. Optegnelserne skal snarest mulig overføres i sædvanlig Skrift og forelægges Rettens Formand eller den af Dommerne, han dertil bemyndiger,

1 Juli.
No. 5.

1 Juli. samt Retskriveren til Provelse og vedlægges Retsbogen med disses No. 5. Paategning om, hvad de har at bemærke.

§ 128. Forsaavidt særskilt Retskriver ikke er ansat, bør der i Almindelighed benyttes Protokolfører, naar Sigtede eller Vidner afhøres.

§ 129. Retsbogen underskrives af Dommerne, Retskriveren og Retsvidnerne. Den afgiver, hvad angaar de Former, som efter Oven skal iagttages, Bevis for, hvad der er foregaaet under Rets handlingen. Modbevis er dog ikke udelukket.

§ 130. Dokumenter, som fremlægges i Retten, forsynes med Fremlæggelsespaategning.

Retskriveren bevarer de enhver Sag vedkommende Dokumenter. Af Dokumenter, der benyttes som Bevis, skal, naar de forlanges tilbageleverede, bekræftede Gjenparter forblive i Rettens Arkiv; dog undtages herfra Udskrifter af offentlige Protokoller. Om Gjenpart skal tages af Handelsbøger, Regnskabsbøger eller andre saadanne Dokumenter af særdeles betydeligt Omfang, beror paa Formanden.

§ 131. Udenfor de Tilfælde, for hvilke der i denne Lov er truffet særlig Bestemmelse, kan Parterne og Andre, for hvem det er af Betydning, hos Retskriveren forlange Udskrift af Retsbøgerne og af de til en Straffesag hørende Dokumenter, der beror i Rettens Arkiv.

Nægter Retskriveren at meddele Udskrift eller at udlevere Dokumenter, kan Spørgsmaalet forelægges Retten til Afgjørelse.

§ 132. De nærmere Forskrifter angaaende Retsbøgernes Indretning gives af Rongen.

Tolbte Kapitel.

Forening af Straffesager, Børnething m. V.

§ 133. Forfølgning mod samme Person for flere Forbrydelser eller mod flere Personer som Medskyldige i samme Forbrydelse bliver at forene i en Sag, forsaavidt det lader sig gjøre uden væsentlig Forhaling eller Vanskelighed.

Tilkommer Paatalen Forskjellige, kan saadan Forening finde Sted, naar de kommer overens derom.

§ 134. Med Rettens Samtykke kan ogsaa udenfor de i § 133 omhandlede Tilfælde Forfølgningen af flere Forbrydelser forenes i en Sag, ligesom flere forenede Sager efter dens Befaling eller med dens Samtykke kan adskilles.

§ 135. Enkeltstaaende Rets handlinger foretages i Regelen i den Retsreds, inden hvilken den Person bør eller opholder sig, eller den Ting findes eller antages at være, i Anledning af hvilken Rets handlingen finder Sted.

Retslig Forundersøgelse aabnes i den Retsreds, hvor Forbrydelsen er foretaget, eller hvor Sigtede er paagreben eller bør eller

opholder sig, eller hvor de fleste Bevisligheder antages at kunne tilveiebringes. 1 Juli. No. 52

§ 136. Hovedforhandling foretages i den Retskreds, hvor Forbrydelsen er foretaget, eller om dette er uvidt, i en af de Retskredse, hvor den antages at være foretaget. Er Forbrydelsen begaaet paa norsk Sted i Udlandet eller paa aaben Sø, forfølges den i den Retskreds, hvor Stedet hører hjemme, eller som det først anløber, eller hvor nogen Undersøgelseshandling først iværksættes.

Gives intet saadant Bærneeting, eller vilde Benyttelsen af samme volde Sigtede eller Vidner væsentlige Ulemper, kan Forfølgningen ske der, hvor Sigtede har Bopæl, eller om han ingen Bopæl har, der, hvor han opholder sig.

§ 137. Kan intet Bærneeting efter § 136 paavises i Riget, eller vilde Forfølgning ved noget af disse medføre større Ulemper for Sigtede eller Vidner, betydeligt Tidsspilde eller forøgede Udgifter, kan Sagen forfølges der, hvor Sigtede er paagreben, eller hvor Oplysningerne lettest kan skaffes tilveie.

§ 138. Forbrydelser, hvis Paatale kan ske i en Sag, kan i Fællesskab forfølges i enhver Retskreds, hvor nogen enkelt af Forbrydelserne kunde være forfulgt.

Deses Sagen efter Hovedforhandlingens Paabegyndelse, afhænger det af Retten, hvorvidt den Del af Sagen, som alene ifølge denne § er indbragt for den, skal fremføres til Paadømmelse.

§ 139. Naar særegne Grunde taler derfor, kan Høiestret tilstaa Afvigelse fra Reglerne om Bærneeting, selv om Sag allerede er anlagt.

Udgaar Andragendet herom fra Sigtede, indsendes det gjennem Paatalemyndigheden og ledsages af dennes Erklæring.

Er Andragendet uafgjort ved Sagens Paaraab, afgjør Retten, om Hovedforhandling desuagtet kan finde Sted.

§ 140. Paatalemyndigheden kan med Samtykke af den Ret, for hvilken Sagen er indbragt, overføre Forfølgningen til et andet Sted, hvor et Bærneeting for Sagen haves.

§ 141. Med Modpartens Samtykke kan Afvigelse fra Bærneeringsreglernes finde Sted.

Naar Sigtede møder, prøver Retten ikke paa Embeds Begne, hvorvidt Sagen er indbragt for ret Bærneeting.

§ 142. Er en Sag afvist fra en Domstol som ikke ret Bærneeting, er denne Afgjørelse forsaavidt bindende for andre Domstole af samme eller lavere Orden.

§ 143. De enkelte Undersøgelses handlinger af en Domstol, som ikke var ret Bærneeting, er ikke ugyldige alene af den Grund, at Bærneetinget var urigtigt.

§ 144. Den Ret, ved hvilken retslig Forundersøgelse eller Hovedforhandling er aabnet, kan ogsaa udenfor sin egen Kreds

1 Juli. foretage Retshandling, der hører til Sagens Behandling, naar No. 5. Hensynet til denne gjør det onskeligt, eller Ophold eller Omkostninger kan undgaaes derved.

Hvor der er Fare ved Ophold, kan enhver Forhørsret foretage saadanne Handlinger udenfor sin egen Kreds. § 145. Kræves der, forinden retslig Forundersøgelse er aabnet eller Tiltale reist, Befaling, Bemyndigelse eller Stadfæstelse af Retten i Anledning af en Handlings Foretagelse, udgaar den fra Forhørsretten paa det Sted, hvor Handlingen er eller tilsigtes foretages. Efter de nævnte Tidspunkter udgaar den som Regel fra den Ret, ved hvilken Sagen staar. Er der Fare ved Ophold, kan den fornødne Befaling eller Bemyndigelse erholdes af enhver Forhørsret.

Trettende Kapitel.

Forkyndelser, Meddelelser og Friste.

§ 146. Hvor Loven foreskriver, at Noget skal forkyndes, besørgeres Forkyndelsen ved et Sternevidne eller en af Politiets Tjenestemænd under Tilfaldelse af et Vidne.

Den, som enten selv er Part i Sagen eller fornærmet ved Forbrydelsen eller gift med eller i op- eller nedstigende Linie eller i første Sidelinie faa nær som Søstende beslægtet eller besvogret med Sigtede eller Fornærmede, kan ikke besørge Forkyndelsen eller benyttes som Vidne ved denne.

§ 147. Det, som skal forkyndes, udsærdiges i to eller, om fornødiges, flere Eksemplarer.

§ 148. Forkyndelsen skal, saavidt muligt, iværksettes for Vedkommende personlig, ordentligvis paa Bopæl eller stadigt Arbejdssted. En Forkyndelse for Vedkommende personlig er gyldig, hvor som helst han træffes. Forkyndelsen bør ikke uden Nødvendighed ske paa Son- eller Helligdage eller udenfor almindelig Dagstid.

Eskriftet skal paa Forlangende oplæses for Vedkommende.

§ 149. Træffes ikke Vedkommende paa Bopæl eller stadigt Arbejdssted, kan Forkyndelsen der ske til voksne Personer af samme Husstand eller til nogen anden der stadig tilstedeværende voksen Person.

Har Vedkommende ikke nogen Bopæl eller noget stadigt Arbejdssted i Riget, kan den ske i hans midlertidige Opholdssted til voksne Personer af hans Husstand eller til den, hos hvem han bor, eller nogen til dennes Husstand hørende voksen Person.

Til anden voksen Person kan den ske, naar ingen af de Nævnte forefindes, og han erklærer sig villig til at besørge den.

§ 150. Det ene Eksempplar af det forkyndte Skrift overgives den, for hvem Forkyndelsen sker, med understreven Paategning

om, for hvem, naar og hvor den er fæet. Nægtes Modtagelsen, 1 Juli.
 efterlades Skriftet. No. 5.

Om Forkyndelsen udfærdiges desuden enten paa det andet Eksemplar eller særskilt en Bevidnelse, der foruden den ovennævnte Paategning tillige indeholder Oplysning om alt det, hvorpaa Lovligheden af den befulgte Fremgangsmaade beror, samt hvad der forøvrigt er bragt i Erfaring, eller hvad Modtageren har udtalte forsaavidt det kan være af Betydning ved Bedømmelsen af Forkyndelsens Gyldighed, eller af Spørgsmaalet om, hvorvidt Skriftet kan antages betimelig at ville komme Bedkommende selv i Hænde.

§ 151. Nægter Nogen af de i § 149, 1ste og 2det Vednævnte Personer at modtage Forkyndelsen, eller forsømmer Nogen, hvor det kan gøres uden Udgift eller særdeles Besvær, at overlevere Bedkommende det forkyndte Skrift, kan han ved Kjendelse under Sagen eller efter særskilt Tiltale ilægges en Bod fra to indtil firti Kroner samt tilpligtes helt eller delvis at tilsvare de ved hans Vægring eller Undladelse voldte Omkostninger.

§ 152. Stevnevidner og Politiets Tjenestemænd har ved Udførelsen af Forkyndelsen ikke blot at handle efter de givne Paalæg, men ogsaa selv efter Evne at søge alle fornødne Underretninger og i fornødent Fald at træffe særlige Foranstaltninger til, at Forkyndelsen kan blive Bedkommende betimelig bekendt. Hvor Ophold derved kan undgaaes, pligter de at udføre Forkyndelser ogsaa udenfor sit Distrikt.

De nærmere Regler angaaende Stevnevidnernes og Politiets Tjenestemænds Pligter med Hensyn til Forkyndelse i Straffesager gives af Rongen.

§ 153. Har Bedkommende bekendt Bopæl i Udlandet, efter Forkyndelsen, hvor den ikke overensstemmende med foranstaaende Regler foregaar her i Riget, paa den ved Stedets Love hjemlede Maade. Er Begjæring af en Ret fornøden hertil, kan den erholdes udfærdiget hos enhver saadan.

Den norske Konsul paa Stedet pligter paa Forlangende at besørge det Fornødne til Forkyndelsens Iværksættelse.

§ 154. Naar en Forkyndelse ikke kan foregaa paa nogen af de ovennævnte Maader, kan en Udskrift af det, som skal forkyndes, eller af dets væsentligste Indhold opslaaes paa Retsstedet, tilligemed Meddelelse om, at vedkommende Skrift beror til Afhentelse paa Rettens Kontor.

Indeholder det, som skal forkyndes, en Indkaldelse af Sigtede til Hovedforhandling eller en Erklæring om Anke eller Indbringelse for høiere Ret, maa denne Udskrift tillige samtidig bekendtgøres ved Indrykkelse i den almindelige Rundgjørelsestidende og et eller flere af de mest udbredte Blade paa det Sted, hvor Sigtede sidst havde Bopæl eller opholdt sig. Vides eller have Formodning om

1 Juli. Sigtedes Opholdssted i Udlandet, skal Underretning derhos søges No. 5. givet ham gennem anbefalet Brev.

Forthyndelsen ansees steet, naar fire Uger er hengaaet efter Opslaget paa Retsstedet og Indrykkelsen i Rundgjørelsestidenden.

§ 155. Meddelelser, som under en Sag sker til Bedkommende personlig inden Retten, træder i Stedet for Forthyndelse.

Paa Forlangende skal en skriftlig Gjengivelse af det Meddelte inden 24 Timer udlægges til Afhentning paa Rettens Kontor.

§ 156. Mellem offentlige Myndigheder, Sagførere og offentlige Forsvarere kan istedetfor Forthyndelse Meddelelse ske underhaanden mod Modtagelsesbevis.

§ 157. Andre Meddelelser end de oven omhandlede gives, naar de udgaar fra nogen offentlig Myndighed, paa den Maade, som i Tilfælde findes hensigtsmæssig. Udgaar de fra Andre, er Bevidnelse af nogen offentlig Myndighed eller Bedkommendes skriftlige Erkjendelse Bevis for, at Meddelelsen har fundet Sted.

Paa Steder, hvor Ombæring af Breve til Adressaternes Bopæl ikke finder Sted, skal dette dog ske med Breve angaaende Straffesager, naar Begjæring derom fremkommer fra nogen offentlig Myndighed.

§ 158. Naar en Frist, inden hvis Udløb Noget maa foretages, ender med en Helligdag, ansees den for at være udløbet med den nærmest følgende Hverdag.

§ 159. Naar Noget skal meddeles eller forthyndes inden en bestemt Frist, er det, hvor Post eller Stevnevidne benyttes, tilstrækkeligt, at det er afgivet til Posten eller Stevnevidnet inden Fristens Udløb.

§ 160. Hvor der i denne Lov er foreskrevet et bestemt Varsel, skal dertil lægges det Antal Dage, som antages at medgaa til Rejse fra den Varsledes Opholdssted til Retsstedet, samt den Tid, som er fornøden til Forberedelse af Rejsen.

§ 161. Foraaavidt intet Modsat er bestemt, tilkommer den Sigtede ved Indkaldelse til Hovedforhandling tre Dages og ved Indkaldelse til andre Retsmøder 24 Timers Varsel og andre Personer i ethvert Tilfælde Aftens Varsel.

Fjortende Kapitel.

Retternes Raadslagninger og Afgjørelser.

§ 162. Forinden Dom affiges, skal der, hvor Retten bestaar af flere Medlemmer, finde en mundtlig Raadslagning og Stemmegivning Sted.

Det samme gælder ved andre Afgjørelser, saafremt det begjæres af noget Medlem, eller der ikke strax er Enighed mellem samtlige Rettens Medlemmer.

§ 163. Raadslagningen og udenfor Høiesteret tillige Stemmegivningen foregaar for lukkede Døre. Formanden leder For-

handlingen, stiller Spørgsmaalene og samler Stemmerne. Afstemningen sker mundtlig i den Orden, som ved Lodtrækning bestemmes. I Henhold til Stemmegivningens Resultater forfatter Formanden Dommen eller Afgjørelsen og, hvis intet Andet af Retten bestemmes, ogsaa dens Begrundelse. Rettens Skriver er tilstede ved Stemmegivningen og fører Bog over den.

§ 164. I Tilfælde af Stemmelighed gjælder den for Sigtede gunstigste Mening.

Er der Uenighed angaaende Stemmegivningens Udfald, afgjøres dette ved særskilt Stemmegivning. Staar Stemmerne herved lige, gjør Formandens Stemme Udslaget.

§ 165. Over Skyldspørgsmaalet afstemmes særskilt. Hertil henregnes ikke Spørgsmaalet om Straffens Udelukkelse paa Grund af Forældelse og lignende udenfor det forbrøderste Forhold liggende efterfølgende Omstændigheder, som har Indflydelse paa Strafbarheden, og Spørgsmaalet om Straffens Forhøielse paa Grund af Gjentagelse, undtagen forsaavidt angaar det Tidspunkt, da den paatalte Gjerning blev begaaet.

§ 166. Ved Spørgsmaalet om Idømmelse af Straf deltagere de, der har stemt for Tiltaltes Frifindelse med Hensyn til Skyldspørgsmaalet, ikke i Afstemningen, men ansees, som om de havde tiltraadt den for Tiltalte gunstigste af de afgivne Stemmer.

§ 167. Afgjørelser, hvorved Sigtede domfældes eller frifindes, er Domme; andre Afgjørelser er Kjendelser, naar de i Loven udtrykkelig er betegnede som saadanne, eller naar de afslutter Sagen eller en selvstændig Del af den.

§ 168. Domme og Kjendelser affiges i Retsmøder og skal ledsages af Grunde.

Afgjørelser, der ikke er Kjendelser eller Domme, saavel som Kjendelser af procesledende Art kan omgjøres.

Det samme gjælder Kjendelser, hvorved nogen Fraværende er ilagt Ansvar for sin Udeblivelse, naar Begjæring derom fremsættes inden fjorten Dage, efterat Kjendelsen er ham forkyndt.

§ 169. Forekommer i Domme eller Kjendelser Skriv- eller Regnefeil eller lignende aabenbare Urigtigheder eller Udelabelser, kan de paa Embeds Begne rettes.

Forekommer i deres Begrundelse iøvrigt Urigtigheder, Dunkelheder, Modsigelser eller Usfuldstændigheder, kan Rettelse heraf ske efter Begjæring af den ene Part, og efterat den anden er hørt. Begjæringen maa fremsættes inden Ankfristens Udløb. Rettelsen foregaar ved en særskilt Tilførsel i Retsbogen, hvortil henvises ved en Randbemærkning paa vedkommende Sted.

Beslutninger herom skal fattes af den samlede Ret. De kan ikke paankes eller paafjæres.

§ 170. Hvor det i nærværende Lov er henlagt til Retten at træffe en Bestemmelse, tilkommer Afgjørelsen, forsaavidt intet

1 Juli.
No. 5.

- 1 Juli. Mødsat er bestemt, Formanden, naar Retten ikke er samlet. Skal
No. 5. Bestemmelsen afgives som Kjendelse, sætter Formanden Ret under
Tilsfaldelse af to Retsvidner.

Femtende Kapitel.

Bidner.

§ 171. Ved Hovedforhandling for Lagmandsret og i Justitsjager for Meddomsret pligter Bidne at møde, naar det bør eller opholder sig i den Retskreds, hvor Retten holdes, eller inden saadan Afstand fra Retsstedet, at det før at naa dette ikke maa reise over 600 km. med Jernbane, 300 km. med Dampstib eller 100 km. paa anden Maade eller en tilsvarende Veilængde dels paa den ene, dels paa den anden Maade. Ved andet Retsmøde pligter Bidne at møde inden den Rjbstad eller det Thinglag, hvor det bør eller opholder sig, og ved de for Thinglaget anordnede Sager og Maanedsthing, samt naar Veilængderne ikke overstiger Treriedelen af de ovennævnte.

Naar det findes magtpaaliggende, at et Bidne møder under Hovedforhandling i Tilfælde, hvor det ikke er pligtigt dertil efter foranstaaende Regler, kan Retten efter Andragende fra nogen af Parterne udvide dets Mødepligt. Dog bør Afsluttelse af Overenskomst efter § 174 først forsøges, hvis det kan ske, uden at Sagen udsættes for Forsinkelser.

§ 172. Bidners Indfaldelse sker ved Forkyndelse af Stævning, der skal indeholde Bidnets Navn eller en noiagtig Betegnelse af hans Person, Angivelse af Indfaldelsens Dniemed og af Domstolen, Retsstedet og Mødetiden samt en Henvisning til Ansvar for Udeblivelse.

§ 173. Personer, som er tilstede paa Retsstedet eller i Nærheden deraf, kan Retten paalægge at fremstille sig uden Ophold til Afgivelse af Bidnesbyrd. Tilstedeværende Bidner kan den paalægge at møde til ny Tægtetid.

Naar Nogen gribes under Udførelsen af en Forbrydelse eller paa friske Spor, kan Politiet mundtlig tilfise enhver Tilstedeværende at møde ved hans Fremstilling for Retten.

§ 174. Paatalemyndigheden eller Retten kan slutte Overenskomst med et Bidne om Fremmøde i Tilfælde, hvor det ikke er pligtigt dertil, saafremt enten Omkostninger kan spares, eller Tid vindes eller, hvad Hovedforhandlingen angaar, Bidnets Nærværelse under samme anses magtpaaliggende.

§ 175. Udebliver et Bidne uden lovligt Forsald, eller har det forsomt betimelig at anmelde sit Forsald, eller forlader det uden Tilladelse Retsstedet for Mødets Slutning, kan Retten i samme eller et senere Retsmøde ved Kjendelse ilægge det en Bod fra to indtil fire hundrede Kroner, hvorhos det kan tilpligtes helt eller delvis at erstatte de ved Udeblivelsen voldske Udgifter. Retten kan

derhos lade det uden Forsald udeblevne Vidne afhente enten til samme eller et senere Retsmøde. Herpaa finder Reglerne i § 254 No. 5. tilsvarende Anvendelse.

§ 176. Fritagne for Forpligtelse til at vidne er:

1. Sigtedes Ugtesfælle; er Ugtesfættet opløst ved Skilsmisse, gjælder Fritagelsen fremdeles, forsaavidt den æftede Forklaring angaar Begivenheder før Skilsmissen.
2. Sigtedes Forlovede, forsaavidt Forlovelsen var indgaaet før Forbrydelsen.
3. Sigtedes Slægtninge i op- og nedstigende Linie Søstende og ligesaa nær Besvogrede.

Fremkaldes Nogen, der befinder sig i et af fornævnte Tilfælde, som Vidne, skal han gjøres opmærksom paa, at han kan undslaa sig for at afgive Forklaring. Har han paabegyndt den, kan han vægre sig for at fortsætte eller for at lade sig edfæste.

Den Sigtedes Fosterforældre og Fosterbørn kan af Domstolen fritages for at vidne.

§ 177. Enhver kan fordre sig fritaget for at besvare Spørgsmaal, hvis Besvarelse kan forudsættes at ville udsætte ham eller nogen Person, til hvem han staar i noget saadant Forhold, som i § 176 nævnt, for Straf eller Tab af den borgerlige Agtelse.

Dog kan Retten nægte Fritagelse, naar Forholdet hører til de i § 176 sidste Led omhandlede.

§ 178. Statskirkens og andre anerkjendte Trossamfunds Præster kan, alene hvor Aabenbarelsespligt er bestemt i Lovgivningen, føres som Vidner om, hvad der er dem betroet som Sjælesørgere. Sagførere, Læger og Gjordemødre samt Forsvarere i Straffesager kan alene under samme Betingelse føres som Vidner om, hvad der er dem betroet i deres Kald.

Det samme gjælder de ovennævnte Personers Underordnede eller Medhjælpere, der i sin Stilling Medfør er komne til Kundskab om, hvad der er hine betroet.

Forbudet bortfalder, naar den, der har Krav paa Hemmeligholdelsen, samtykker i Vidnetskyrdets Afgivelse, og naar Vidnetskyrket trænges for at forebygge, at nogen Ustyldig bliver domfældt.

§ 179. De Grunde, hvorpaa de i §§ 176—178 omhandlede Fritagelser og Forbud støttes, maa godtgjøres. I Mangel af andet Bevis er Vidnets edelige Forsikring tilstræffeligt.

§ 180. Angaaende hemmelige Underhandlinger, Raadslagninger eller Beslutninger i Sager, hvorpaa Rigets Sikkerhed eller Rettigheder i Forhold til nogen anden Stat beror, kan alene med Kongens Tilladelse Vidner føres.

§ 181. Vidnerne afhøres enkeltvis og bør ikke, forinden de er afhørte under Hovedforhandlingen, paahøre andre Vidners, Sag-

- 1 Juli. Kyndiges eller Sigtedes Forklaringer. For Hovedforhandlingen bør
No. 5. Vidner ikke uden særlig Grund stilles imod hverandre.

Afhørelsen sker mundtlig; dog kan det efter Omstændighederne tilstedes Vidnet at benytte skriftlige Optegnelser.

§ 182. For Afhørelsen skal Rettens Formand formane Vidnet til at udsige den rene og fulde Sandhed og Intet fordølge, saaledes som det er istand til at bekræfte med sin Ed, samt foreholde Vidnet det Ansvar, som falsk Forklaring og Ed medfører.

Dernæst spørger han Vidnet om Navn, Alder, Stilling og Bopæl, samt, hvor dertil er Opfordring, om dets Forhold til Sigtede og Fornærmede og om andre Omstændigheder, som kan have Indflydelse paa dets Troværdighed.

§ 183. Ved Afhørelsen opfordres Vidnet til i Sammenhæng at fremstille, hvad det ved om Bevisførelsens Gjenstand, hvorefter i fornødent Fald særskilte Spørgsmaal stilles det til Besvarelse. Vidnet maa i Særdeleshed tilholdes at angive Kilden til sin Kundskab. Spørgsmaal, hvorved Omstændigheder foreholdes det, hvilke først ved dets Svar skal godtgøres, bør saavidt muligt undgaaes.

Skal Personer eller Ting forevises et Vidne til Gjenkendelse, opfordres det først til at give en saa nøagtig Beskrivelse af samme som muligt.

§ 184. Udenfor Hovedforhandlingen foretages Vidnernes Afhørelse af Dommeren; Parterne ere berettigede til at forlange Spørgsmaal fremsatte til Vidnerne angaaende Undersøgelsens Gjenstand, efterhaanden som Dommeren har tilendebragt sin Afhørelse.

§ 185. Vidneprov, der afgives under Hovedforhandlingen, bliver i Regelen at bekræfte ved Ed. Ellers kan Edfæstelse blot finde Sted, naar enten Vidnesbyrdet tilsigtes oplæst ved Hovedforhandlingen, eller der er Fare for, at Vidnet ikke vil møde under denne, eller for, at Beviset af andre Grunde vil kunne spildes ved Udsættelsen. Edfættelsen sker efter Afhørelsen.

§ 186. I intet Tilfælde edfæstes:

1. Personer, som endnu ikke har fyldt sit femtende Aar, eller som ingen tilfredsstillende Forestilling har om Edens Betydning, eller som lider af væsentlig Forstandsvækkelse.
2. Personer, der er domte som skyldige eller medskyldige i den Handling, som danner Undersøgelsens Gjenstand, eller paa hvem der hviler Mistanke om saadan Skyld.

I Sager angaaende Overtrædelse af Toldblovgivningen kan, uanset Bestemmelsen under Nr. 2, Medskyldige edfæstes, naar Paatale mod dem er frafaldt.

§ 187. Retten kan nægte at edfæste Personer, som i Genhold til § 176 kunde have vægret sig for at vidne, eller hvis Vidnesbyrd paa Grund af deres Karakter eller Vidnesbyrdets Beskaffenhed maa ansees for særdeles upaalideligt.

§ 188. Personer, som ikke bekjender sig til den kristelige eller jødiske Religion, eller hvis Trosbekjendelse ikke tillader Ed i den sædvanlige eller anden forestreven Form, skal under samme Ansvar, som om Ed var aflagt, paa Vre og Samvittighed forsikre at have udsagt den rene Sandhed og Intet fordulgt.

Forud for denne Forsikrings Afgivelse bør Dommeren paa den i Tilfældet hensigtsmæssigste Maade forklare Vidnet dens Betydning og det med samme forbundne Ansvar.

Forøvrigt kommer med Hensyn til Edens Afslæggelse de gjældende Regler til Anvendelse.

§ 189. Vægrer Nogen sig for at vidne eller aflægge Ed efterat det ved endelig Kjendelse er ham paalagt, kan Retten ved Kjendelse ilægge ham en Bod fra to indtil fire hundrede Kroner, hvorhos han kan tilpligtes helt eller delvis at tilsvare de ved Vægringen voldte Omkostninger. I samme Sag eller i en anden, som angaar samme Gjenstand, kan Dommelser af saadant Straffes og Erstatningsansvar ikke gjentages mere end en Gang. Retten kan ved Kjendelse beslutte at lade Vidnet holde i fængslig Forvaring, indtil det bekvemmer sig til at svare eller aflægge Eden; dog skal det i intet Tilfælde i samme Sag eller i en anden Sag angaaende samme Gjenstand holdes i Fængsel udover et Tidrum af tilsammen tre Maanedere.

Sextende Kapitel.

Sagkyndige og Granskning.

§ 190. Enhver, som er pligtig til at vidne i Sagen, er efter Rettens Opnævnelse pligtig til at gjøre Tjeneste som Sagkyndig.

Dog bør, saavidt muligt, fritagelse finde Sted, naar Vedkommende paaviser, at han ikke vil kunne gjøre Tjeneste uden betydeligere Ulempe for sig eller de ham paahvilende Forretninger.

§ 191. Antallet af Sagkyndige bør i Regelen være mindst to. I paatrængende Tilfælde, eller hvor Spørgsmaalet er af mindre Vigtighed, eller hvor det vil være forbundet med uforholdsmæssig Tidspilde og Bekostning at skaffe to Sagkyndige tilstede, er en Sagkyndig tilstrækkelig.

§ 192. Hvor Sagkyndige for visse Arter Tilfælde er fast bestiftede, tjenstgjør disse, medmindre særegne Omstændigheder er til Hinder derfor eller gjør det utilraadeligt.

Forøvrigt bør Sagkyndige fortrinsvis tages af Stjens- og Meddomsmandsudvalget (§ 494) eller blandt dem, der ifølge offentlig Ansættelse eller som Næring udøver en Videnskab, Kunst eller Haandtering, som forudsætter særlig Kyndighed i det, hvorpaa det for Tilfældet kommer an.

Ved Besigtelse af Kvinder, navnlig ved Spørgsmaal om Svangerskab eller Fødsel, bør Kvinder tjenstgjøre, naar dette antages tilstrækkelig betryggende.

1 Juli. § 193. Foraaavdt det kan undgaaes, bør Ingen benyttes
No. 5. som Sagkyndig, naar han efter §§ 66, 67 eller 68 vilde være
udelukket fra at gjøre Tjeneste som Medlem af Retten.

Ligaabning maa, hvor det kan undgaaes, ikke overlades den
Læge, som har behandlet den Afdøde under hans sidste Sygdom.
Dog kan denne Læge tilfalbes, naar det findes onskeligt.

§ 194. Forinden Sagkyndige opnævnes, skal Retten, saavidt
muligt, give Parterne Anledning til at udtale sig om Valget.

§ 195. De Sagkyndige kan afkræves skriftlig Erklæring
eller, efter de for Vidner gjældende Regler, indfalbes for Retten
til Afhørelse.

At de har afgivet Erklæring tidligere enten i Retten eller
skriftlig, er ikke til Hinder for, at de kan indfalbes til Afhørelse
under Hovedforhandling. Naar Erklæring er afgivet af et dertil
bestiftet Kollegium, kan det dog ikke fordres, at flere af dette skal
møde end et Medlem for hver af de forskjellige Meninger, hvori
det har delt sig. Kollegiet vælger selv de mødende Medlemmer.

§ 196. Afhørelsen sker efter de for Vidners Afhørelse
gjældende Regler. Dog kan de Sagkyndige i Almindelighed være
tilstede ved hverandres Afhørelse, ligesom det paa Forlangende
kan tilstedes dem at raadføre sig med hverandre, før de svarer.

§ 197. De Sagkyndige skal med Ed bekræfte, at de vil
udføre (har udført) sit Hverv med Samvittighedsfuldhed og efter
bedste Overbevisning.

Fast bestillede Sagkyndige kan, naar de ikke indfalbes til
Hovedforhandlingen, henholde sig til sin engang aflagte Ed.

Ved retslig Granskingsforretning aflægges Eden forud for
Forretningens Begyndelse. Ellers aflægges den efter Afhørelsen.

Er det uvisst, hvorvidt Afhørelse vil finde Sted, kan de
Sagkyndige indfalbes til et Retsmøde til edelig Betrættelse af sin
skriftlige Erklæring.

I de i § 188 nævnte Tilfælde kan en Forsikring paa Ede
og Samvittighed træde i Eds Sted.

§ 198. Bægrer en Sagkyndig sig ved at overtage Hvervet
eller undslader han at foretage Noget, som paahviler ham i Anled-
ning af dette, eller udebliver han fra Retsmøde uden lovligt For-
fald eller uden, saavidt muligt, betimelig at anmelde samme, kan
han ved Kjendelse ilægges en Bod fra to til fire hundrede Kroner
og tilpligtes helt eller delvis at tilsvare de ved hans Forhold
voldte Omkostninger.

§ 199. De opnævnte Sagkyndige skal af Retten tilkjendes
en efter Forretningens Bestaanden og Omstændighederne iøvrigt
afpasset Betaling, forsaavidt ikke denne er lovbestemt. Dgsaa
Sagkyndige som ikke er opnævnte, kan efter Omstændighederne til-
kjendes saadan Betaling.

§ 200. Til Besigtelse og dermed forbundet Skjon, som skal

finde Sted udenfor Hovedforhandlingen, kan en retslig Gransfningsforretning foretages af Forhørsdommeren i Forening med Retsvidnerne. 1 Juli. No. 5.

§ 201. Naar Retten finder, at en Gransfning udfordrer særlig Kyndighed, eller det af Hensyn til Spørgsmaalets Tvivlsomhed eller Vigtighed antages hensigtsmæssigt, skal Sagkyndige tilkalbes i Retsvidners Sted.

§ 202. Under retslige Gransfningsforretninger kan Vidner føres angaaende Gransfnings Gjenstand.

§ 203. I Retsbogen skal der indtages en fuldstændig Redegjørelse for den forefundne Tilstand og navnlig bemærkes, hvorvidt der forekommer Spor eller Mærker, som man efter Tilfældets Bestaaenhed bør have sin Opmærksomhed henvendt paa.

Hvor det kan tjene til væsentlig Veiledning, bør Tegninger, Planer og Rids søges erhvervede.

De ved Gransfningen vundne Slutninger angives. Dog kan Retten beslutte, at det overlades de Sagkyndige inden en given Frist at meddele disse overensstemmende med § 205.

§ 204. Udkræver en Gransfning fortsat Undersøgelse eller fortsatte Tagttagelser, eller findes dens Foretagelse ved Retten af andre Grunde, saasom af Sammelighedshensyn, uhenigtsmæssig eller ufornoden, kan dens Foretagelse eller Fortsættelse efter Rettens Bestemmelse overlades til Sagkyndige.

Retten fastsætter da en Frist til Afgivelse af Erklæring om den foretagne Gransfning, opgiver dennes Gjenstand og Diemed og meddeler alle fornødne Oplysninger, hvorefter den er i Besiddelse. Finder de Sagkyndige, at der mangler Noget i saa Henseende, henvender de sig derom til Retten. Denne skal saavidt muligt meddele den Egtede betimelig Underretning om Gransfningen.

§ 205. I de i § 204 nævnte Tilfælde afgives i Almindelighed skriftlig Erklæring, der skal affattes efter Reglerne i § 203 og desuden indeholde en Fremstilling af den fulgte Fremgangsmaade og i Tilfælde af Meningsforskjel en Redegjørelse for denne. Punkter, hvorom der ikke er spurgt, medtages, forsaavidt de Sagkyndige finder dem af Betydning. Finder Retten Erklæringen mangelfuld, kan den paalægge de Sagkyndige at omarbejde eller fuldstændiggjøre den.

§ 206. Til Sagkyndige, som er fast beskaffede til at foretage bestemte Gransfninger, kan Paatalemyndigheden henvende sig umiddelbart, og træder den i saa Fald i Rettens Sted med Hensyn til det i §§ 204 og 205 Omhandlede.

§ 207. Medfører en Gransfning, at Gjenstanden for samme tilintetgøres eller undergaar Forandring, bør saavidt muligt en Del af Gjenstanden holdes udenfor Undersøgelsen.

Begjærer Egtede sig en Del overladt for at lade den

1 Juli. undersøge af en af ham antaget Sagkyndig, skal dette saavidt muligt No. 5. ligst tilstedes.

Sigtede er derhos altid berettiget til at lade en af ham valgt Sagkyndig møde for at deltage i Granskningen, naar dette kan ske uden væsentlig Ulempe.

§ 208. At Granskning er foretagen, udelukker ikke, at fornyet Granskning kan finde Sted angaaende samme Gjenstand enten ved de samme eller andre Personer.

§ 209. Er der Fare for, at Granskningens Gjenstand ikke vil kunne bevares tilstrækkelig usforandret, indtil en Undersøgelse overensstemmende med de ovenfor givne Regler kan foretages, træder Baataalemyndigheden i Rettens Sted, dog uden Afgang til at edsfæste.

§ 210. Efterlader Sagkyndiges Erklæring Tvivl om, hvorvidt en Sigtet er sindssyg, kan Retten, efterat en Forsvarer er opnævnt og hørt, beslutte, at han skal indlægges i et Sindssygeasyl til nærmere Jagttagelse og Undersøgelse.

Anmeldes Hjeremaal herimod inden tre Dage har det opsættende Virkning.

§ 211. Naar der er Grund til at formode, at Nogen er død en ikke naturlig Død, og der er Mulighed for at antage, at Døden er forvoldt ved en forbryderisk Handling, skal retsligt Vigtue og, hvor Omstændighederne er mistænkelige, Ligeaabning straks finde Sted, og Personer, som kan give Oplysninger om Afdødes Person eller Endeligt, paa Stedet afhøres.

Ettende Kapitel.

Beslag.

§ 212. Ting, der antages at være af Betydning som Bevismidler eller at burde fjendes forbrudte, kan beslaglægges.

Det Samme gjælder Ting, som den Fornærmede kan kræve udleverede.

§ 213. De beslaglagte Ting skal nøiagtig optegnes og til Forebyggelse af Forverling mærkes med Embedssegel eller paa anden hensigtsmæssig Maade. Sigtede og den, som havde Tingen i sit Værge, kan vedsoie yderligere Mærke, og saavidt det er muligt og kan ske uden Skade for Undersøgelsen, kræve Afgang til at overvære Mærkernes Aftagelse. Den, der havde Tingen i sit Værge, kan kræve Modtagelsesbevis.

§ 214. Skriftlige Meddelelser mellem den Sigtede og de i §§ 176 Nr. 1—3 og 178 nævnte Personer kan, saalænge de er i sidstnævnte Personers Besiddelse og disse ikke er mistænkte for Delagtighed i Forbrydelsen, ikke beslaglægges uden deres Samtykke.

§ 215. Til Beslag af Ting, der er i Nogens Besiddelse, som ikke frivillig vil udlevere dem, udkræves Rettens Beslutning, der skal angive Beslaglæggelsens Grund, Diemed og Gjenstand. §

paatrængende Tilfælde træder Ordre fra Baatalemyndigheden i 1 Juli.
Stedet for Rettens Beslutning, og kan heller ikke Baatalemyndig- No. 5.
hedens Ordre uden Fare afventes, kan Beslaglæggelsen iværksettes
uden forudgaaende Beslutning. Men i begge Tilfælde skal Beslag-
læggelsen ufortøvet indberettes til Retten, som afgjør, hvorvidt den
bliver at opretholde, og paa samme Maade forholdes, naar den,
der frivillig har udleveret Ting til Beslaglæggelse, kræver disse
tilbage. Beslag iværksettes af Retten, Baatalemyndigheden, Politiets
Tjenestemænd, eller, naar Nogen gribes paa frijs Gjerning, af
Enhver, der er berettiget til at paagribe ham.

§ 216. Den, som er i Besiddelse af Ting, der antages at
være af Betydning som Bevismidler, kan, forsaavidt han er pligtig
til at vidne i Sagen, af Retten paalægges at udlevere dem. Skal
han møde som Vidne, kan han paalægges at medtage Tingen, for-
saavidt dette lader sig gjøre uden Udgift og særdeles Besvær. I
Bægringsstilfælde kan de i § 189 bestemte Tvangsmidler anvendes.

§ 217. Retten kan ved Beslutning, som i § 215 nævnt,
lade Breve og andre Postforsendelser samt Telegrammer beslaglægge
paa vedkommende Post- eller Telegrafstation, saafremt de er rettede
til eller antages at være bestemte for eller hidrøre fra Nogen,
som med skjellig Grund mistænkes for er Forbrydelse, der kan
medføre Strafarbejde eller højere Straf, og Omstændighederne gjør
det sandsynligt, at Indholdet bør beslaglægges. Undtagen er Brev-
vexling mellem den Sigtede og hans Forsvarer.

I paatrængende Tilfælde kan Baatalemyndigheden paalægge
den, der forestaar Post- eller Telegrafstation, at tilbageholde saa-
danne Forsendelser, indtil Rettens Afgjørelse erhverves. Paalæggets
Gyldighed er begrænset til syv Dage.

§ 218. Breve og andre Postforsendelser, Telegrammer og
andre Papirer kan ikke, med mindre Vedkommende giver Samtykke
dertil, aabnes eller gennemsøes af Andre end Dommeren i to
Retsvidners og, saavidt muligt, i Sigtedes og andre Vedkommendes
Overvær.

Kan Gjennemsynet som Følge heraf ikke finde Sted strax ved
Beslaglæggelsen, bliver Papirerne at henlægge i et Omslag, der
forsegles af den, som forestaar Forretningen, og, om det begjæres,
tillige af Shendehaveren eller Nogen paa hans Begne. Det tilhørende
Dommeren maa ikke besatte sig med Papirerne videre, end
Undersøgelsens Diemed kræver. Saavel han som Retsvidnerne
pligter at bevare Tausshed om, hvad de maatte erfare af Ind-
holdet.

§ 219. Retten drager Omsorg for, at de af Post- eller Te-
legrafstasjonen udleverede Forsendelser eller Telegrammer, hvis Ab-
ning ikke findes nødvendig, eller hvis Indhold viser sig at være
uden Betydning for Undersøgelsen, eller den Del af Indholdet, som
maatte være Sagen uvedkommende, eller Afskrift af samme befor-

1 Just. dres videre efter sin Bestemmelse, samt at Underretning om, hvad
No. 5. der holdes tilbage, meddeles Vedkommende, saafremt det kan ske uden Skade for Undersøgelsen.

§ 220. Ting, der ved Forbrydelsen er fravendte den Fornærmede, skal, naar Sagen er endt ved endelig Dom, udleveres ham. Er de beslaglagte hos Nogen, der ikke er delagtig i Forbrydelsen, og som paastaar sig berettiget til dem, kan de dog tilbageholdes, indtil der har været Afgang til at faa Spørgsmaalet afgjort ved Dom; tidligere kan Udleverelse i Mangel af Samtykke ske efter Kjendelse mod eller uden Sikkerhedsstillelse.

Andre Ting, der er beslaglagte for at tjene som Bevismidler, skal tilbageleveres, naar de ikke længere tiltrænges.

Hvis Beslaget udsætter en ikke sigtet Person for Tab, kan Beslaglæggelsen undlades mod Løfte om eller Sikkerhedsstillelse for, at han paa Opfordring vil forevise eller fremlægge Tingene.

Attende Kapitel.

Ransagning.

§ 221. Naar Nogen med skjellig Grund mistænkes for en Forbrydelse, der kan medføre højere Straf end Bod, kan Ransagning saavel af hans Bolig og andre Rum som af hans Person finde Sted, naar der er Grund til at antage, at den vil lede til hans Paagribelse eller til Opdagelse af Forbrydelsens Spor eller til Beslaglæggelse.

Det samme skal gjælde, hvor Nogen med skjellig Grund mistænkes for ulovlig Tilvirkning, Salg eller Udskjænkning af Brændevin, Æl, Vin og Cider, naar Straffen er fastsat til Bøder i Forbindelse med Konfiskation.

Af Andenmands Bolig og Rum kan under de samme Betingelser Ransagning finde Sted, naar Forbrydelsen er begaaet eller den Sigtede paagrebet der, eller naar han under Forfølgning paa frist Gjerning eller friske Spor har betraadt Rummet, eller naar der iøvrigt foreligger overveiende Grund til at antage, at en eftersøgt Person eller bestemte Ting der kan beslaglægges, eller Spor af en begaaet Forbrydelse der vil være at finde.

§ 222. Uafhængig af de i foregaaende § foreskrevne Betingelser kan Ransagning finde Sted i Hus eller Rum, der staar under særlig Opføgt af Politiet, eller er Stedet for en Bedrift, hvortil Politiets Tilladelse udfordres, eller efter sin Bestemmelse er tilgængeligt for Alle, samt hos Person, der forhen er dømt for en Forbrydelse, naar han mistænkes for at have begaaet en Forbrydelse af samme Art, medmindre fem Aar er hengaaede, efterat Straffen er udstaaet eller ved Benaadning estergivet.

§ 223. Uden Vedkommendes Samtykke kan Ransagning kun foretages i Genhold til Rettens Beslutning, der skal indeholde Angivelse af Ransagningens Grund, Diemed og Gjenstand. Er der

Fare ved at afvente denne, træder Ordre fra Paatalemyndigheden i Stedet for Rettens Beslutning. 1 Juli. No. 5.

Uden saadan Beslutning eller Ordre kan Ransagning foretages af Hus eller Rum, der staar under særlig Opsigt af Politiet eller er Stedet for en Bedrift, hvortil Politiets Tilladelse udfordres, eller efter sin Bestemmelse er tilgængeligt for Alle. Det Samme gjælder, naar en Person forfølges paa frist Gjerning eller friske Spor, eller naar der er oienhyllig Fare for, at Diemedet vilde forspildes, om Beslutning skulde afventes, og der foreligger stærkt Mistanke om en Forbrydelse, der kan medføre hoiere Straf end Fængsel.

Polititjenestemand, der ifølge Beslutning skal paagribe en Mistænkt, kan i dette Diemed uden særskilt Hjemmel foretage Ransagning af hans Bolig og Rum.

§ 224. Ransagningen iværksættes af Retten, Paatalemyndigheden eller Politiets Tjenestemænd, saavidt muligt i Overvær af to tilkaldte Vidner, som, hvor dertil er Afgang, bør tages af Retsvidneudvalget og ikke maa være i noget i § 118 nævnt Tilfælde.

Forefindes Ting, der egner sig til Beslaglæggelse, forholdes med dem som i Kap. 17 bestemt.

Om Ransagningen affattes en Beretning, der medunderskrives af Vidnerne.

§ 225. Forinden der skrives til Ransagning, bliver paa Forlangende Beslutningen at oplæse eller forevise eller, hvor saadan ikke have, Diemedet at forklare.

Skal Nogens Bolig eller Rum ransages, bliver han, eller, hvis han er fraværende, en af hans Husfæller eller Naboer at tilkalde, naar dette kan ske uden Ophold.

Vægrer Beboerne sig for at aabne Huset eller de Rum eller Gjemmer, som skal undersøges, eller er Tugen tilstede, der kan foretage Abningen, kan den, der foretager Ransagningen, ved Anvendelse af Magt forstaafe sig den fornødne Afgang. Det Opbrudte maa, saavidt muligt, igjen tillukkes efter Ransagningen, hvorhos den tilsoiede Skade erstattes af det Offentlige.

§ 226. Ved Ransagningen bør der vises al den Skaansel og Barmhertighed, som dens Diemed tilsteder. Udenfor paatrængende Tilfælde bør den ikke foretages paa Helligdage. Heller ikke bør den uden Nødvendighed foretages om Natten (fra Kl. 9 Aften til 6 Morgen), medmindre der handles om Bygning eller Rum, hvortil der ogsaa om Natten er almindelig Afgang.

Personlig Ransagning af en Kvinde skal, naar Hensyn til Blufærdighed kræver det, foretages ved Kvinder.

Forefindes intet Mistænkeligt, skal der paa Bedkommendes Forlangende meddeles skriftlig Bevidnelse herom.

§ 227. Med Hensyn til Efterøgning af toldforpvegne eller forbudne Varer forbliver de gjældende Bestemmelser fremdeles i Kraft.

1 Juli.
No. 5.

Rittende Kapitel.

Paagribelse og Fængsling.

§ 228. Den, som med skjellig Grund mistænkes for en Forbrydelse, som kan medføre hoiere Straf end Fængsel, kan paagribes:

1. naar han træffes eller forfølges paa frist Gjerning eller friske Spor, og hans Paagribelse antages paatrævet for at hindre Flugt eller sikre Beviset,
2. naar der af Hensyn til Straffens Størrelse eller af anden Aarsag er Anledning til at frygte for, at han vil unddrage sig Forfølgningen eller Straffens Fuldbyrdelse,
3. naar hans Forhold giver særlig Foie til at frygte for, at han ved Tilintetgjørelse af Gjerningens Spor eller ved Aftale med Vidner eller Medskyldige, eller paa anden Maade vil forspilde Beviset, eller
4. naar der er særlige Grunde til at frygte for, at han vil gjen tage Forbrydelsen eller fuldbyrde en Forbrydelse, som han har forsøgt eller truet med.

§ 229. Uden Hensyn til Forbrydelsens Størrelse kan den Mistænkte paagribes, naar han enten:

1. træffes paa frist Gjerning og ikke afstaar fra sin forbryderiske Virksomhed,
2. træffes ifærd med at undvige eller bevislig gjør Forberedelser dertil, eller
3. ikke vides at have fast Bopæl i Riget, eller er en ukendt Person, der ikke kan gjøre Rede for sig, og der er Grund til at frygte for, at han vil unddrage sig Forfølgningen eller Straffens Fuldbyrdelse.

§ 230. Hører Forbrydelsen til dem, der alene efter den Fornærmedes Forlangende paatales af det Offentlige, kan Paagribelse ikke finde Sted, forinden saadant Forlangende er fremsat, medmindre der er Grund til at frygte for, at Ophold vil forspilde Diemedet, og det er overveiende sandsynligt, at Paatale vil blive begjæret. Den Fornærmede, eller om der er flere, idetmindste en af dem, maa uopholdelig underrettes om Paagribelsen, og hvis Begjæring om Paatale ikke derefter fremsættes, saasnart det efter Omstændighederne ansees muligt, skal den Paagrebne strax løslades.

Er Forbrydelsen alene Gjenstand for privat Paatale, kan Paagribelse ikke finde Sted uden den Fornærmedes Forlangende eller Forjoining.

§ 231. Paagribelsen iværksættes af Politiet eller hvem der ellers særlig bemyndiges dertil, i Henhold til Beslutning af Retten eller, om saadan ikke uden Fare kan oppebies, Ordre fra Paatalemyndigheden.

Beslutningen eller Ordren skal indeholde saa nøiagtig Be-

tegnelse af den Mistænkte som muligt, samt Angivelse af den Forbrydelse, for hvilken han sigtes, af Grunden til Paagribelsen, af det Sted, til hvilket han skal bringes, og af den Dommer, for hvilken han skal fremstilles.

1 Juli.
No. 5.

Har denne Dommer ikke selv udsærdiget Beslutningen, skal Gjenpart af denne eller af Ordren samt andre forhaandenværende Dplysninger strax oversendes til ham.

§ 232. Uden Beslutning af Dommer eller Ordre fra Paatalemyndighed kan Paagribelsen iværksettes af Politiets Tjenestemænd, naar saadan Beslutning eller Ordre ikke uden Fare kunde oppebies, og i samme Tilfælde af Enhver, naar den Mistænkte træffes eller forfølges paa frist Gjerning eller friste Spor.

§ 233. Ved Paagribelsen, eller saasnart det er gjørligt, skal Beslutningen eller Ordren, naar saadan habes, paa Forlangende forevises eller oplæses for den Paagrebne, som derhos har Ret til at fordre Gjenpart af samme.

§ 234. Paagribelsen bør iværksettes med den Skaansel, som Siemedet tillader.

Ting, som kan benyttes til Vold eller Undvigelse, skal fratages den Paagrebne, og personlig Ransagning kan foretages, forsaavidt der er Grund til at formode, at han har saadanne Ting hos sig.

§ 235. Den Paagrebne skal snarest muligt fremstilles for den i Beslutningen eller Ordren bestemte Dommer. Kan dette ikke ske senest Dagen efter Paagribelsen, har han Ret til at fordre sig foreløbig fremstillet for nærmeste Forhørsdommer eller, om ikke heller dette kan ske, senest Dagen efter Paagribelsen for nærmeste Paatalemyndighed. Er Fremstillelse for en Dommer ikke skeet inden 24 Timer efter Paagribelsen, skal Grunden hertil anføres i Retsbogen.

§ 236. Den, som paagribes uden Beslutning eller Ordre, skal fremstilles for nærmeste Forhørsdommer, og hvis dette ikke kan ske senest Dagen efter Paagribelsen, paa hans Forlangende foreløbig for nærmeste Paatalemyndighed.

Er Paagribelsen foretagen af privat Mand, skal denne, hvor Fremstillelse for Dommer eller Paatalemyndighed ikke ufortøvet kan ske, overgive den Paagrebne til nærmeste Politis eller Fængsels-tjenestemand, der fatter Beslutning, om Paagribelsen foreløbig skal opretholdes.

§ 237. Den Myndighed, for hvilken den Paagrebne fremstilles, skal i Retsmøde eller i Vidners Overvær modtage hans Forklaring og indhente de Dplysninger, hvortil der iøvrigt maatte være Afgang, samt optegne de afgivne Forklaringer og den fattede Beslutning.

§ 238. Den Myndighed, for hvilken den Paagrebne efter § 235 foreløbig fremstilles, kan løslade ham, naar Paagribelses-

1 Juli. beslutningen eller Ordren findes at være ophævet, eller naar det No. 5. antages, at en urigtig Person eller Nogen, som ikke lovlig kan fængsles, er paagreben, eller naar det findes utvivlsomt, at Mistanken er afkræftet eller Grunden til Paagribelsen bortfaldt, eller naar antagelig Sikkerhed stilles i Tilfælde, hvor Sigtede har Krav paa Løsladelse mod saadan

Hvor ellers den Paagrebne fremstilles for en Myndighed, som ikke kan affige Fængslingskjendelse, skal han enten besluttet løsladt mod eller uden Betingelser eller fremstilles for vedkommende Ret.

Pethvert Fald bliver Udskrift af det Protokollerede tillige med de fremlagte Dokumenter uopholdelig at tilstille vedkommende Ret.

§ 239. Hvorvidt den Paagrebne skal være Varetægtsfængsel underkastet, afgjøres ved Kjendelse af den Ret, for hvilken retslig Forundersøgelse er aabnet, Tiltale reist eller Sagen indanket. Naar Dom er affagt, og Sagen ikke er indbragt for høiere Ret, tilkommer Afgjørelsen den Ret, som sidst har domt i Sagen. Er retslig Forfølgning endnu ikke indledet, affiges Kjendelsen af den Dommer, for hvem Paagrebne ifølge Paagribelsesbeslutningen eller Ordren eller i Henhold til § 236 er bleven fremstillet. Ogsaa ellers kan denne Dommer træffe Afgjørelsen, naar den Paagrebnes Fremstilling for den Ret, ved hvilken Forfølgningen finder eller har fundet Sted, vilde være forbunden med større Ulemper, dog at Udskrift af det Protokollerede og Sagens Dokumenter uden Ophold tilstilles denne.

Kjendelsen affiges saavidt muligt inden Retsmødets Slutning og forkyndes straks eller snarest muligt for den Paagrebne, der kan forlange sig Udskrift meddelt inden 24 Timer.

§ 240. Varetægtsfængsel kan kun besluttet anvendt, naar der fremdeles er skjellig Grund til Mistanke mod den Paagrebne, og nogen i § 228 Nr. 2, 3 eller 4, eller i § 229 Nr. 2 eller 3, jfr. § 230, nævnt Betingelse for Paagribelse er tilstede.

§ 241. Uden foregaaende Paagribelse, kan Fængslingskjendelse affiges mod en mistænkt, der er tilstede i Retsmøde, efterat der er givet ham Anledning til at udtale sig derom.

§ 242. Den Fængslede skal, saavidt muligt, ikke uden eget Samtykke sættes sammen med andre Fanger, medmindre hans Alder, Helbreds eller Sindsforsatning eller andre Omstændigheder gjør Afsondring utilraadelig.

Kun de Indskrænkninger, som Fængslingsens Diemed og god Orden kræver, kan paalægges ham. Bevemmeligheder og Bestjæftigelser, som ikke strider herimod, er det ham tilladt at forskaffe sig. Om han ønsker det, skal han, saavidt muligt, søges bestjæftiget ved Arbejde i Fængslet mod passende Godtgjørelse.

Revjelse maa ikke anvendes paa ham uden efter Fængselsbe-

sthyrelsens Bestemmelse og i Overensstemmelse med derom udfærdiget Reglement. Vægemlig Rebselse maa ikke anvendes. 1 Juli. No. 5.

§ 243. Hverken Fængselsbetjente eller Andre maa benyttes til at udforske den Fængslede.

Med de Indskrænkninger, som god Orden medfører, og under det Tilsyn, som Sikkerheden kræver, bør det tillades ham at modtage Besøg af Slægtninge eller Personer, som han staar i Forretningsforhold til eller ønsker at raadføre sig med. Dette kan dog nægtes ham, hvis han eller de ved sit Forhold har givet Grund til at frygte for, at Forfølgningen derved paa utilbørlig Maade vil blive søgt modvirket. Under samme Betingelse, eller naar det ikke vides, hvem Afsenderen er, kan Breve, Telegrammer og andre Sendelser fra eller til den Fængslede tilbageholdes af Fængslets Bestyrrelse, eller, indtil dens Bestemmelse kan indhentes, af Vagtmesteren. Underretning om Tilbageholdelsen meddeles straks den Fængslede. Om den nærmere Anvendelse, som til enhver Tid bør gøres af de oven givne Forrifter, afgives Bestemmelse af den Ret, som har Besatning med Sagen.

Mundtligt og skriftligt Samkvem med den bestillede Forsvarer er den Fængslede tilladt uden Tilsyn. Begjærer han Bistand til Opsættelse af Skrivelse til sin Forsvarer eller til Dommer eller Øvrighed, skal saadan ydes ham.

§ 244. Fængslingen ophæves, saasnart Grundene for samme bortfalder, eller det begjæres af den Paataleberettigede.

Trifindes Sigtede, skal han straks løslades. Hvis der, forinden Løsladelsen er iværksat, afgives Erklæring om Anke eller Begjæring om fornyet Behandling ved høiere Ret, beror dog Løsladelsen paa nærmere Afgjorelse af den Ret, der har affagt Trifindelsesdommen.

I Sager, som paatales af Private, eller som er af mindre Betydning, bør Fængslingen ophæves, naar Domstolen finder, at Sagen ikke fremmes med tilbørlig Hurtighed.

§ 245. Istedetfor Fængsling, som ikke beror paa den i § 228, Nr. 3 nævnte Grund, kan træde Sikkerhedsstillelse, Løfte om ikke at forlade et anvist Opholdssted eller til visse Tider at fremstille sig for Politiet eller Beslaglæggelse af Pas eller Somandspatent eller deslige.

Sikkerhed kan stilles ved Nedlæggelse af Penge eller Værdipapirer, ved Pantfættelse eller ved Borgen af en eller flere paalidelige og vederhæftige Personer.

Den, der antages som Borgen, indestaar for, at den Sigtede opfylder den Forpligtelse, som søges sikret, og vedtager for det Tilfælde, at denne misligholdes, at have forbrudt en paa Forhaand bestemt Pengesum. Han har Ret til at føre stadigt Opsyn med Sigtede og til at anvende saadan Magt mod hans Person, som er nødvendig for at forebygge Misligholdelsen.

1 Juli. No. 5. § 246. Hvorvidt og under hvilke Vilkaar Sigtede i Henshold til foregaaende § kan lades paa fri Fod, afgjøres efter de særlige Omstændigheder i hvert enkelt Tilfælde. Afgjørelsen sker ved Kjendelse.

Kan Straffen ikke blive høiere end Fængsel, og Sagen ikke skal behandles ved Lagmandsret, har Sigtede Krav paa at løslades, naar han stiller antagelig Borgen. Er Straffen kun Bod, kan han afvende Fængslingen ved at stille Sikkerhed for den Bod, som han er eller kan blive idømt.

Har Sigtede ikke fast Bopæl i Riget, kan Løsladelsen betinget af, at han opgiver et bestemt Sted i Riget, hvor han under Forfølgningen forpligter sig til at forblive.

§ 247. Sikkerhedssummen forbrødes, naar Sigtede ved Undvigelse eller paa anden Maade misligholder den Forpligtelse, for hvilken Sikkerheden er stillet. Beløbet tilfalder Statskassen. I Tilfælde af Sigtedes Uformuenhed dækkes dog deraf først Sagens Omkostninger og dernæst den Fornærmedes Erstatningskrav.

Hvis Sigtede er undveget, men atter inden en Maaned enten frivillig kommer tilbage eller paagribes ved Bistand af Nogen, som har indgaaet Borgen for ham, kan Ansvarer helt eller delvis eftergives, dog at Udgifter ved hans Efterfogning og ved spildte Retsmøder altid dækkes.

Hvorvidt en stillet Sikkerhed bør forbrødes, afgjøres ved Kjendelse, efterat der saavidt muligt er givet alle Bedkommende Adgang til at høres.

§ 248. Sikkerhed ligesom anden i Fængslings Sted anordnet Forholdsregel bortfalder, naar den Sigtede atter er bragt i Fængsel, og bliver iøvrigt at ophæve i de samme Tilfælde som Fængslingen (§ 244).

Den, der har indgaaet Borgen, bliver ligeledes fri, naar der har været tilstrækkelig Tid og Anledning til at fuldbyrde affagt Straffedom, og han kan til enhver Tid frigjøre sig ved at fremstille Sigtede til Fængsling eller ved saa betimelig at opsigte Forholdet, at der har været rummelig Tid til at fængsle Sigtede. Og saa denne kan ved at fremstille sig til Fængsling ophæve Forholdet.

§ 249. Beslutning om Dphor af iværksat Fængsling eller om Anvendelse eller Dphor af Forholdsregler, som træder i dens Sted, eller om stillet Sikkerheds Forbrydelse fattes, hvor intet Modsat er bestemt, af den Domstol, hvem det efter Reglerne i § 239 vilde tilkomme at afgive Fængslingskjendelse.

Kjendelse, hvorved Nogen er besluttet fængslet eller løsladt, kan til enhver Tid omgjøres.

§ 250. Undviger Nogen, der er paagreben eller fængslet, eller er Nogen, hvis Paagribelse er besluttet, ikke at finde, kan han, hvis han mistænkes for en Forbrydelse, der kan medføre høi-

ere Straf end Fængsel, efterlyses af Retten eller, saafremt der foreligger retslig Paagribelsesbeslutning eller Fængslingskjendelse, af Baataalemyndigheden. 1 Juli. No. 5.

I dette Niemed bekiendtgjøres paa hensigtsmæssig Maade en saavidt mulig noiagtig Beskrivelse af den Sigtede med Angivelse af den Forbrydelse, for hvilken han er mistænkt, og med Opfordring til Enhver, som maatte vide hans Opholdssted, om at meddele Oplysning herom og i fornødent Fald selv paagripe ham. Saasnart Grunden ophører, tilbagekalderes Efterlysningen.

Tyvende Kapitel.

Sigtedes Indkaldelse for Retten og Afhørelse.

§ 251. Den Sigtede, som er paa fri Fod, er pligtig til efter lovligt Varjel at møde ved den retslige Forundersøgelse og Hovedforhandlingen. Ligeledes er han pligtig til at møde ved enkeltstaaende Retshandlinger, naar Retten finder hans Fremmøde nødvendigt efter Sagens Stilling. Er han paagreben eller fængslet, kan han frembringes og forlange sig frembragt til ethvert Retsmøde, hvor han havde været pligtig til at møde, om han var paa fri Fod.

§ 252. Sigtedes Indkaldelse for Retten sker ved Forkyndelse af Stevning.

Stevningen skal indeholde den Sigtedes Navn eller noiagtig Betegnelse af hans Person samt Angivelse af Undersøgelsens Gjensstand og Indkaldelsens Niemed og af Domstolen, Retstedet og Mødetiden.

§ 253. Er Sigtedes Fremmøde nødvendigt efter Loven, eller antages det fornødent efter Sagens Stilling, skal Stevningen indeholde, at han i Udeblivelsstilfælde vil blive afhentet. Antages hans Fremmøde usornødent og forbundet med usorholdsmæssigt Besvær, skal den indeholde, at Sagen vil blive fremmet og, hvis Stevningen gjælder Hovedforhandling, paadømt uden Hensyn til hans Udeblivelse. Ellers skal den indeholde, at han enten vil blive afhentet eller Sagen fremmet og i Tilfælde paadømt uden Hensyn til hans Udeblivelse. Er hans Samtykke fornødent til Sagens Fremme i hans Fravær, gjøres han tillige opmærksom herpaa. Endvidere meddeles i Tilfælde (§§ 377 og 430), at hans Udeblivelse vil kunne betragtes som Tilstaaelse.

§ 254. Hvis den Sigtede, uanseet den ham betydede Afhentelsestvang, udebliver fra Retsmødet uden at oplyse lovligt Forsald, kan Retten give skriftlig Befaling til, at han paagribes for straks at fremstilles eller for at hensesættes i fængslig Forvaring, indtil hans Fremstilling kan finde Sted.

Til Hovedforhandling for Lagmandsret kan Retten naar der er Grund til at frygte for, at Sigtede vil udeblive, efter Baatale-

1 Juli. myndighedens Begjæring lade ham afhente uden at oppebie, at han No. 5. udebliver.

Retten kan lade hans Forbliven paa fri Fod afhænge af, at han paa nogen i § 245 omhandlet Maade stiller Sikkerhed for sit Fremmede.

§ 255. Første Gang Sigtede møder for Retten, skal han gjøres bekendt med den mod ham rettede Sigtelse. Efterat han dernæst er afhørt om Navn, Alder, Stilling, Bopæl og, forsaavidt det kan være af Betydning for Sagen, om der er overgaaet ham nogen Straffedom, henstilles det til ham, om han vil afgive nogen Forklaring i Anledning af Sigtelsen. Er han villig hertil, opfordres han til i Sammenhæng at afgive en sandfærdig Forklaring om Sigtelsens Gjenstand, hvorefter ogsaa særskilte Spørgsmaal kan stilles ham til Besvarelse.

§ 256. Ved Afhørelsen skal Dommeren tiltale Sigtede med Ro og Værdighed og uden at sigte ham for Noget, som ikke er tilstaaet.

Løfter, urigtige Føregivender, Trusler eller Dvangsmidler maa ikke anvendes.

Ved Hovedforhandlingen skal Forklaringen afgives mundtlig; dog kan skriftlige Optegnelser benyttes. Udenfor Hovedforhandlingen kan den afgives skriftlig eller mundtlig efter Sigtedes Valg.

§ 257. Afhørelsen, der ikke maa tilsigte at afløse eller udpresse Tilstaaelse, bør rettes paa at faa en saavidt muligt fuldstændig, umiddelbar og sammenhængende Fremstilling af Sagen. Den skal give Sigtede Leilighed til at gjendrive de Grunde, hvorpaa Mistanken beror, og gjøre gjældende de Omstændigheder, som taler til hans Fordel. Er der Modsigelser i hans Forklaring eller Uoverensstemmelser med de af Vidner eller Medsigtede afgivne Forklaringer, bør han gjøres opmærksom derpaa.

§ 258. De til Sigtede rettede Spørgsmaal skal være bestemte og tydelige og følge paa hinanden i naturlig Rækkefølge. Intet Spørgsmaal maa stilles saaledes, at Noget, som ikke er vedgaaet af Sigtede, forudsættes som erkjendt. Saavidt muligt bør det ogsaa undgaaes at stille Spørgsmaal, hvorved Omstændigheder foreholdes ham, der først gennem Svaret skal godtgøres.

§ 259. Det er ikke den Sigtede tilladt at raadsøre sig med sin Forsvarer angaaende den umiddelbare Besvarelse af de til ham rettede Spørgsmaal.

Er der flere Sigtede, skal de udenfor Hovedforhandlingen i Regelen ikke paahøre hverandres Forklaringer. Er deres Forklaringer uoverensstemmende, kan de stilles mod hverandre.

§ 260. Nægter Sigtede at svare, eller forklarer han sig forbeholdent, kan han af Dommeren gjøres opmærksom paa Muligheden af, at Undladelse af at afgive Forklaring enten i det Hele

eller med Hensyn til Puncter, som maa ansees ham bekendte, kan 1 Juli.
blive opfattet som en Omstændighed, der taler mod ham. No. 5.

§ 261. I Retsmode udenfor Hovedforhandling bør Sigtede, naar han er tilstede, saavidt muligt, gives Anledning til at forklare sig angaaende Bevisets Gjenstand, forinden Bevisførelse foretages mod ham eller optagne Beviser foreholdes ham.

Enogthvende Kapitel.

Efterforskningen.

§ 262. Anmeldelse af Forbrydelser kan ske til Paatalemyndigheden eller i paatrængende Tilfælde til Underdommeren. Er Anmeldelsen mundtlig, skal Modtageren straks optegne den og erhverve Anmelderens Vedtagelse af Optegnelsens Rigtighed.

§ 263. Naar den, der har at anmelde et Dødsfald, er vidende om, at der er Grund til at antage, at Vedkommende er død en ikke naturlig Død, og der er Mulighed for at antage, at Døden er forvoldd ved en forbryderisk Handling, er han pligtig til uopholdelig at gjøre Anmeldelse herom til Paatalemyndigheden. Tilsvarende Pligt paaligger den, der finder en Ukjendts Lig. Begravelse maa i disse Tilfælde ikke finde Sted uden Tilladelse af Paatalemyndigheden eller Underdommeren.

§ 264. Efterforskningens Viemed er at fremstaffe Oplysninger, som er tilstrækkelige til at bestemme, om retslig Forfølgning skal indledes mod nogen bestemt Person ved Begjæring om retslig Forundersøgelse eller ved Beslutning om Tiltale.

Derhos bliver i Tilfælde de yderligere Oplysninger at indhente, som maatte udfordres til Forberedelse af Bevisførelsen saavel fra Paatalens som fra Forsvarets Side eller til Udgjørelse af Spørgsmaalet om Sigtedes Fængsling eller Løsladelse.

Beviser, som befrygtes ellers at kunne gaa tabt, bliver at optage. Det samme gjælder andre Beviser, som ikke egner sig til Optagelse under Hovedforhandlingen, naar de have ved Haanden, eller betydelig Tidsspilde eller Bekostning vil undgaaes derved.

Skjønnes retslig Granskning at være onskelig, bør den forefundne Tilstand søges bevaret uforandret, indtil Retshandlingen kan finde Sted.

§ 265. Naar Paatalemyndigheden antager, at en Forbrydelse er begaaet, hvis Paatale afhænger af en særskilt Myndighed, skal den uopholdelig give Vedkommende Meddelelse om, hvad der er kommet til dens Kundskab, og imidlertid foretage de Skridt, som ikke uden Skade kan opsættes.

Er Paatalen afhængig af en Privats Begjæring i Henhold til Straffelovens Kapitel 27 § 3, og er der Grund til at antage, at han ikke begjærer Paatale, fordi Gjerningen er ham ubekendt, kan Paatalemyndigheden bringe de fremkomne Oplysninger til hans Kundskab, men foretager ikke videre Efterforskninger, førend Begjæ-

1 Juli No. 5. ring foreligger. Er det overveiende sandsynligt, at Baatale vil blive begjært, kan dog uopsættelige Efterforskningsfridt foretages, forinden Begjæringen er fremkommen.

Antages et Tilfælde at foreligge, hvor Baatale vil blive undladt i Henhold til § 85, sidste Led, bør, indtil Spørgsmaalet herom er afgjort, blot de Skridt foretages, som ikke uden Skade kan opspættes.

§ 266. Baatalemyndigheden kan i Efterforskningens Diemed indhente Forklaringer og lade dem optegne. Den kan ikke paalægge Nogen at afgive Forklaring, men kan hos Retten begjære Foretagelsen af de i Kap. 15 til 20 omhandlede Skridt, som den ikke selv er berettiget til at foretage.

§ 267. Er en i forrige § omhandlet Begjæring udgaaet fra Lensmanden eller angaar den noget i Kap. 17, 18 og 19 omhandlet Skridt, prøver Domstolen i enhver Henseende, hvorvidt Begjæringen er tilstrækkelig begrundet.

Ellers er Domstolen pligtig til at efterkomme Begjæringen, medmindre den finder, at det Forhold, som danner Efterforskningens Gjenstand, ikke er strafbart, eller at der ikke er lovlig Afgang til at tage den til Følge.

§ 268. Sigtede, saavel som den mistænkte, mod hvem Efterforskning er paabegyndt, kan hos Retten begjære foretaget Rettergangsskridt til Afkræftelse af Mistanken.

§ 269. Retten kan af egen Drift foretage saadanne Skridt, som ikke uden Skade kan opspættes, samt hvad der hensigtsmæssig kan gøres i Forbindelse med andre Rettergangsskridt.

Forøvrigt strækker dens Virksomhed sig ikke udover det Begjærede og standser, naar Begjæringen tages tilbage.

§ 270. Paa Retsmøder, der afholdes under Efterforskningen, kommer, forsaavidt dertil er Anledning, de samme Regler til Anvendelse, som er givne med Hensyn til Retsmøder under den retslige Forundersøgelse. Det Samme gjælder Forfristerne i § 279, 280 og 283.

Toogtyvende Kapitel.

Den retslige Forundersøgelse.

§ 271. Mod en bestemt Mistænkt kan Baatalemyndigheden begjære retslig Forundersøgelse aabnet.

Tiltale for Lagmandsret kan ikke rejses, uden at retslig Forundersøgelse har fundet Sted, medmindre Sigtede har givet Samtykke dertil.

Naar Nogen sigtes for en Forbrydelse, som efter §§ 19 og 20 hører under Lagmandsret, er Baatalemyndigheden pligtig til, hvis ikke Baatale frasaltes, at begjære retslig Forundersøgelse, saasnart den Sigtede fremsætter Forlangende derom.

§ 272. Begjæringen skal betegne den Person, mod hvem,

og den Handling, paa Grund af hvilken Undersøgelse forlanges, og ledsages af Sagens Aktstykker og, saavidt gjorligt, af de forhaanden-
værende synlige Beviser, samt af en Fremstilling af de Oplysninger, som
1 Juli. No. 5.
Paatalemyndigheden iøvrigt maatte besidde.

Paatalemyndigheden skal uopholdelig give den Sigtede Medde-
lelse om den fremsatte Begjæring.

§ 273. Den af Paatalemyndigheden fremsatte Begjæring
bliver at efterkomme, medmindre Retten finder, at den i Begjæ-
ringen betegnede Handling ikke er strafbar, eller at der ikke er
lovlig Udgang til at tage Begjæringen tilfølge.

Nægter Retten at aabne Forundersøgelse eller beslutter den
trods Indsigelse at aabne den, sker det ved Kjendelse.

§ 274. Forundersøgelsens Diemed er at tilvejebringe de
fornødne Oplysninger til Afgjorelse af, om Tiltale bør reises.
Iøvrigt finder § 264, andet og tredje Led her tilsvarende Anvendelse.

Undersøgelsen bliver alene at rette mod de Handlinger og de
Sigtede, som er betegnede i Begjæringen. Med Hensyn til andre
Handlinger eller Personer kommer § 269 til Anvendelse.

§ 275. Parterne kan under Undersøgelsens Gang begjære
foretaget, hvad de finder tjenligt til Fremme af dens Diemed.
Finder Retten at burde afslaa Begjæringen, sker det ved Kjendelse.

Iøvrigt har den paa Embeds Vegne at lede Undersøgelsen
og saa hurtig som muligt at træffe alle de Forholdsregler, som
den antager egnede til Opnaaelsen af Diemedet.

§ 276. Retten kan give Politiet Paalæg og hos andre
Retter begjære Foretagelsen af Rettergangsfridt.

§ 277. Til Retsmøder under Forundersøgelsen bliver den
Sigtede at stævne med lovligt Varsel, medmindre Forkyndelse maa
ske efter §§ 153 og 154, eller betænkeligt Ophold vilde voldes.
Er Sigtede paagreben eller fængslet og fremstilles for Retten, eller
moder han frivillig, kan Undersøgelsen under enhver Omstændighed
fremmes.

Saavidt muligt bør Paatalemyndigheden og Forsvareren gives
betimelig Meddelelse om Møderne og den bestiftede Forsvarer
Veilighed til at gøre sig bekendt med Sagens Dokumenter for
Retsmødet.

Om Retsmøder, som er berammede i et tidligere Retsmøde,
skal Underretning saavidt muligt meddeles enhver Vedkommende,
der ikke har været tilstede i dette. I intet Tilfælde behøver Rets-
møde at udsættes, fordi nogen Vedkommende ikke har kunnet møde.

§ 278. Paatalemyndigheden, den Sigtede og hans Forsvarer
har, forsaavidt ikke §§ 119 og 259 er til Hinder derfor, Ret til
at være tilstede i Retsmødet, og til i ethvert Tilfælde, før Mødet
sluttes, at fremsøre, hvad de finder at burde udtale eller andrage om.

Retten kan ved Kjendelse beslutte, at nogen af de ovennævnte
Personer skal aftræde under et Vidnes Afhorelse, naar der er

1 Juli. Grund til at antage, at Bidnet ikke i hans Nærvær vil afgive en usforbeholden Forklaring. Den saaledes Tjærede har Krav paa, saafnart han atter indlades, at faa Meddelelse om det, som er foretaget i Mellemtiden.

Under særegne Omstændigheder kan Retten ved Kjendelse ganske udelukke Sigtede og hans valgte Forsvarer, naar og saalænge der findes Grund til at frygte for, at Forsøgningens Diemed ellers vil blive modarbejdet eller udsat for Fare. For saadan Beslutning fattes, maa den, som tænkes udelukket, gives Anledning til at udtale sig.

§ 279. Første Gang den Fornærmede afhøres, bliver han at tilspørge, om han begjærer Forbrydelsen paatalt.

§ 280. Af den i Retsmødet førte Protokol gives snarest muligt Paatalemyndigheden Udskrift, hvis den ikke er frasaaldt.

Paatalemyndigheden, Sigtede og hans Forsvarer samt Fornærmede har Ret til at gjøre sig bekendte med Retsbogen og Sagens Akter.

Under de i § 278, sidste Led nævnte Omstændigheder kan Dommeren ved Kjendelse nægte de sammesteds omhandlede Personer saavel Udskrift som Afgang til Retsbogen og Aktstykkerne, dog i intet Tilfælde længere end til Forundersøgelsens Slutning.

§ 281. Forundersøgelsen indstilles, naar Forsøgningen frafalder, eller Retten finder, at de lovlige Betingelser for dens Virksomhed ikke er tilstede.

Forundersøgelsen slutes, naar Retten finder dens Diemed naaet, eller Parterne er enige om at begjære det. En sluttet Forundersøgelse kan paa Andragende af nogen af Parterne gjenoptages.

Om Forundersøgelsens Slutning eller Indstilling gives Paatalemyndigheden og Sigtede Underretning.

§ 282. Efter Forundersøgelse mod flere Sigtede eller for flere Forbrydelser underet, og det findes, at Diemedet for enkelte Sigtedes eller Forbrydelses Vedkommende er naaet, kan den forsaavidt slutes.

§ 283. Har den Sigtede i en Sag, som henhører under Meddomsret, inden Retten afgivet en usforbeholden Tilstaaelse, hvis Rigtighed bestrækes ved de øvrige foreliggende Oplysninger, kan Sagen, naar Sigtede samtykker deri, paa Stedet fremmes til Doms og paadømmes uden Tilfalebslutning og uden Tilfaldelse af Domsmand.

Dog bør dette ikke ske, naar Sagen antages at burde paadømmes i Forening med andre Sager, eller Dommeren finder, at der kan være Grund til at undlade Paatale i Henhold til § 85.

Treogtyvende Kapitel.

Tiltalebeslutningen.

1 Juli.
No. 5.

§ 284. Naar Sagen er tilstrækkelig forberedt dertil, fattes uden Ophold Beslutning om, hvorvidt Tiltale skal reises.

Har retslig Forundersøgelse fundet Sted, og er Beslutning ikke fattet inden fem Dage, efterat Meddelelse om Forundersøgelsens Slutning er modtagen af Baatalemyndigheden, paaligger det denne i Forbindelse med sin Beslutning at redegjøre for de særlige Grunde, som har foranlediget Opholdet.

§ 285. Findes Tiltale at burde reises, men Sigtede er findssvag, eller det er antageligt, at han for Tiden ikke kan dømmes, fordi hans Opholdssted ikke vides, eller fordi han opholder sig i Udlandet, stilles Sagen foreløbig i Vero.

Baatalemyndigheden skal i sidste Tilfælde tilstille den Sigtede Meddelelse herom og Opfordring til at fremstille sig til Modtagelse af Dom.

At Sagen foreløbig er stillet i Vero, er ikke til Hinder for, at der skrives til Bevisoptagelse i Overensstemmelse med Reglerne i §§ 296—298, hvis der er Fare for, at Beviser kan gaa tabt.

§ 286. Tiltalebeslutningen skal angive, for hvilken Domstol Sagen skal anlægges, og indeholde Tiltaltes Navn eller en nøiagtig Betegnelse af hans Person.

Den skal i Korthed, men saavidt muligt med nøiagtig Angivelse af Tid og Sted, Gjenstand og lignende, fremstille den Handling, for hvilken Tiltale reises, med Fremhævelse af de i Lovens beskrevne Kjendemerker og under Henvisning til den eller de Straffebestemmelser, som antages at kunne komme til Anvendelse.

§ 287. I Sager, hvor Straffen kun er Boder eller Forbrydelse af Penge eller Gods, skal Baatalemyndigheden, forinden Baatale beslattes, udfærdige Forelæg. Det samme skal ske i Justitsager, hvor Straffen fortrinsvis er Formuesstraf og ikke kan blive højere end Fængsel, samt i Politisager, hvor Straffen er bestemt saaledes, at der gives Valg mellem Fængsel og Formuesstraf, naar Baatalemyndigheden finder, at der efter Tilfældets Beskaffenhed kun bør gjøres Paastand paa den sidstnævnte Straf.

§ 288. Forelægget skal foruden at fyldestgjøre Fordringerne i § 286, andet Led indeholde:

1. Angivelse af den Bod, som kræves, og hvis der er Spørgsmaal om Forbrydelse af Penge eller Gods, af det, som paaftaes forbrudt.
2. Opfordring til den Sigtede om inden en vis i Forelægget angiven Tid, som i Almindelighed ikke bør være kortere end tre eller længere end ti Dage fra Forkyndelsen, at erklære, om han vedtager at udrede, hvad der kræves. Ved Over-

1 Juli.
No. 5.

trædelse af Lovgivningen om de store Saltvandsfiskerier kan Vedkommendes Erklæring fordres afgivet straks.

§ 289. Forsaavidt det ved gjældende Bestemmelse er overdraget nogen anden Myndighed end den, der har at fatte Beslutning om Tiltale, at forelægge Bod for Lovovertrædelser eller bestemme Bodens Størrelse, har det sit Forblivende derved.

§ 290. Vedtagelsen, der ogsaa kan modtages af den, der besørger Forelæggets Forkyndelse, eller af Lensmanden, skal nedtegnes og oplæses for Sigtede og medunderskrives, om muligt, af denne og af et tilfaldt Vidne.

Den skal indføres i Retsbogen og har samme Virkning som en Dom.

§ 291. Baatalemyndigheden eller den paa det Offentliges Begne Mødende kan under Hovedforhandlingen ved Anmærkning paa Tiltalebeslutningen

1. rette Feiltagelser med Hensyn til Benæbnelser, Tidsangivelser, Fremstillingen af Handlingens Kjendemerker efter Loben og lignende Omstændigheder, og
2. med Rettens Samtykke udvide Tiltalen til andre strafbare Forhold end de i Tiltalebeslutningen omhandlede, saafremt det ikke kan lede til Anvendelse af en strengere Straffebestemmelse og Tiltalte enten har samtykket deri eller har afgivet en fuldstændig og troværdig Tilstaaelse.

Skulde Tiltalen som Følge af den foretagne Rettelste eller Udvidelse ikke kunne mødes ved det Modbevis eller Forsvar, som Tiltalte har havt Opfordring til at forberede sig paa, kan han forlange en passende Udsættelse.

Fireogthvende Kapitel.

Forberedelsen til Hovedforhandling for Lagmandsret.

§ 292. Saasnart Tiltale er besluttet, sørger Baatalemyndigheden for, at der i fornødent Fald bestikkes Tiltalte en Forsvarer.

Tiltalebeslutningen skal uopholdelig forkyndes Tiltalte med Tilfjendegivende om, hvem der har at udføre Forsvaret for ham. En Gjenpart af samme tilligemed Sagens Afstykker, vigtige Dokumenter dog i Regelen kun i Afskrift, tilstilles samtidig Forsvareren med Angivelse af, hvilke Beviser der agtes benyttede, hvorledes de tænkes erhvervede, hvad dermed agtes godtgjort, og naar Sagen antages at burde foretages. Hører Sagen hjemme i et Distrikt, for hvilket særskilt Retssted efter § 28 andet Led er bestemt, skal det tillige angives, om den antages at burde behandles paa dette eller paa Lagfognets almindelige Retssted.

Dokumenter, som tilbageholdes, og andre synlige Beviser gjøres saavidt muligt tilgængelige paa hensigtsmæssig og betryggende Maade.

En Gjenpart af Tiltalebeslutningen tilligemed en kort Redegjørelse for Sagen og dens Beviser tilstilles Lagmanden.

1 Juli.
No. 5.

§ 293. Forsvareren har usfortøvet paa hensigtsmæssig Maade, dog saavidt muligt uden særstilt Udgift for det Offentlige, at indtræde i Overlægning med Tiltalte. Inden en af Baatalemyndigheden opgiver Frist, der af Lagmanden paa Begjæring kan forlænges, naar særlige Grunde findes at tale derfor, skal han derefter sende Akterne tilbage med Angivelse af, hvilke Vidner han paa sin Side agter at indstævne eller ønsker indstævnt, hvilke Beviser han iøvrigt tilsigter at benytte, hvorledes de tænkes erhvervede, hvad han ved sine Vidner og øvrige Beviser agter at godtgjøre, og hvorvidt han er enig i Forslaget om Tid og Sted for Sagens Foretagelse.

Paa Dokumenter og andre synlige Beviser, som ikke kan medfølge, finder Bestemmelsen i foregaaende §'s 3die Led Anvendelse.

Ved Akternes Tilbagesendelse kan Forsvareren beholde de ham i Afskrift tilsendte Dokumenter. Af andre Dokumenter og Retsakter tager han selv de nødvendige Afskrifter.

§ 294. Finder Forsvareren:

1. at der, førend Sagen videre fremmes, ved retslig Forundersøgelse bør fremskaffes særlig paaapegede Dplysninger til Fjernelse af Mistanken eller til Begrundelse af Straffrihed, eller
 2. at af ham paaapegede Beviser bør besørges erhvervede af Baatalemyndigheden, eller
 3. at Beviser, som denne tilsigter at benytte, bør erhverves paa en anden Maade end af denne angivet,
- har han samtidig herom at fremsætte Begjæring.

Antager han, at Sagen, saaledes som den er anlagt, ikke kan fremmes, eller at Baatalemyndigheden har overseet nogen udenfor Bevisspørgsmaalet liggende Omstændighed, paa Grund af hvilken Tiltalte ikke kan fældes, bør han gjøre Baatalemyndigheden opmærksom derpaa.

§ 295. Finder Baatalemyndigheden at burde afflaa nogen af Forsvareren fremsat Begjæring angaaende Sagens Dplysning eller Tiden for dens Foretagelse, skal den, forsaavidt angaar det i § 294 Nr. 2 Omhandlede, underrette Forsvareren derom med Angivelse af Grunden og forøvrigt uopholdelig forelægge Spørgsmaalet for den Ret, som har ledet Forundersøgelsen, eller om ingen saadan har fundet Sted, for Lagmanden og samtidig underrette Forsvareren derom.

Forhørsdommerens eller Lagmandens Afgjørelse kan ikke paaanles eller paaafjæres.

§ 296. Naar Baatalemyndigheden finder, at et Bevis enten aldeles ikke eller ikke uden usforholdsmæssig Ulempe eller Omkostning kan føres under Hovedforhandlingen, eller at dets Førelse ikke uden Fare kan op sættes til denne, lader den det optage forud

1 Juli. for samme. Finder den det unødvendigt at afgive Møde, meddeler No. 5. den Retten dette, i hvilket Tilfælde Retshandlingen kan fremmes uden saadant Møde, naar det tilstrækkelig tydelig er betegnet, hvilke Oplysninger der søges.

§ 297. Hvor der er Fare for, at Bevis ved Ophold vilde spildes, eller hvor der handles om Bevis, som Paatalemyndigheden har nægtet overhovedet at besørge erhvervet, eller om Vidne, som ikke er pligtigt at møde under Hovedforhandlingen, kan saavel Tiltalte som hans Forsvarer foranstalte Bevisoptagelse forud for denne. Træffes Foranstaltningen hertil af Tiltalte selv eller af Forsvarer, som ikke er befuldmægtiget, maa den lobbestedte Betaling enten erlægges forstudsvis eller nedlægges hos Paatalemyndigheden. Finder denne eller Retten Bevisoptagelsen begrundet, erstattes Udgiften af det Offentlige.

§ 298. Naar nogen af Parterne begjærer saadan Bevisoptagelse, som omhandles i §§ 296 og 297, bør han samtidig underrette Modparten derom.

Paa Bevisoptagelsen finder forøvrigt, forsaavidt intet Andet er bestemt, Reglerne i § 277 tilsvarende Anvendelse.

Af Bevisoptagelsen bliver Udskrift snarest muligt at tilstille saavel Forsvareren som Paatalemyndigheden.

§ 299. Bestemmer nogen af Parterne sig til at benytte andre Beviser end de allerede opgivne eller at give Slip paa nogen af disse eller at erhverve eller benytte Beviser paa anden Maade end opgivet, skal Modparten underrettes efter Forfristerne i §§ 292 og 293.

§ 300. Udskrift af Stevningen mod Tiltalte tilstilles Lagmanden og Forsvareren. Paatalemyndigheden sørger for, at Sigtede og Vidner, der er undergivne Varetægtsfængsel, og Sigtede, mod hvem saadan Kjendelse er afsagt, som omhandles i § 254, betimelig bliver frembragt til Retssædet.

§ 301. Ved Paastevningen skal Paatalemyndigheden have for Øie, at saamange Sager til enhver Tid foreligger for Lagmandsretten til Foretagelse, at dennes Arbejde maa ansees sikret mod Afbrydelse, selv om enkelte Sager beslattes udsatte eller bortfalder.

§ 302. Har Sigtede for Retten afgivet uforbeholden Tilståelse, hvis Rigtighed der ikke er Grund til at drage i Tvivl, bør i Almindelighed kun de Personer indstevnes som Vidner, der kan give Forklaringer, som umiddelbart angaar selve Forøvelsen af Gjerningen, eller som angaar Tiltaltes større eller mindre Strafskyld. Naar flere Personer antages at ville afgive en ensartet og overensstemmende Forklaring om Sagen eller om en enkelt Side ved samme, bør kun saamange indvarsles, som skjønes fornødent.

§ 303. Vil Tiltalte selv eller ved Forsvarer, som ikke er befuldmægtiget, indstevne Vidner til Hovedforhandlingen, maa den lobbestedte

stemte Betaling enten erlægges forskudsvis eller nedlægges hos 1 Juli.
Baatalemyndigheden, der paategner Stevningen Bevidnelse herom. No. 5.
Finder Baatalemyndigheden eller Retten Indstevningen begrundet,
erstattes Udgifterne af det Offentlige.

§ 304. Saa snart Lagmandstinget er erklæret sat, paa-
raabes de Lagrettemænd, der skal gjøre Tjeneste under samme.
Derefter kan saavel Baatalemyndigheden som enhver af de Tilstalte
og deres Forsvarere fremsætte Indsigelse mod Lagrettelisten, gaaende
ud paa, at den er tilbleven paa lovstridig Maade, eller mod enkelte
Lagrettemænd, gaaende ud paa, at de ikke lovlig kan gjøre Tjeneste
som saadanne.

§ 305. Hvis de i foregaaende § omhandlede Indsigelser
ikke leder til, at Lagrettelisten i sin Helhed kjendes ugyldig, sker i
Tilsælde saadan Tilkaldelse, som omhandles i § 64, hvorefter Lag-
manden forkynder og ved Opflag lader bekendtgjøre, i hvilken
Orden Sagerne vil blive behandlede, og til hvilken Tid man maa
være forberedt paa, at hver enkelt Sag tidligst vil blive foretagen.
Den fastsatte Orden kan dog fraviges, naar det paatræves af Hen-
sigtsmæssighedshensyn.

Femogtyvende Kapitel.

Hovedforhandlingen for Lagmandsret.

§ 306. Hovedforhandlingen er mundtlig. Skrift anvendes
kun i den Udstrækning, som Loven bestemmer. Ved mundtlige Ud-
talelser benyttes frit Foredrag.

§ 307. Lagmanden leder Forhandlingen og drager Omfjorg
for at fjerne Alt, som til Unytte trækker den i Langdrag. Ingen
maa tage Ordet uden hans Tilladelse, og han kan, forsaavidt intet
Modsat er bestemt, stanse den videre Forhandling angaaende Spørgs-
maal, som han anser tilstrækkelig drøftede.

Indsigelser mod hans Ledelse afgjøres af Retten.

§ 308. Udebliver Baatalemyndigheden enten ved Forhand-
lingens Begyndelse eller i Løbet af denne, udsættes Sagen, med-
mindre Omstændighederne gjør det muligt i Stedet at bestikke Noget,
som strax kan udføre Gvervet.

Det samme gjælder, om der ingen Forsvarer er tilstede; dog
kan Frijsindelsedom affiges og en Forhandling, som forudsæes utvivl-
somt at ville lede hertil, fortsættes eller fremmes, selv om ingen
Forsvarer møder.

§ 309. Tilstalte skal være tilstede, saalænge han har Afgang
til at faa Ordet. Dog kan det tillades ham at fjerne sig, efterat
hans Afhørelse har fundet Sted og indtil Domsaffigelsen. Forlader
han Rettsstedet uden Rettens Tilladelse, kan Forhandlingen under
enhver Omstændighed fortsættes, saafremt hans Nærværelse ikke
findes fornøden af Hensyn til Sagens Oplysning.

§ 310. Handles der om en Forbrydelse, der fortrinnsvis er

1 Juli. at straffe med Fængsel eller ringere Straf, og Retten ikke finder
 No. 5. Tiltaltes Nærværelse fornøden af Hensyn til Sagens Oplysning, kan Forhandlingen fremmes eller fortsættes mod den Udeblevne, saafremt han har samtykket deri eller er udebleven, uden at der er Grund til at antage, at han har havt lovligt Forsald. Er Tiltalte stevnt i Henhold til Reglerne i §§ 153 og 154, gjælder dette dog blot, naar Forbrydelsen ikke kan medføre højere Straf end Død eller der foreligger Samtykke.

§ 311. Forhandlingen kan fremmes i Tiltaltes Fravær, hvis han er undvægen efterat Tiltalebeslutningen er ham forkyndt, og Retten ikke finder hans Nærværelse fornøden af Hensyn til Sagens Oplysning.

Under enhver Omstændighed kan Frifindelsesdom affiges over en Udebleven, og en Forhandling fortsættes eller fremmes i Tiltaltes Fravær, naar den skjønnes utvivlsomt at ville lede til Frifindelse.

§ 312. Om Hovedforhandlingen maa udsættes, kan Retten dog paa Stedet optage alle Beviser, som ellers kunde gaa tabt, eller hvis senere Optagelse kunde befrygtes at ville blive mindre fyldestgørende.

§ 313. Retten kan beslutte, at en Tiltalt skal forlade Retsalen medens et Vidne eller en Medtiltalt afhøres, naar der er særegne Grunde til at frygte for, at en uforbeholden Forklaring ellers ikke kan erholdes. Er en Tiltalt som Følge heraf aftraadt, kan han forlange Afhørelsen gjentaget, naar han atter indlades i Retsalen. I ethvert Fald skal han gøres bekendt med det under hans Fravær Foresaldne.

§ 314. Naar en Tiltalt udbiises i Henhold til § 119, kan Forhandlingen dog fortsættes, hvis Retten ikke finder en Udsættelse nødvendig. Tiltalte bør i saa Fald, saasnart hans Udsættelse gør det muligt, atter føres ind i Retsalen og gøres bekendt med det under hans Fravær Foresaldne.

§ 315. Hvor det findes hensigtsmæssigt, kan Retten i Sag, som angaar flere Forbrydelser eller flere Tiltalte, lade Forhandlingen og Lagretten's Paafjendelse foregaa særskilt for hver enkelt Forbrydelse eller Tiltalt.

§ 316. Ved Sagens Paaraab opfordrer Lagmanden Lagrettemændene saavel som Parterne til at angive, hvorvidt nogen af Lagrettemændene efter § 66 eller § 67 er udelukket fra at gøre Tjeneste i Sagen. Bliver der ikke mindst nitten eller i det i § 321 nævnte Tilfælde mindst tyve Lagrettemænd tilbage, fyldestes Tallet paa den i § 64 angivne Maade.

§ 317. Lagmanden giver derefter først Tiltalte og dernæst Baatalemyndigheden Adgang til at benytte sin Udsættelsesret efter § 318. Benyttes den fuldt ud, bestaar Lagretten i Sagen af de ikke udstudte Lagrettemænd. I modsat Fald udtages ved Lodtræk-

ning ti eller i Tilfælde elleve af de ikke Udstudte til Lagrette for 1 Juli.
Sagen. Lodtrækningen foregaar paa den i § 57 beskrevne Maade. No. 5.

§ 318. Af de i Genhold til § 55 sidste Led udtagne Lagrettemænd kan ikke mere end Halvparten udstydes, medmindre nogen er ugild efter § 68. Iøvrigt er Parterne berettigede til at udstyde saamange Lagrettemænd, som der er tilstede flere end ti eller i det i § 321 omhandlede Tilfælde elleve.

Paatalemyndigheden og Tiltalte kan udstyde et lige Antal, heri medregnet de Lagrettemænd, som Paatalemyndigheden i Genhold til § 59 har udstudt eller kunnet udstyde. Er Tallet ulige, har Tiltalte Ret til at udstyde en mere.

Er der flere Tiltalte i samme Sag, udøver de Udstydelsesretten i Fællesskab. Bliver de ikke enige derom, er de berettigede til at udstyde et lige Antal hver. Kan heller ikke dette ske, afgjøres det ved Lodtrækning, hvem der skal udstyde det større Tal.

§ 319. Naar Parterne ere enige derom, kan den Lagrette, som har gjort Tjeneste i den nærmest foregaaende Sag, vedblive at forrette i den næste, forsaavidt dens Behandling paabegynder samme Dag.

§ 320. I Tiltaltes Fravær udøves hans Udstydelsesret af Forsvareren eller den, han særlig har bemyndiget dertil.

§ 321. I vigtige og vidtløftige Sager kan Retten beslutte, at elleve Lagrettemænd skal overvære Forhandlingen. Naar Lagretten skal afgive sin Afkendelse, og der blandt Lagrettemændene indtræder Forsald er indtruffet, udtræder i dette Tilfælde efter Lodtrækning en af dem.

§ 322. Naar Lagretten er dannet og har indtaget sit Sæde, oplæses Tiltalebeslutningen og spørges Tiltalte om Navn, Alder, Stilling og Bopæl og, om han erkjender sig skyldig i det i Tiltalebeslutningen omhandlede Forhold eller i at have foretaget den der omhandlede Handling, samt opfordres til med Opmærksomhed at følge Forhandlingen.

Vidnerne og de Sagkyndige opraabes, hvorefter Lagmanden meddeler, hvad han maatte finde fornødent at foreskrive til Sikkerelse af Bevisførelsen.

§ 323. Opstaar der Spørgsmaal om, hvorvidt nogen af de i Sagsbehandlingen Medvirkende bør udtræde, eller om Sagen, nogen Del af den eller noget begjæret Rettergangsskrift bør fremmes, kan Forhandlingen begrænses hertil, indtil Spørgsmaalet er afgjort.

Feil, der hindrer Sagens Fremme, skal, hvor det kan ske, tilstedes afhjulpne og den hertil fornødne Udsættelse paa Forlangende gives.

Indsigelser, som ikke kommer i Betragtning, medmindre de paaberaabes af vedkommende Part, er forspildte, hvis de ikke fremsættes, saasnart dertil er bleven Anledning.

1 Juli.

§ 324. Det i foranstaaende §'s første Led Forestkrevne gjælder ogsaa, saafremt enten Tiltalte eller nogen af Rettens Dommere opkaster Spørgsmaal om, hvorvidt det i Tiltalebeslutningen omhandlede Forhold er strafbart, eller om der foreligger nogen Strafudelukkelsesgrund, der efter § 165 ikke er indbefattet i Skyldspørgsmaalet. Er Rettens Medlemmer enige, kan Frifindelsesdom paa Stedet affiges.

§ 325. Forhandlingen angaaende selve det Forhold, hvorfor Tiltale er reist, fortsættes saavidt muligt uden Afbrydelse indtil dens endelige Afslutning. I paatrængende Tilfælde kan den fortsættes paa en Helligdag.

Naar Forhandlingen efter en Udsættelse atter aabnes, gjenføres det allerede Foretagne, forsaavidt Retten finder det fornødent. Har Afbrydelsen varet over fire Dage, kan ethvert af Domstolens Medlemmer fordre Gjentagelse.

§ 326. Den i § 325 nævnte Forhandling begynder med, at Lagmanden foreholder Lagrettemændene, at de fra nu af og indtil deres endelige Kjendelse angaaende Skyldspørgsmaalet er afgiven, ikke angaaende Sagen maa have nogen Samtale eller Forbindelse med nogen Anden end Retten gennem Lagmanden, og at de ikke uden Lagmandens Tilladelse maa forlade det fælles Overlægningsrum, efterat de har truffet sig tilbage til Raadslagning overensstemmende med § 348.

§ 327. Lagmanden tiltaler derefter Lagrettemændene saaledes: „Lover og sværger I, at I vil give god Agt paa alt det, som forhandles i Retten, og besvare de Spørgsmaal, der bliver Eder forelagte, saaledes som I ved sandest og rettest at være efter Loven og Sagens Bevisligheder?“ Lagrettemændene skal derefter staaende og med oprakte tre Fingre enkeltvis svare: „Det lover og sværger jeg, saasandt hjælpe mig Gud og hans hellige Ord“.

Lagrettemand, som ikke betjender sig til den kristelige eller jødiske Religion, eller hvis Trosbekjendelse ikke tillader Ed i den ovennævnte eller nogen anden forestkrevne Form, aflægger Løfte paa Ære og Samvittighed.

§ 328. Lagrettemændene vælger derefter under Lagmandens Ledelse af sin Midte ved lukkede Sedler en Ordfører. I Tilfælde af Stemmелighed afgjøres Valget ved Lodtrækning.

§ 329. Efterat dernæst Paatalemyndigheden har udvillet, hvad der er Tiltalens Gjenstand, og kortelig angivet, hvilke Beviser den formener at kunne føre for sin Paastand, i fornødent Fald med Paavisning af Forbindelsen mellem Paastanden og de Beviser, som agtes førte, henstiller Lagmanden til Tiltalte at forklare sig angaaende Sagen. Strider Forklaringen mod hans tidligere afgivne, eller er der Sider eller Dele af Sagen, med Hensyn til hvilke han ikke har udtalt sig, bør han gjøres opmærksom derpaa.

Saaavel i dette Tilfælde, som naar han aldeles nægter at

svare, eller naar han ikke møder, kan hans tidligere for Retten afgivne Forklaring oplæses. 1 Juli. No. 5.

§ 330. Derefter finder Bevisførelsen Sted først fra Paa-talemynndighedens og dernæst fra Forsvarets Side.

Før Forsvareren paabegynder nogen Bevisførelse, kan han kortelig angive, hvilke Beviser han mener at kunne føre, og hvilke Slutninger han vil bygge derpaa.

Hvor det er fornødent, kan den, der fører Beviserne, efterhvert som Bevisførelsen finder Sted, kortelig paavise Betydningen af de Omstændigheder, som søges beviste.

§ 331. Afgiver Tiltalte en fuldstændig Tilstaaelse, afgjør Retten, hvorvidt og i hvilken Udstrækning Bevisførelse skal finde Sted.

Ellers kan den, alene naar den finder, at Bevisførelsens Gjenstand ikke vedrører Sagen, eller naar Parterne ere enige deri, nægte eller undlade Førelsen af Bevis, som have ved Haanden.

Udsættelse til Førelse af Bevis kan nægtes, naar Bevisførelsen efter Rettens Overbevisning vilde være betydningsløs.

Føres et Bevis, som ikke er betimelig anmeldt for Modparten, har denne Krav paa en passende Udsættelse, hvis Beviset ikke aabenbart er betydningsløst.

Retten vaager paa Embedets Vegne over Sagens fuldstændige Oplysning og kan til Opnaaelse heraf beslutte at indhente nye Beviser og at udsætte Behandlingen.

§ 332. Granskning, der ikke udtræver særlig Sagtyndighed, derunder indbefattet Aftedsgranskning til ret Forstaaelse af Stedforhold, bør, hvor det kan ske uden overveiende Ulempe, foretages af selve Domstolen.

Personer, hvis Vidnesbyrd antages at være af Betydning for Sagen, bør afhøres mundtlig for selve Domstolen, hvor ikke særegne Omstændigheder er til Hinder derfor.

Oplæsning af Forklaring, som et i Retten tilstedeværende Vidne tidligere har afgivet, kan ikke under nogen Omstændighed finde Sted, medmindre Vidnet

erklærer ikke længere at erindre Forklaringens Gjenstand, eller

forklarer sig i Strid med sit tidligere Udsagn uden at berigtige Modsigelsen, naar denne bliver ham foreholdt, eller vægrer sig for at svare; er den tidligere Forklaring ubestridet, maa Oplæsning i dette Tilfælde dog ikke ske, saalænge Tvangsmidler kan anvendes.

Forklaring eller Erklæring, som tidligere er afgiven af Vidne eller Sagtyndig, der ei er tilstede i Retten, kan i Almindelighed ikke oplæses, medmindre

Forklaringen eller Erklæringen er beediget, og Retten finder, at Indkaldelse til mundtlig Afhørelse vil medføre ufor-

1 Juli.
No. 5.

holdsommæssig Ulempe og Omkostning, og at Oplæsning er ubetænkelig, eller

mundtlig Afhørelse eller Edsættelse er uiværksættelig.

Udenretslige Forklaringer eller Erklæringer maa ikke oplæses, medmindre det findes utvivlsomt, at de vil bidrage til Sagens rette Oplysning. Ei heller maa ubeedigede retslige Forklaringer oplæses, medmindre Oplæsningen efter Omstændighederne findes aldeles ubetænkelig.

Naar Udsagn af Vidner eller Sagkyndige oplæses, maa det udtryffeligt bemærkes, om de er beedigede eller ikke.

§ 333. Skriftlige Beviser oplæses af Retskriveren eller et af Rettens Medlemmer. Dog kan Lagmanden tillade den Bevisførende selv at oplæse dem.

Skriftstykker, som er forfattede i fremmed Sprog, oplæses i Oversættelse, hvis Rigtighed er bekræftet af en dertil bemyndiget Person.

§ 334. De af Paatalemyndigheden fremstillede Vidner afhøres først af denne og dernæst, efterhvert som denne Afhørelse for hvert enkelt Vidnes Vedkommende er tilendebragt, af Forsvareren. Med Hensyn til de af Tiltalte eller efter hans Begjæring fremstillede Vidner forholdes i omvendt Orden. Herfra kan Afvigelse finde Sted ifølge Overenskomst.

Lagmanden skal i ethvert Tilfælde tilbagevise Spørgsmaal, der ikke vedrører Sagen, og selv overtage Afhørelsen, naar han eller Retten finder den Maade, hvorpaa Afhørelsen sker, utilfredsstillende.

§ 335. Lagmanden kan af egen Drift eller efter Anmodning af nogen af Domstolens øvrige Medlemmer afhøre Vidnet om saadanne Punkter, som ikke har været det tilstrækkelig foreholdt, eller med Hensyn til hvilke dets Svar ikke har været tydeligt nok eller tilstrækkelig opfattet. Han kan overlade Vedkommende selv umiddelbart at forelægge Vidnerne Spørgsmaal.

§ 336. Bevisførelse, sigtende til at svække et Vidnes Troværdighed i sin Almindelighed, maa kun finde Sted paa den Maade og i den Udstrækning, som Retten tilsteder. Den bør nægtes, naar de tilsigtede Oplysninger ikke findes at være af væsentlig Betydning.

§ 337. Føres fra Forsvarets Side Beviser for Tiltaltes tidligere gode Vandel, kan Paatalemyndigheden altid føre Modbeviser. Under ingen Omstændighed maa dog Bevidnelser, udstedte angaaende Tiltaltes gode eller slette Navn og Rygte, oplæses.

Hvorvidt og i hvilken Udstrækning iøvrigt Beviser kan føres for Tiltaltes slette Vandel, afgjøres af Retten. Dog maa disse Beviser altid angaa bestemte Handlinger, foretagne af Tiltalte selv. Bevis for tidligere Domsfældelse kan ikke nægtes ført.

§ 338. Efter Afhørelsen af hvert enkelt Vidne og efter Op-

læsningen af hvert enkelt Skriftstykke gives der Tiltalte Udgang til at udtale sig, om han har noget at bemærke. 1 Juli.
No. 5.

§ 339. Efterat Bevisførelsen er sluttet, faar først Paatalemyndigheden og dernæst Forsvareren Ordet. Enhver har Ret til at tale to Gange.

Tiltalte har Ret til Ordet ved Siden af Forsvareren og spørges, efterat denne har talt, om han har noget yderligere at bemærke.

§ 340. Forstaar Tiltalte ikke det norske Sprog, eller er han døv, maa af Slutningsforedragene idetmindste de nedlagte Paastande bringes til hans Kundskab.

§ 341. Naar Parterne har endt sine Foredrag, har Paatalemyndigheden at oplæse og fremlægge Udkast til de Spørgsmaal, som skal forelægges Lagretten. Efterat Forsvareren dernæst er given Anledning til at ytre sig og fremsætte Forslag om Forandringer i eller Tillæg til disse, udarbejder Lagmanden Spørgsmaalene og oplæser dem for Parterne, der er berettigede til at forlange sig dem skriftlig forelagte. Gjør nogen af Parterne Indsigelser mod de af Lagmanden udarbejdede Spørgsmaal, afgjøres Sagen af Retten. Der skal paa Forlangende gives en kort Udsættelse af Forhandlingen til Overveielse af Spørgsmaalene.

§ 342. Gjenstand for Spørgsmaalene er det i Tiltalebeslutningen omhandlede Forhold. Om Tilstedeværelsen af Omstændigheder, som kan bringe Forholdet ind under en anden Straffebestemmelse end efter Tiltalebeslutningen, spørges der, naar Retten finder Joie dertil. Er en saadan Omstændighed under Forhandlingen paastaet at være tilstede, skal dette altid ske, naar Forlangende derom fremsættes.

Ved Forholdets Henførelse under Straffeloven er Retten ubunden af de fremsatte Paastande. Henføres det under en anden Straffebestemmelse end i Tiltalebeslutningen, maa der altid gives Parterne særlig Anledning til at udtale sig, hvorhos Tiltalte paa Forlangende maa tilstaaes en passende Udsættelse, naar dette skønnes onskeligt for Forsvaret.

§ 343. Ethvert Spørgsmaal stilles saaledes, at det kan besvares med Ja eller Nei.

Naar et efterfølgende Spørgsmaal kun skal besvares i det Tilfælde, at et foregaaende er besvaret paa en vis Maade, skal dette anføres i Spørgsmaalskriftet. Ligeledes anføres ved hvert Spørgsmaal, hvor mange Stemmer der udfordres til et for Tiltalte ugunstigt Svar.

Et Spørgsmaal maa blot angaa en Tiltalt og saavidt muligt blot et forbrudt Forhold og Anvendelsen af en Straffebestemmelse.

Al Spørgsmaal, hvis bekræftende Besvarelse udelukker hinanden, stilles det, der vil lede til den strengeste Straf, først.

1 Juli. § 344. Med Undtagelse af de i §§ 345 og 346 omhand-
 No. 5. lede skal ethvert Spørgsmaal begynde med Ordene: „Er den Til-
 talte skyldig?“ I Spørgsmaalet optages alle Forbrydelsens rets-
 lige Mærker og en saa nøiagtig Beskrivelse af Gjærningen, Beteg-
 nelse af Gjenstand, Tid og Sted m. m., som efter Omstændighe-
 derne er hensigtsmæssigt og gjorligt.

§ 345. Skal Lagretten afgjøre, hvorvidt der er tilstede saa-
 danne i Loven særlig fremhævede Omstændigheder, der vilde bringe
 Forholdet ind under en strengere eller mildere Straffebestemmelse,
 kan derom stilles Tillægsspørgsmaal, som blot bliver at besvare,
 saafremt det Spørgsmaal, hvortil de slutter sig, bejaes.

Tillægsspørgsmaal kan ligeledes stilles angaaende saadanne
 særlige Omstændigheder, som vilde udelukke Straffskyld. Er Tilste-
 deværelsen af nogen saadan Omstændighed paastaet under For-
 handlingen, kan Tillægsspørgsmaal ikke nægtes stillet, saafremt For-
 langende derom fremsættes.

§ 346. Saafremt det enten forlanges af nogen af Parterne,
 eller Retten paa Embeds Vegne saa beslutter, skal der forelægges
 Lagretten Spørgsmaal om Tilstedeværelsen af særdeles formildende
 eller særdeles skjærpende Omstændigheder i Almindelighed. Alene
 et for Tilstalte gunstigt Svar er bindende for Retten.

§ 347. Naar Spørgsmaalene er fastsatte, oplæses de af Lag-
 manden, hvorpaa de fornødne Afskrifter overgives Lagretten.

Derefter gennemgaar Lagmanden i et kort Foredrag Sagen
 og dens Bevisligheder og forklarer, saavidt fornødent, Spørgsmaa-
 lene og de Retsfætninger, som skal lægges til Grund for deres
 Besvarelse.

Parterne kan forlange, at særlig paapegede Dele af hans
 Udvikling med Hensyn til Retsfætninger gjengives i Retsbogen.
 De kan, støttende sig til Lagmandens Foredrag, bringe paa Bane
 Forandringer i Spørgsmaalene.

§ 348. Lagretten træffer sig derpaa tilbage i Enrum til
 Raadslagning, medbringende Spørgsmaalene, skriftlige Bevisligheder,
 hvis rette Læsemaade er omtvistet, de fremlagte Afbildninger og
 Tegninger samt, om den eller Retten finder det hensigtsmæssigt,
 Redskaber eller andre Ting, som vedkommer den forøvede Forbrydelse.

§ 349. Ved Afgjørelsen af, hvad der er at anse som bevist,
 tages alene Hensyn til de Beviser, som er fremførte under Hoved-
 forhandlingen. Afgjørelsen træffes efter fri Overbevisning paa
 Grundlag af en samvittighedsfuld Prøvelse af de fremførte Be-
 visligheder.

§ 350. Finder Lagretten, at den behøver yderligere For-
 klaring af de Retsfætninger, som skal lægges til Grund, eller kom-
 mer den i Tvivl om den Fremgangsmaade, som bliver at iagttage,
 eller om Betydningen af de fremsatte Spørgsmaal, eller finder
 den, at Spørgsmaalene bør forandres eller forklæres, vender den

tilbage til Retsfalen, hvor Lagmanden, efterat Lagrettens Ordfører har fremført dens Andragende, meddeler eller besørger foranstaltet det Fornødne. 1 Juli. No. 5.

Skal det afgjøres, om flere eller andre Spørgsmaal bliver at stille, maa Parterne gives Anledning til at udtale sig.

§ 351. Efter tilendebragt Raadslagning afstemmer Lagretten om de enkelte Spørgsmaal i den Orden, hvori de er stillede. Ordføreren afæfter hver enkelt Lagrettemand hans Stemme i den ved Lodtrækningen bestemte Orden og afgiver selv sin Stemme sidst. I det i § 346 omhandlede Tilfælde udfordres til et bekræftende Svar over Halvdelen af Stemmerne, ellers maa ethvert for Tiltalte ugunstigt Svar afgives med mindst syv Stemmer.

De, som ved Besvarelsen af Hovedspørgsmaalet eller af et Tillægs-spørgsmaal angaaende en Strafudelukkelsesgrund har stemt til Tiltaltes Gunst, ansees ogsaa at stemme saaledes ved ethvert andet Tillægs-spørgsmaal; som Følge heraf afæftes disse Lagrettemænd intet Svar ved Afstemningen over saadanne.

§ 352. Lagrettens Ordfører paategner det Svar, som udkommer ved Stemmernes Sammentælling, ved ethvert af Spørgsmaalene og underskriver Svarene tilligemed de to først udtrukne Lagrettemænd. I det i § 346 omhandlede Tilfælde skal der ved et bekræftende Svar anføres, at det er fattet med mere end Halvdelen af Stemmerne, og iøvrigt ved hvert for Tiltalte ugunstigt Svar, at det er fattet med mere end syv Stemmer. Videre maa Stemmetallet ikke angives.

§ 353. Efter tilendebragt Afstemning vender Lagretten tilbage til Retsfalen og indtager sit Sæde, hvorpaa Lagmanden opfordrer den til at meddele den Afgjorelse, hvortil den er kommen. Derpaa reiser Lagrettens Ordfører sig og udtaler:

„Lagretten har paa Vre og Samvittighed og i Genhold til sin Ed besvaret de stillede Spørgsmaal, saaledes som følger“, hvorpaa han oplæser de stillede Spørgsmaal og umiddelbart efter hvert af disse det vedtagne Svar.

§ 354. Finder Retten, at Lagrettens Kjendelse ikke er iftandbragt paa lovlig Maade, eller at den er utydelig, usfuldstændig eller selvmodsigende, eller opstaar der Tvivl, om Svaret fuldt ud udtrykker Lagrettens virkelige Mening, og Mangelen ikke paa Stedet kan afhjælpes eller Tvivlen hæves ved en Forklaring af Lagrettens Ordfører, kan Retten, saalænge Dom endnu ikke er afsagt, paalægge Lagretten paany at trække sig tilbage til Raadslagning og Afstemning.

§ 355. Aangaar Feilen blot Formen, kan Lagretten ikke foretage nogen Forandring af Indholdet. I modsat Fald er den i ingen Henseende bunden ved sin tidligere Afgjorelse.

§ 356. Saalænge Dom ikke er affagt, kan Retten, hvor den finder det hensigtsmæssigt, beslutte at forandre Spørgsmaalene

1 Juli. eller at stille nye, efterat der er givet Parterne Anledning til at No. 5. ytre sig.

§ 357. Gaar Lagrettens Kjendelse ud paa, at Tiltalte ikke er skyldig, affiger Retten strax Frifindelsesdom. Hertil henregnes ogsaa det Tilfælde, at Lagretten vel har besvaret Hovedspørgsmaalet bekræftende, men tillige har givet et for Tiltalte gunstigt Svar paa et Tillægs spørgsmål om en Omstændighed, som udelukker Straf.

Finder Retten, at en rigtig Forstaaelse af Retsspørgsmaalene, sammenholdt med Lagrettens Svar, maa lede til Frifindelse, kan den ligeledes strax affige Frifindelsesdom.

§ 358. Kommer Retten til den Overbevisning, at der ikke foreligger tilstrækkeligt Bevis for, at Tiltalte er skyldig i Overensstemmelse med Lagrettens Kjendelse, kan den beslutte, at Sagen skal behandles paanyt paa et senere Lagmandsting for andre Dommere og andre Lagrettemænd. Beslutningen fattes i Embeds Medfør, uden at Parterne har Afgang til at ytre sig.

§ 359. Kommer Retten ved den nye Behandling enstemmig til den Overbevisning, at Beviset er utilstrækkeligt til Tiltaltes Fældelse, affiger den Frifindelsesdom. Kommer den enstemmig til den Overbevisning, at Tiltalte er skyldig i en mindre Forbrydelse end den, som Lagrettens Kjendelse lyder paa, affiger den Dom i Overensstemmelse hermed, i det i § 360 omhandlede Tilfælde dog kun, forsaavidt de Lagretten forelagte Spørgsmaal besvares bekræftende.

I den nye Sag kan intet Spørgsmaal, der figter paa en strengere Straf, end Tiltalte vilde være bleven idømt, ifald den første Lagrettekjendelse var tagen for gylbig, forelægges Lagretten, medmindre der foreligger Betingelser for Gjenoptagelse.

§ 360. Finder Retten, at en rigtig Forstaaelse af Retsspørgsmaalene maa bevirke, eller kommer den i det i § 359 nævnte Tilfælde enstemmig til den Overbevisning, at en rigtig Burdering af Beviserne maa lede til, at Tiltalte fældes for en mindre Forbrydelse end den, hvori Lagretten har fundet ham skyldig, men at der til denne Forbrydelses Gjerningsindhold hører Omstændigheder, om hvis Tilstedeværelse Lagrettens Kjendelse intet har afgjort, skal de til Afgjørelse heraf fornødne Spørgsmaal forelægges.

§ 361. Førend Forhandlingen fortsættes paa Grundlag af Lagrettens Kjendelse, bliver denne at oplæse for Tiltalte.

§ 362. Naar Lagretten har erklæret Tiltalte skyldig, og Retten ikke i Genhold til §erne 357—359 affiger Frifindelsesdom eller henviser Sagen til ny Hovedforhandling, faar først Paataalemyndigheden og dernæst Forsvareren og Tiltalte Ordet for at udtale sig om Straffelovens Anvendelse og Strafudmaalingen og føre de Beviser, som i Anledning deraf maatte være nødvendige. Foredragene og Bevisførelsen maa ikke tilfigte at angribe det, som er afgjort ved Lagrettens Kjendelse.

§ 363. Dommen affiges ved Retsmødets Slutning eller i 1 Juli.
et særskilt berammet Møde, senest et Dogn derefter. No. 5.

Domsgrundene skal for Skyldspørgsmaalets Vedkommende kun bestaa i en Henvisning til Lagrettens Kjendelse, hvor denne lægges til Grund, men iøvrigt, forsaavidt Tiltalte domsfældes, nøiagtig angive, hvilke Omstændigheder der som Grundlag for Dommen antages beviste, og i Tilfælde af, at Tiltalte frifindes, hvilke Straffebetingelser der antages at mangle eller ikke at være beviste, eller hvilke Omstændigheder der antages at foreligge, som udelukker Straffen.

Pigesaa anføres de Betragtninger, som har været bestemmende for Strafudmaalningen.

§ 364. Naar Tiltalte er tilstede, og der er Udgang til at begjære Anke, tilspørges han, om han vedtager Dommen. Vil han ikke paa Stedet bestemme sig, meddeles der ham, inden hvilken Frist og paa hvilken Maade hans Begjæring om Anke maa fremsættes.

§ 365. Er Tiltalte ikke tilstede, skal en sædende Dom uden Ophold forkyndes ham med Tilfjendegivende om, inden hvilken Tid og paa hvilken Maade Anke maa begjæres. Ved Forkyndelsen bliver Tiltalte saavidt muligt at aføfte Erklæring, om han vedtager Dommen.

Til Forkyndelsen, der besørjes af Paatalemyndigheden, er en Udskrift af Domsslutningen og Domsgrundene tilstrækkelig.

Serogtyvende Kapitel.

Hovedforhandlingen for Meddomsret og dennes
Forberedelse.

§ 366. Ved Hovedforhandling for Meddomsret og dennes Forberedelse finder de i Kapitlerne 24 og 25 givne Regler tilsvarende Anvendelse, forsaavidt dertil er Anledning og intet Modsat er bestemt.

§ 367. Har Tiltalte Forsvarer, bortfalder den i § 292, sidste Ved omhandlede Tilstillelse, hvorimod Forsvareren snarest mulig, og saafremt Tiltalte er fængslet, senest inden fire Dage efter Modtagelsen har at oversende Akterne til Domstolens Formand ledsaget af saadan Meddelelse og i Tilfælde Begjæring, som omhandles i §§ 293 og 294. Udskrift af Meddelelsen og Begjæringen sendes samtidig Paatalemyndigheden.

Er Tiltalte uden Forsvarer, sender Paatalemyndigheden Akterne tilligemed de i § 292 omhandlede Meddelelser til Formanden, der undersøger, hvorvidt andre eller flere Oplysninger end opgivet bør søges erhvervet, og i den Anledning kan opfordre Tiltalte til at afgive Møde for sig. Ved Tiltalebeslutningens Forkyndelse skal der meddeles Tiltalte en Opgave over de Beviser, som Paatalemyndigheden agter at føre.

Vil Tiltalte efter § 22 begjære Sagen behandlet ved Lag-

1 Juli. mandsret, maa det ske senest inden tre Dage, efterat Tiltalebeslutning No. 5. ningen er ham forkyndt.

Formanden sender Atterne tilbage til Paatalemyndigheden med Underretning om, hvad han uden eller efter derom fremsat Begjæring beslutter foretaget til Sagens Oplysning. Herom gives ogsaa Forsvareren Meddelelse.

§ 368. Domstolens Formand berammer Tid og Sted for Sagens Foretagelse. Berammelsen oversendes Paatalemyndigheden eller den, som af denne er opgiven, og Gjenpart af samme meddeles Forsvareren og i fornødent Fald tillige Paatalemyndigheden.

§ 369. Betimelig forud for Retsmødet udtager Domstolens Formand, paa den i §§ 54, 57 og 58 bestemte Maade, to Domsmænd til at tjenstgjøre i de til Retsmødet paaestevnte Sager. Er der Grund til at antage, at nogen af de udtagne Domsmænd har Forsald eller maa vige Sæde, udtages tillige en Baramand, der tilsiges at møde for i Tilfælde at indtræde i Retten.

Lodtrækningen sker blandt Domsmændene for den hele Retsfreds; dog kan, hvor de stedlige Forhold gjør dette uhensigtsmæssigt, Kongen bestemme, at den skal foregaa mellem Domsmændene i de Retsstedet nærmeste Kommuner.

Fra Lodtrækningen undtages de Domsmænd, der allerede har gjort Tjeneste ved noget efter sidste Valg afholdt Retsmøde, forsaavidt de øvriges Antal mindst er fem.

§ 370. I Sager, som angaar Overtrædelser af Bygnings-, Sundheds- eller Brandlovgivningen og handler om Bygninger, samt i Sager, der hører under Soret, foregaa Trækningen henholdsvis blandt de i det bygnings- eller søhyndige Udvalg opførte Personer, forsaavidt saadant Udvalg findes.

Opnævnelse af Domsmænd til Sager, der hører under Gaands værksret, sker efter de gjældende Regler.

§ 371. Paa Domsmændene finder Reglerne i §§ 61, 63, 64 og 316 tilsvarende Anvendelse, forsaavidt dertil er Anledning.

§ 372. Førend Sagsførselen tager sin Begyndelse i den første Sag i Retsmødet, tiltaler Domstolens Formand Domsmændene saaledes: „Lover og sværger I, at I vil give god Agt paa Alt, som forhandles i Retten, og at I vil dømme og kjende i Sagen, som I ved sandest og rettest at være efter Loven og Sagens Bevisligheder?“ Domsmændene skal derefter staaende og med oprakte tre Fingre enkeltvis svare: „Det Lover og sværger jeg, saasandt hjælpe mig Gud og hans hellige Ord.“

Domsmænd, som ikke bekjender sig til den kristelige eller jødiske Religion, eller hvis Trosbekjendelse ikke tillader Ed i den ovennævnte eller nogen anden forestreven Form, aflægger Løfte paa Ære og Samvittighed.

§ 373. Har Sigtede inden Retten afgivet en uforbeholden Tilstaaelse, hvis Rigtighed bekræftes ved de øvrige foreliggende

Oplysninger, er det saavel ved Hovedforhandlingen som i Afsked- 1 Juli.
ning af særskilte Bevisoptagelser unødvendigt, at Sigtede har No. 5.
Forfvarer.

I dette Tilfælde kan Paatalemyndigheden undlade at afgive
Møde.

§ 374. Med Hensyn til Nødvendigheden af Tiltaltes Nær-
værelse kommer det i § 310, 1ste Punktum Forestkrevne i ethvert
Tilfælde til Anvendelse uden Hensyn til Størrelsen af den Straf,
hvormed Forbrydelsen kan belægges.

Vidnernes Afhørelse kan altid overtages af Dommeren, naar
han finder Grund dertil.

Forhandlingen foregaar i Regelen underet for Skyldspørgs-
maalets og Straffespørgsmaalets Bedkommende. Dog kan Dom-
stolen tillade, at Skyldspørgsmaalet forhandles særskilt, hvor dette
i indviklede Sager antages at ville lette Oversigten.

§ 375. I særdeles tvivlsomme Sager kan Retten undlade
at affige Dom paa Stedet. Dommen maa i saa Fald affiges
senest tre Dage efter Forhandlingens Tilendebringelse.

§ 376. Har Domsældte ikke været tilstede ved Domsaffigel-
sen, sørger Rettens Formand for, at Dommen bliver forkyndt for
ham. Har Paatalemyndigheden ikke været tilstede, skal en Udskrift
af Sagen uden Ophold tilstilles den.

§ 377. I Sager, hvor Forelæg er udsærdiget, samt over-
hoved i Politisager er Forfvarer unødvendig.

Tiltaltes Udeblivelse uden Forsald eller Nægtelse af at af-
give Forklaring kan i disse Sager ansees som Tilstaaelse, naar
Intet foreligger, som taler derimod. Tilbyder Tiltalte at under-
kaste sig en saadan Formuesstraf, som Retten finder passende, og
der ikke er Grund til at betvivle hans Skyld, kan Sagen uden
videre Forhandling, efterat Paatalemyndigheden og i Tilfælde For-
fvareren er givet Afgang til at udtale sig om Tilbudet, med Doms
Virkning afgjøres ved Fastsættelse af Formuesstraffens Størrelse.

Hvad der er at betragte som Politisager, afgjøres efter den
gjældende Ret. Lige med Politisager ansees Sager angaaende
Forbrydelse af Gjenstande efter Straffelovens Kap. 2 § 40 eller
lignende Bestemmelser samt offentlige Straffesager, der hidindtil har
været behandlede i den civile Processus Former.

Syvogthvende Kapitel.

Anke.

§ 378. Domme og de i § 358 omhandlede Beslutninger
og i Forbindelse med disse den Sagsbehandling og de Afgjørelser,
hvorpaa de beror, kan indankes for Høiesteret af Sagens Parter.

§ 379. Er Dommen frifindende, kan den ikke paaankes af
Tiltalte, medmindre Skyldspørgsmaalet er afgjort imod ham.

1 Juli.
No. 5.

Er Tiltalte død, kan hans Egtfælle, Slægtninge i op- og nedstigende Linie, Søstende samt Arvinger anke i hans Sted.

Paatalemyndigheden kan anke til Gunst for Tiltalte, ogsaa efter hans Død.

§ 380. Anke kan i Lagmandsretssager ikke grundes paa, at Skyldspørgsmaalet er urigtig afgjort. Til Skade for Tiltalte kan den heller ikke iøvrigt grundes paa, at Lagrettens Kjendelse er urigtig i sit Indhold, medmindre dette støttes til, at Lagmandens Veiledning med Hensyn til Loven har været feilagtig.

I Meddomsretssager og Forhørsretssager kan Anke ikke støttes paa nogen Grund, der efter Reglerne i Kap. 28 kan lede til fornyet Behandling ved høiere Ret.

Krænkelse af Rettergangsregler kan ikke benyttes som Ankegrund, naar de blot kommer i Betragtning i Tilfælde af Indsigelse, og saadan ikke betimelig er fremsat.

§ 381. Den i § 290 omhandlede Vedtagelse af Straf kan paaanføres paa Grund af Krænkelse af Rettergangsregler samt paa Grundlag af, at det Forhold, som har bevirket Forelægget, ikke er strafbart, eller at Vedtagelsen mangler nogen for en bindende Viljeserklæring fornøden Egenstaa. Af samme Grunde kan den i § 377 tredie Punktum omhandlede Afgjorelse paaanføres.

§ 382. Vil Paatalemyndigheden i Lagmandsretssager anke til Skade for Tiltalte, maa den senest fjorten Dage efter Dommens Afgivelse lade sin Anke forkynde for denne.

I Meddomsretssager og Forhørsretssager maa den forkynde Anken senest fjorten Dage, efterat Tiltaltes Erklæring, om han vedtager Dommen eller ikke, er bleven den meddelt, eller efterat Ankefristen for Tiltaltes Bedkommende er udløbet.

Paatalemyndighedens Anke til Gunst for Tiltalte er ubunden af Tidsfrist og hindres ikke ved Dommens Vedtagelse.

Ved Ankens Forkyndelse skal der tilkjendegives Tiltalte, at Sagen vil blive foretaget, saasnart dertil er Anledning, uden nogen yderligere Underretning til ham.

§ 383. Tiltaltes Erklæring om Anke maa ske inden fjorten Dage efter Dommens Afgivelse, eller om han ikke herved er tilstede, efter dens Forkyndelse.

Sker den ikke ved Domsafgivelsen, fremsættes den enten skriftlig eller mundtlig for Paatalemyndigheden eller mundtlig for Underdommeren eller, om Tiltalte er fængslet, for Fængslets Vagtmester.

Den skriftlige Ankeerklæring maa være medundertegnet af Forsvareren eller af en Sagfører. Den mundtlige Erklæring opfattes paa Stedet skriftlig og undertegnes af Modtageren og Tiltalte eller et tilfaldt Vidne og oversendes i Tilfælde uden Ophold til Paatalemyndigheden.

Ved Modtagelsen af Ankeerklæring skal der meddeles Tiltalte 1 Just.
saadant Tilkjendegivende, som omhandles i § 382 sidste Led. No. 5.

§ 384. En Anke, der ikke er erklæret inden den bestemte Frist's Udløb, kan ikke antages, medmindre den Ankende sandsynliggjør, at den Kjendsgjerning, der begrundet Anken, først senere er bleven ham bekendt, eller at han af andre Grunde, der ikke er ham tilregnelige, har oversiddet Fristen. I ethvert Fald maa han erklære sin Anke inden fjorten Dage, efterat de Omstændigheder, som har fremkaldt Oversiddelsen, er fjernede.

§ 385. Inden samme Frist og paa samme Maade, som ovenfor bestemt, maa den Ankende angive, om det er Sagsbehandlingen eller Dommens Indhold, han angriber. I første Tilfælde anføres de Omstændigheder, hvorpaa Angrebet støttes, i sidste maa han opgive, om han alene klager over Strafsudmålingen, eller om han ogsaa er misfornøiet med Lovens Anvendelse, eller med Bevisbedømmelsen angaaende Omstændigheder, der ligger udenfor Skyldspørgsmaalet. Er flere Forbrydelser paadømt i samme Dom, maa det angives, med Hensyn til hvilke af disse Lovens Anvendelse paastaas at være feilagtig.

§ 386. Forvareren skal paa Forlangende af Tiltalte bistaa ham med Raad om, hvorvidt Anke bør erklæres.

Saa vel Forvareren som den offentlige Tjenestemand, til hvem Tiltalte i Genhold til § 383 henvender sig, skal yde ham al fornøden Bistand ved Erklæringens Udfærdigelse og Begrundelse.

§ 387. Baatalemyndigheden indsender uopholdelig Ankeerklæringen, ledsaget af sammes Begrundelse, samt Udskrift af Hovedforhandlingen og andre fornødne Udskrifter og Dokumenter til Højesterets Rjæremaaalsudvalg.

Udvalget afgjør, hvorvidt Anken er betimelig erklæret og i andre Henseender lovlig. Antages dette, kan det i Meddomsretsfager og Forhørsretsfager, hvor det enstemmig finder det utvivlsomt, at Tiltalte bør frifindes eller en fældende Dom ophæves, uden Videre træffe Afgjørelse i Overensstemmelse herved. Ellers har det snarest muligt og senest inden tre Dage at afgive Erklæring om, hvorvidt Anken skal afvises som aabenbar grundløs eller henvises til Prøvelse i Højesteret. I sidste Tilfælde oversender Justitiarius Sagen til Baatalemyndigheden eller Forvareren, efter som hin eller denne først skal have Ordet, med Paalæg om inden en fastsat Frist at tilstille Modparten samme.

§ 388. Er den fra den ene Side iværksatte Anke støttet til Grunde, der kan lede til Udfærdigelsen af en ny Dom i Højesteret, er den anden Part berettiget til at gjøre gjældende saadanne Ankegrunde, der kan lede til, at Dommen kendes ugyldig; dog maa de betimelig forud for Sagens Foretagelse meddeles Modparten.

§ 389. Sagens Behandling for Højesteret foregaar efter de

1 Juli. No. 5. gjældende Regler, dog saaledes, at Forhandlingen altid er mundtlig og at den Part, som anser, først har Ordet.

§ 390. Finder nogen af Parterne Bevisoptagelse fornøden, kan den foretages efter Reglerne i Kapitel 24 om Bevisoptagelse forud for Hovedforhandlingen.

Retten kan beslutte at indhente nye Oplysninger og at iværksætte Bevisoptagelse og i den Anledning udsætte Sagen og give Paatalemyndigheden de fornødne Paalæg.

§ 391. Tiltalte kan ikke uden Modpartens Samtykke tage sin Anke tilbage, efterat Forhandlingen er paabegyndt. Har Paatalemyndigheden erklæret Anke, kan den kun med Tiltaltes Samtykke tage den tilbage.

§ 392. Retten er bunden ved de paaberaabte Ankegrunde; dog kan den, selv om Anken alene angaar Straffedmaalingen, ogsaa prøve Spørgsmaalet om Straffelovens Anvendelse.

Uden Hensyn til Ankegrunden kan Retten tage i Betragtning, at Straffeloven er urigtig anvendt til Skade for Tiltalte eller Straffen for strengt udmaalt, samt efter Omstændighederne kjende ugyslig en sælbende Dom, hvis Rigtighed fremstiller sig som tvivlsom, fordi væsentlige til Værggelse for Sigtede tjenende Retzregler er tilsidefatte.

Bestemmelserne i foranstaaende Punktum gjælder ogsaa andre Forbrydelser, der er paadømte i Forening med den paaankede, saavel som andre i samme Sag Tiltalte end den, for hvis Vedkommende Anken er steet, naar Grunden ogsaa sees at omfatte disse.

Retten kan ikke dømme efter et andet Straffebud end det i den paaankede Dom anvendte eller af Paatalemyndigheden paa-staaet, uden at have givet Parterne Anledning og særlig Opfordring til at udtale sig herom.

§ 393. Tilsidefattelse eller feilagtig Anvendelse af Rettergangsregler kan alene komme i Betragtning, naar det findes sandsynligt, at Feilen kan have virket bestemmende paa Dommens Indhold.

Dog bliver følgende Feil ubetinget at tillægge Betydning:

1. at Domstolen eller Lagretten ikke har været fuldtallig besat, eller at nogen har deltaget i Dommen, der ikke lovligten kunde være Dommer eller Lagrettemand;
2. at en Dommer eller Lagrettemand, som efter Loven eller derom fattet Beslutning skulde have været Sæde, har deltaget i Dommen;
3. at Sagen ikke har været behandlet af ret Domstol;
4. at Hovedforhandlingen i Strid med Loven er foregaaet for lukkede Døre;
5. at i Tilfælde af Domsældelse Forsvarer ikke har været beskikket, hvor dette efter Loven skulde ske, eller Forhandlingen mod Loven har fundet Sted i dennes eller Tiltaltes Fravær;
6. at Dommen mangler Domsgrunde.

§ 394. Tilfidesættelse eller feilagtig Anvendelse af Rettergangsregler, der udelukkende er givne til Betryggelse for Sigtede, kan i intet Tilfælde lede til Forandring til hans Skade. 1 Juli. No. 5.

§ 395. Opretholdes den stedfundne Anvendelse af Straffeloven, skal Retten ikke forandre Strafudmålingen, medmindre den finder, at de om Straffens fastsættelse givne Lovregler er feilagtig anvendte, eller at der er et aabenbart Misforhold mellem Forbrydelsen og Straffen.

§ 396. Finder Høiesteret ikke, at Forandring er at gjøre i den affagte Dom, affiger den Kjendelse, hvorved Anken forkastes.

I modsat Fald kan Høiesteret altid, naar den finder de hertil fornødne Forudsætninger at være tilstede, selv affige ny Dom.

Er dette ikke Tilfældet, ophæver Retten ved Kjendelse den angrebne Dom saavel som den til Grund for samme liggende Hovedforhandling og andre Rettergangsskridt, der rammes af Ophævelsesgrunden. Dog bliver efter Omstændighederne enten Forhandlingen eller saavel denne som Dommen delvis at opretholde, forsaavidt som de ogjaa angaar Gjenstande, som ikke rammes af den begaaede Feil, og Retten finder, at en Udsondring er ubetænkelig.

§ 397. Ophæves Dommen, maa Høiesterets Afgjørelse angive, hvori de Feil, som har bevirket dette, bestaar.

I Tilfælde af ny Behandling bliver den af Høiesteret udtalte Retsanskuelse at befølge. Hvis ikke Betingelserne for Gjenoptagelse er tilstede, maa den nye Dom ikke til Skade for Tiltalte fravige den ældre i Dele, der er uberørte af den Ankegrund, som har bevirket Ophævelsen, og overhovedet ikke, saafremt Anken alene er iværksat til Fordel for ham.

§ 398. Fornyet Behandling efter Kapitel 28 og § 422 udelukker Anke. Er Begjæring om fornyet Behandling betimelig fremjat, stilles iværksat Anke til Høiesteret midlertidig i Bero.

Trasfaldes Begjæringen eller tages den ikke til Følge, begynder Ankefristen sit Løb fra nyt af fra det Tidspunkt, Meddelelse herom er tilstillet Bedkommende.

§ 399. En Dom kan ikke fuldbyrdes, saalænge Anke staar Tiltalte aaben. Dommens Fuldbgyrdelse er at betragte som Trasfalde fra Raatalemyndighedens Side af Afgangen til Anke til Skade for Tiltalte.

Er Anke betimelig erklæret, kan Dommen ikke fuldbyrdes, før Sagen er afgjort.

Spørges der kun om Forandringer af Straffen inden samme Strafart, kan Fuldbgyrdelsen efter Omstændighederne paabegyndes, naar Domfældte samtykker heri.

Otteogtyvende Kapitel.

Fornyet Behandling ved høiere Ret.

§ 400. Sag, hvori Dom er affagt af Meddoms- eller

1 Juli. Forhørsret, kan af Parterne begjæres taget under fornøyet Behandling ved Lagmandsret.

Politifager og Sager, hvori strengere Straf end Død ikke kan idømmes, kan ikke tages under fornøyet Behandling ved høiere Ret, medmindre Høiesterets Rjæremaalsudvalg finder Grund dertil.

Det samme gjælder, hvor Sagen angaar borgerlige Retskrav, der ifølge § 2 skal behandles efter denne Lov.

Efter Tiltaltes Død kan alene Baatalemyndigheden begjære fornøyet Behandling og da blot til Gunst for Tiltalte.

§ 401. Begjæringen om fornøyet Behandling maa være begrundet i en Bestridelse af, hvad der i Dommen er antaget med Hensyn til Skyldspørgsmaalet; dog maa den ikke udelukkende støttes til, at Loven er urigtig anvendt.

Foraaaviddt intet Modfat er udtalt, antages Tiltalte at bestride, hvad der ikke stemmer med hans egen i Retten afgivne Forflaring.

§ 402. Hvad der i §§ 382—386 samt §§ 391 og 399 er foreskrevet med Hensyn til Anke, finder tilsvarende Anvendelse med Hensyn til Begjæring om fornøyet Behandling ved høiere Ret, foraaaviddt intet Modfat er bestemt.

§ 403. Afhænger Afgangen til fornøyet Behandling af Rjæremaalsudvalgets Samtykke, indsender Baatalemyndigheden uden Dphold Sagen til dette.

Finder Baatalemyndigheden ellers, at Tiltaltes Begjæring om fornøyet Behandling er for silde fremsat eller af andre Grunde er uløshjemlet, forelægger den Spørgsmaalet for Underdommeren. Afslaar denne Begjæringen, meddeles herom Underretning til Tiltalte, der i Løbet af en Uge kan paafjære Afgjørelsen.

§ 404. Sagens Forberedelse og Behandling foregaar efter Reglerne i Kapitlerne 23—25, foraaaviddt de kan finde Anvendelse og ikke noget Afvigende er bestemt i det Følgende.

§ Stedet for den i § 292 omhandlede Redegjørelse tilstilles Lagmanden en Udskrift af den affagte Dom og af Begjæringen om fornøyet Behandling.

Udenfor Hovedforhandlingen er det i Sager, hvor Forelæg har været udfærdiget, og overhoved i Politifager unødvendigt, at Sigtede har Forsvarer.

§ 405. Foraaaviddt Dommens Rigtighed blot bestrides med Hensyn til nogle af de antagne eller ikke antagne Rjendsgjerninger, kan Bevisførelsen begrænses til disse. Alene Slutningen af den bestridte Dom oplæses.

§ 406. Udebliver den Tiltalte uden lovligt Forsald i Tilfælde, hvor hans Nærværelse findes nødvendig, kan Retten, hvis Sagen er indbragt efter hans Begjæring, beslutte at afvise den, medmindre Baatalemyndigheden erklærer at ville have den fremmet.

Riogthvende Kapitel.

Kjæremaal.

1 Juli.

No. 5.

§ 407. Mod retslige Forføininger og Afgjørelser, der ikke kan gøres til Gjenstand for Anke, kan, forsaavidt intet Modsat er bestemt, Enhver, som derved rammes, anvende Kjæremaal.

Undtagne herfra er Kjendelser og Forføininger under Hovedforhandlingen, medmindre de hører til dem, der omhandles i sidste Punktum af § 69, eller gaar ud paa, at Sagen skal udsættes eller afvises, eller angaar Fængsling, Ransagning, Beslag, Hæftelse af Gods, Flæggelse af Straf eller Omkostnings- eller Erstatningsansvar eller angaar nogen Anden end Tilstalte.

§ 408. Mod Kjendelser eller Beslutninger, hvorved nogen Tilstedeværende mod sin Indsigelse paalægges at aflægge Vidnesbyrd, foretage Granstning, fremlægge Dokumenter eller lignende, maa Kjæremaal, som her har opsættende Virkning, erklæres paa Stedet.

Ellers er Kjæremaalsfristen, forsaavidt intet Modsat er bestemt, fjorten Dage fra Afgivelsen af den Kjendelse eller Foretagelsen af den Forføining, hvorom der handles. For Personers Vedkommende, der ikke har været tilstede i Retten, løber ingen Frist, saalænge de ikke har faaet Meddelelse om det Foresaldne. Regelen i § 384 finder her tilsvarende Anvendelse.

§ 409. Kjæremaalet erklæres for den Ret, hvis Forføining angribes, enten skriftlig eller mundtlig til Retsbogen, hvorhos der samtidig tilstilles Modparten, saafremt Nogen for Tilfældet er optraadt eller kan betragtes som saadan, Meddelelse herom.

Finder Retten Kjæremaalet grundet, har den at afhjælpe det, naar dertil er Afgang. I modsat Fald oversendes Erklæringen tilligemed de fornødne Dokumenter og Udskrifter uden Ophold til Højesterets Kjæremaalsudvalg.

§ 410. Saavel den Kjærende og andre, for hvem Kjæremaalet er af Betydning, som den Ret, hvis Forføining angribes, kan indgive skriftlige Udtalelser om Sagen.

Paaberaabes Kjendsgjæringer, der ikke tidligere er anførte, skal Udtalelsen fremsendes gennem den nævnte Ret, der ledsager den med de Bemærkninger, hvortil den finder Joie.

Finder nogen af Parterne Bevisoptagelse fornøden, kan den foretages efter Reglerne i Kapitel 24 om Bevisoptagelse forud for Hovedforhandlingen.

§ 411. Kjæremaalsudvalget opnævner for hver Sag inden sin Midte en Ordfører, der, saasnart ste kan, anmelder Sagen til Foretagelse og foredrager den i et offentligt Retsmøde.

Saavel Ordføreren som Udvalget kan beslutte at indhente yderligere Oplysninger.

§ 412. Erklæring af Kjæremaal har ikke opsættende Virkning, medmindre Andet særlig er bestemt. Dog kan den Ret, hvis

1 Juli. Forspøining angribes, saabelsom Kjæremaalsudvalget efter Omstændighe-
derne beslutte det modsatte.

Hvis en Erklæring af Kjæremaal, som efter Loven har opsættende Virkning, findes at have været aabenbar grundløs, kan Udvalget paalægge den Kjærende helt eller delvis at erstatte de ved Retsmødets Spilde voldske Omkostninger og derhos efter Omstændighederne ilægge ham en Bød fra fire til otte hundrede Kroner.

Tredivte Kapitel.

Gjenoptagelse.

§ 413. En ved upaaanfølgelig Dom af anden Ret end Højesteret affluttet Sag kan under de i §§ 414 og 415 nævnte Betingelser gjenoptages til fornyet Provelse.

§ 414. Til Fordel for Domfældte kan Gjenoptagelse finde Sted:

1. naar falske eller forfalskede Dokumenter har været benyttede i Sagen, eller falske Forklaringer er afgivne under samme af Vidner eller Sagkyndige, eller nogen Dommer, Retskriver eller Lagrettemand har gjort sig skyldig i et strafbart Forhold med Hensyn til Sagen, og det ikke er uantageligt, at dette kan have bevirket eller medvirket til Domfældelsen eller til Anvendelsen af en for streng Straffebestemmelse eller en for stor Straf;
2. naar nye Kjendsgjerninger oplyses, eller Beviser tilveiebringes, hvilke enten alene eller i Forbindelse med tidligere fremførte Beviser synes egnede til at bevirke Frifindelse eller Anvendelse af en mildere Straffebestemmelse eller en mindre Straf. I Sager, hvor ikke strengere Straf end Bøder er idømt, kan blot saadanne nye Kjendsgjerninger eller Beviser benyttes, som ikke tidligere kunde være gjort gjældende.

Reglerne i § 379, 2det og 3die Ved finder her tilsvarende Anvendelse.

§ 415. Til Skade for Tiltalte kan Gjenoptagelse finde Sted efter Baataalemyndighedens Begjæring:

1. naar det paa Grund af hans egen senere afgivne Tilstaaelse eller andre senere fremdragne Beviser fremstiller sig som utvivlsomt, at han har begaaet Forbrydelsen eller en væsentlig større Forbrydelse end den, hvorfor han er dømt;
2. naar falske eller forfalskede Dokumenter har været benyttede i Sagen eller falske Forklaringer er afgivne under samme af Vidner eller Sagkyndige, eller Tiltalte selv eller nogen Dommer, Retskriver eller Lagrettemand har gjort sig skyldig i et strafbart Forhold, og der er skjellig Grund til at antage, at dette har bevirket eller medvirket til hans Frifindelse eller til Anvendelsen af en væsentlig for mild Straffebestemmelse.

Naar den Forbrydelse, som paaataes begaaet, fortrinnsvis

straffes med Fængsel eller ringere Straf, kan dog Gjenoptagelse 1 Juli.
alene finde Sted, naar Grunden er, at Tiltalte har gjort sig skyldig i et strafbart Forhold. No. 5.

§ 416. Begjæring om Gjenoptagelse fremsættes for den Ret, som har affagt den angrebne Dom.

Regelen i § 170 kommer her ikke til Anvendelse.

§ 417. I Begjæringen maa Gjenoptagelsens Grund og de Beviser, som agtes førte, angives.

Er dette ikke skeet, eller er den angivne Grund ikke hjemlet i Loven, eller er de angivne Kjendsgjerninger eller Beviserne for samme aabenbart betydningsløse, forkastes Begjæringen.

I modsat Fald lader Retten, forsaavidt den finder det fornødent, de angivne Beviser optage og kan til dette Diemed beslutte retslig Forundersøgelse aabnet. De afhørte Vidner kan edfæstes uden Hensyn til Betingelserne i § 185. Med Hensyn til Nødvendigheden af Forsvarer forholdes efter §§ 100 og 102.

Efter Bevisoptagelsens Slutning gives Paatalemyndigheden og Tiltalte Anledning til at udtale sig om sammes Udsald.

§ 418. Findes Betingelserne for Gjenoptagelse ikke at foreligge, forkastes Begjæringen. I modsat Fald paabyder Retten en fornøyet Hovedforhandling. Ingen af de Sagrettemænd eller Doms-mænd, der har forrettet under den tidligere, maa have Sæde i Retten under den nye Behandling af Sagen.

§ 419. Er den Domsfældte død, skal Retten uden Hovedforhandling enten forkaste Begjæringen om Gjenoptagelse eller afsige frifindende Dom.

Ogsaa ellers kan Retten med Paatalemyndighedens Samtykke uden Hovedforhandling affige Frifindelsesdom.

§ 420. Begjæring om Gjenoptagelse standser ikke Dommens Fuldbgyrdelse, medmindre Retten bestemmer det Modsatte.

Er en i Henhold til § 414 fremsat Begjæring taget til Folge, finder Reglerne i § 399, 2det og 3die Led tilsvarende Anvendelse. Er Begjæringen fremsat i Henhold til § 415, har Tilfølgtagelsen ingen Indflydelse paa Fuldbgyrdelsen, medmindre Retten bestemmer det Modsatte.

§ 421. Til Skade for Tiltalte maa den nye Dom ikke fravige den tidligere i Dele, der er uberørte af Gjenoptagelsesgrunden, og overhovedet ikke, hvor Gjenoptagelsen alene er tilstaaet til Fordeel for ham.

§ 422. Naar Nogen i en Sagmandsretssag eller i en Sag, der ifølge Reglerne i § 400 ikke uden Ræremaaletsudvalgets Tilladelse kan indbringes for Sagmandsret til fornøyet Behandling, uden eget Samtykke er dømt, uagtet han er udebleven, kan han begjære Sagen gjenoptaget, naar han sandsynliggjør, at han har havt lovligt Forfald, eller at Stevnemaalet ikke betimelig er kommet til hans Rundskab.

1 Juli. Begjæringen maa fremsættes inden Ankefristens Udløb. Jov-
No. 5. rigt finder Reglerne i §§ 384, 399, 2det og 3die Ved og 416—
418 tilsvarende Anvendelse.

Udebliver den Domsældte ved den nye Hovedforhandling, hæ-
ves Sagen, og den affagte Dom bliver staaende ved Magt.

Enogtrediotte Kapitel.

Sager, som paatales af privat Sagsøger.

§ 423. Naar en Forbrydelse paatales af en privat Sagsø-
ger, finder de om Paatalemyndigheden i Kapitlerne 22—29 givne
Forfkrifter Anvendelse paa ham. Forøvrigt befulgtes de om offent-
lige Straffesager gjældende Regler, forsaavidt det er muligt og in-
det Andet særskilt er bestemt.

§ 424. De Bestemmelser, hvorefter Paatalemyndigheden i
enkelte Tilfælde træder i Rettens Sted, finder ikke Anvendelse paa
Sagsøgeren. Udfærdigelse af Forelæg finder ikke Sted.

§ 425. Uden Rettens Samtykke kan Sagsøgeren ikke for-
anstalte særskilt Bevisoptagelse til Brug ved Hovedforhandlingen,
medmindre der spørges om Vidner, som ikke er pligtige til at møde
under Hovedforhandlingen, eller der er Fare for, at Beviset vilde
spildes ved Ophold. Begjærer Sagsøgeren ellers foretaget Retter-
gangsfridt forud for Hovedforhandlingen, prøver Retten i enhver
Henseende, hvorvidt der er Grund hertil.

§ 426. Sagsøgeren kan ikke begjære retslig Forundersøgelse
i Sager, som hører for Meddomsret, og ikke uden retslig Forun-
dersøgelse reise Sag for Lagmandsret.

Fremsættes Begjæring om retslig Forundersøgelse, prøver
Retten i enhver Henseende, hvorvidt der er Grund til at tage Be-
gjæringen tilfølge.

§ 427. Naar Retten slutter Forundersøgelsen, afgjør den
ved Kjendelse, hvorvidt Sag skal tilstede. Jovrigt skal Kjendelsen,
der træder i Tiltalebeslutningens Sted, indeholde, hvad § 286 be-
stemmer angaaende denne.

Hvor retslig Forundersøgelse ikke har fundet Sted, indledes Sa-
gen ved Stevning, der skal indeholde, hvad der om Tiltalebeslut-
ningen er bestemt, og hvormed forholdes i Overensstemmelse med de
for denne givne Regler.

§ 428. I Lagmandsretssager maa Sagsøgeren antage en
Sagsfører til Sagens Udførelse og kan blot gennem denne udøve
de ham under Hovedforhandlingen og dens Forberedelse tillagte
Rettigheder. Sagen maa paastevnes til Thingets Begyndelse, hvis
der ikke er truffet Overenskomst med Paatalemyndigheden om en
anden Tid.

§ 429. Træder Sagsøgeren tilbage fra Forfølgningen, kan
han ikke atter gjenoptage den.

Har han uden gyldigt Forsald forfømt Sagttagelsen af de be-

stemte Frister eller undladt paa lovlig Maade at møde eller lade 1 Juli.
møde eller at nedlægge Paastand eller at efterkomme de ham af No. 5.
Retten givne Paalæg, betragtes han som traadt tilbage.

§ 430. I Sager, der er ubetinget privat Paatale under-
givne, forbliver de nu gjældende Regler om Forsligsprøve i Kraft.

I disse Sager kommer Bestemmelserne i § 377 til Anven-
delse. Det paaligger ikke Dommeren paa Embeds Vegne at drage
Omsorg for Sagens Oplysning. Hvor han finder Noget at mangle
i saa Henseende, kan han dog henlede Opmærksomheden derpaa og
efter Omstændighederne paalægge Sagsøgeren at foranstalte det For-
nødne.

Ved Indstævning af Vidner finder Forfristen i § 303, første
Punktum tilsvarende Anvendelse ogsaa for Sagsøgerens Bedkom-
mende.

Høiere Straf end paastaat kan ikke idømmes.

§ 431. I de Sager, som omhandles i forrige Paragraf,
kan der fremsættes Modpaastand om Straf for Forbrydelser, som
er Gjenstand for privat Paatale, naar de udspringer af samme
Forhold eller af Søgsmålet.

Fornyet Forsligsmægling er ufornøden, og Hovedsøgsmålets
Afvisning eller Frasagelse har ingen Indflydelse paa Modsøgs-
målet.

§ 432. I Sager, der er ubetinget privat Paatale undergivne,
maa Anke forkyndes Modparten inden den i § 382, første Led og
§ 383 bestemte Frist, hvorhos det paaligger den ankende Part at
indbringe Sagen for Høiesteret. Til Ankens Udførelse maa den
ankende Part antage en Høiesteretsadvokat. Bestikkelse af Forva-
rer finder ikke Sted.

Ved Begjæring om fornyet Behandling ved høiere Ret kom-
mer tilsvarende Regler til Anvendelse.

Udebliver nogen af Parterne ved Ankens Behandling i
Høiesteret, kommer de for borgerlige Sager derom gjældende Regler
til Anvendelse.

Fornyet Behandling ved høiere Ret kan fra Sagsøgerens
Side ikke iværksettes uden Kjeremaalsudvalgets Samtykke. Afgiver
nogen af Parterne ikke Møde ved Hovedforhandlingen, udsættes Sa-
gen, hvis der er Grund til at antage, at lovligt Forfald forelig-
ger. Er der ikke Grund til saadan Antagelse, afvises Sagen, hvis
den Part udebliver, der har indbragt den, og paadømmes den ef-
ter Alterne og de fremskortede Beviser, hvis det er Modparten, der
udebliver. Afgang til fornyet Behandling overensstemmende med
§ 422 staar den udeblivende Part aaben.

§ 433. Vil Nogen forfølge en Sag i Genhold til § 94,
maa det hertil Fornødne foretages senest en Maaned, efterat Med-
delelse er tilstillet ham om den Beslutning, der giver ham Afgang
dertil. For den, som ingen Meddelelse har erholdt, er Fristen to

1 Juli. Maaneder, naar der handles om Anke eller fornyet Behandling for No. 5. høiere Ret, og ellers tre Maaneder.

Træder Paatalemyndigheden tilbage under Hovedforhandlingen, maa vedkommende Private i Tilfælde paa Stedet overtage Forfølgningen.

§ 434. Den, der overtager en Forfølgning, som Paatalemyndigheden har indstillet, træder i dennes Sted i den Stilling, hvori Sagen befinder sig.

Hvis Sagen hører under Lagmandsret og Forundersøgelsen er afsluttet, men Tiltale ikke reist, maa han dog begjære Forundersøgelsen fortsat til Erhvervelse af den i § 427 omhandlede Kjendelse.

§ 435. Den, der forfølger en Sag i Henhold til § 94, skal uopholdelig give Paatalemyndigheden Underretning herom og betimelig meddele den, naar Hovedforhandlingen vil finde Sted. Paatalemyndigheden er altid berettiget til at optræde, føre Beviser og nedlægge Paastande og kan selv overtage Forfølgningen, uden at det kommer i Betragtning, at den tidligere har nægtet at iværksætte den eller har indstillet den.

Overtager Paatalemyndigheden Sagen, kan Sagsøgeren slutte sig til Forfølgningen og bevarer ved Erklæringen herom de ham tilkommende Partsrettigheder. Dog kan han ikke ligeoverfor Lagrettemændene udøve nogen Udskydelsesret; heller ikke har han i noget Tilfælde Krav paa, at Sagen udsættes.

§ 436. Sag, som forfølges i Henhold til § 94, kan Sagsøgeren alene med Hæremaalsudvalgets Samtykke indbringe for høiere Ret til fornyet Behandling. Til dens Udførelse ved Lagmandsretten maa han antage en Sagsfører. Ved Anke til Højesteret maa han antage en Højesteretsadvokat.

Erklærer Indstevnte Anke, eller begjærer han fornyet Behandling ved høiere Ret, iværksættes denne efter de for offentlige Straffesager i Almindelighed gjældende Regler. Den oprindelige Sagsøger gives Meddelelse om Erklæringen eller Begjæringen og kan slutte sig til Forfølgningen overensstemmende med Reglerne i § 435, 2det Led.

Til Gunst for Indstevnte kan Paatalemyndigheden altid iværksætte Anke eller fornyet Behandling for høiere Ret.

§ 437. Stillingen som privat Sagsøger er ikke til Hinder for, at man kan optræde eller føres som Vidne.

Toogtredivte Kapitel.

Paatale af borgerlige Retskrav i Forbindelse med Straffesagen.

§ 438. I offentlige Straffesager kan den Fornærmede slutte sig til Forfølgningen for de ham tilkommende borgerlige Kravs Vedkommende. I saa Fald paaligger det ham at sørge for, at Angivelse af Paastanden og af de Beviser, hvorpaa den støttes, med-

deles Tiltalte og dennes Forsvarer senest samtidig med Stevningen. Er dette ikke skeet, kan der alene tages Hensyn til hans Paastand, naar enten Tiltalte samtykker deri, eller Retten finder, at Tiltalte dog har faaet tilstrækkelig Leilighed til at forberede sit Forsvar.

1 Juli.
No. 5.

§ 439. Første Gang den Fornærmede fremstaar for Retten, bliver han at tilspørge, om han begjærer Erstatning og om dennes Størrelse samt at gjøre opmærksom paa sin Ret efter §§ 438 og 440. Er dette ikke skeet, før Tiltalte er reist, bør en tilsvarende skriftlig Meddelelse tilstilles ham.

Der tilkommer den Fornærmede, som i Henshold til foranstaaende Paragraf har sluttet sig til Forsøgningen, de samme Partsrettigheder som efter § 435, 2det Led.

§ 440. Efter den Fornærmedes Begjæring kan Baatalemyndigheden overtage at gjøre de ham tilkommande borgerlige Retskrav gjældende, naar dette kan ske uden særlig Uleilighed.

Det samme gjælder, hvor saadan Begjæring ikke er fremsat, medmindre Grunden hertil maa antages at være, at Fornærmede ikke har villet gjøre Kravet gjældende under Straffesagen.

Naar Sagen paadømmes i Henshold til § 283, gjælder om Retten, hvad ovenfor er bestemt om Baatalemyndigheden.

§ 441. Retten kan til enhver Tid nægte Kravets Forsøgning i Forbindelse med Straffesagen, naar den finder, at saadan Forsøgning ikke kan ske uden væsentlig Ulempe.

Den Fornærmede kan til enhver Tid indtil Hovedforhandlingens Afslutning tage Kravet tilbage med Forbehold af at forfølge det i den borgerlige Retspleies Former.

§ 442. Paafjendelse af Kravet finder ikke Sted, naar Retten ikke finder det tilstrækkelig oplyst, eller naar Frisindelse for eller Idømmelse af Straf ikke leder til en Afgjørelse af det borgerlige Retskrav i samme Retning. Dog kan Retten afgjøre Kravet til Ugunst for den for Straf frifundne, naar Skyldspørgsmaalet er afgjort imod ham.

§ 443. Retten kan i alle Sager bestemme, at Erstatningens Størrelse skal fastsættes ved Skøn efter de for borgerlige Sager gjældende Regler.

I Sager, som behandles ved Lagmandsret, kan den efter Omstændighederne forelægge Lagretten Spørgsmaal, om Skade er skeet, og om dennes eller Erstatningens Størrelse. Ved Stemmegivningen over Erstatningens Størrelse bliver den Sum gjældende, som har over Halvdelen af Stemmerne for sig, naar dertil medregnes de Stemmer, som er afgivne for hoiere Beløb.

§ 444. I Sager, som forfølges af den Fornærmede, gjøres de borgerlige Retskrav gjældende paa samme Maade som Paastanden om Straf.

I Sager, som er udelukkende privat Baatale undergivne,

1 Juli. kan borgerlige Modkrav, der udspringer af samme Forhold eller
No. 5. af Søgsmålet, gøres gjældende efter Reglerne for borgerlige Sager, ligesom den Indstevnte, der har fremsat Modpaastand om Straf, hertil kan knytte borgerlige Retskrav paa samme Maade, som om han selv havde været Sagsøger.

§ 445. Er Straffesag anlagt under Forudsætning om, at et indgaaet Egteskab er ugyldigt, kan ogsaa Paatalemyndigheden nedlægge Paastand om, at Egteskabet kjendes ugyldigt. Nedlægges Paastanden af Paatalemyndigheden, kan den af Egteskællerne, som ikke maatte være medindbefattet i Tiltalen, indstevnes som Part i Sagen for dette Spørgsmaals Vedkommende.

§ 446. Er Fornærmede ikke tilfreds med en Afgjørelse, som uden hans Begjæring eller Samtykke har fundet Sted, kan han frasælbe den og gøre sit Krav gjældende ved borgerlig Rettergang.

§ 447. Indbringes Straffesagen til fornyet Behandling ved hoiere Ret, kommer Forfristerne i de foranstaaende §§ til Anvendelse.

§ 448. Paaantes Straffesagen, prøver Høiesteret tillige de borgerlige Krav, forsaavidt deres Afgjørelse umiddelbart berør paa Afgjørelsen af det Paaankede. I videre Udstrækning prøves de blot, naar Anken ogsaa er udstrakt til at omfatte dem.

Til Gunst for Tiltalte udstrækkes Anken hertil alene ifølge hans Begjæring, og til Skade for ham alene ifølge Begjæring af Fornærmede. Denne kan overlade Paatalemyndigheden at gjøre hans Paastand gjældende, om den er villig dertil. Han kan ogsaa selv forsaavidt slutte sig til Anken.

I ethvert Fald maa Meddelelse om Begjæringen og dens Grunde gives Modparten betimelig forud for Sagens Foretagelse.

§ 449. Mod Afgjørelsen af borgerlige Retskrav under Straffesagen kan særskilt Anke finde Sted, forsaavidt de angaar Gjenstande, der efter de almindelige Regler er paaankelige til Høiesteret, eller der er erhvervet Ræremaaalsudvalgets Samtykke dertil.

Anken kan ikke støttes paa, at Dommen eller Lagrettens Kjendelse urettelig har antaget en Omstændighed, hvorafr Kravets Berettigelse afhænger, for bevist eller ikke bevist.

Tovrigt kommer her de for borgerlige Sager foreskrevne Regler til Anvendelse.

§ 450. At den Fornærmede har sluttet sig til Forfølgningen for sine borgerlige Retskravs Vedkommende, har ingen Indflydelse paa Afgangen til at føre ham som Vidne.

Treogtredivte Kapitel.

Sagsomkostninger.

§ 451. Den Domsfældte har at udrede Erstatning til det Offentlige saavel som til den Fornærmede for de nødvendige Omkostninger, som de har haft ved Undersøgelsen og Paatalen af det Forhold, for hvilket han er fældt.

Dog bliver Erstatning for Omkostninger ved Anke, fornyet 1 Juli. Behandling ved høiere Ret, Kjæremaal eller Gjenoptagelse blot da No. 5. at paalægge Domfældte, naar de enten har ledet til et for ham ugunstigere Udsald, eller de er anvendte efter Domfældtes Begjæring og ikke har ledet til Forandring til hans Fordel.

Omkostninger, der er voldte ved Anke i Genhold til § 379, første Led, erstattes altid af Tiltalte, medmindre Anken tages tilfølg.

§ 452. Den Domfældtes Omkostningsansvar til det Offentlige bestemmes til en rund Sum, der ikke maa overstige det samlede Beløb af de Udgiftposter, der ifølge § 453 kommer i Betragtning.

Med denne Begrænsning afpasses Beløbet efter Billighed, saa at det ikke kommer til at staa i fremtrædende Misforhold til Domfældtes Skyld og Vilkaar.

§ 453. Ved Bestemmelsen af Omkostningsansvaret til det Offentlige skal alle af Sagen flydende Udgifter, der ikke er forvoldte af nogen Anden (§ 456), komme i Betragtning. Dog undtages herfra Salarier og Rejsegodtgjørelse til Dommere, Retskrivere og Lagrettemænd samt Udgifter til Retslokale, forsaavidt disse Udgifter ikke paalægges ham efter § 456.

Udføres Sagen enten fra Paatalens eller Forsvarets Side af en hertil fast lønnet Tjenestemand, træder Erstatning til det Offentlige istedetfor Idømmelse af Salarier for Udførelsen.

§ 454. Udgifter, der er fælles for flere Sager, fordeles mellem disse.

Har flere Personer været tiltalte i en Sag, er de Udgifter, som hidrører fra den Enkeltes Forhold, de Andre uvedkommende. De øvrige Omkostningsansvar fordeles mellem de enkelte Deltagere i Forhold til Graden af deres Deltagelse, hvorhos det tillige kan bestemmes, at alle eller nogle af dem skal hæfte i Fællesskab.

§ 455. Under Sagen med Frisindelse eller hæves Forsøgningen uden Dom, skal Retten tilkjende Sigtede Erstatning for nødvendige Udlæg til hans Forsvar. Har han haft usædvanlige eller i Forhold til hans Vilkaar betydelige Rejseudgifter eller væsentligt Belfærdstab, og disse Udgifter eller dette Tab har været en nødvendig Følge af Forsøgningen, kan den tilkjende ham en billig Erstatning herfor.

I private Straffesager sker Undtagelse herfra, naar Indstævnte findes at have givet rimelig Anledning til Søgsmålet.

§ 456. Omkostninger, der er voldte ved Nogens retsstridige Handlinger eller grove Uagtsomhed, bliver helt eller delvis at erstatte af ham. For Beslutning herom fattes, bør Retten saavidt muligt opfordre Vedkommende til at meddele, hvad han har at anføre til sit Forsvar.

1 Juli.
No. 5.

§ 457. For det Omkostningsansvar, som maatte komme til at paahvile Sagsøgeren, har denne i Sager, der reises i Henhold til § 94, at stille det Offentlige, og hvor det forlanges, ogsaa Indstevnte saadan Sikkerhed, som den Ret, der tilsteder Sagen, eller for hvilken den indbringes, finder betryggende.

Domfældes Indstevnte, bliver Sagsøgeren at tilkjende Erstatning af Statskassen for havde nødvendige Sagsomkostninger og Domfældte at ilægge Omkostningsansvar til det Offentlige efter de for offentlige Sager gjældende Regler. Hvis Sagen ender med Sigtedes Frifindelse, og Retten finder, at der ikke har været rimelig Grund til Sagsanlægget, paalægges Sagsøgeren Erstatning til Statskassen for dennes Udgifter ved Sagen, forsaavidt de komme i Betragtning efter § 453.

§ 458. Hvorvidt Omkostningerne bliver at erstatte, afgjøres i Dommen eller i den Kjendelse, hvorved Forfølgningen indstilles. Indstilles den uden saadan, kan Spørgsmaalet indbringes til særskilt Afgjørelse ved Kjendelse af den Ret, for hvilken Sagen har staaet, eller om der ikke er nogen Saadan, for en Ret, ved hvilken Sag kunde være reist.

Ved Dommens Paaanke prøves Omkostningsspørgsmaalet, forsaavidt dets Afgjørelse afhænger af Ankens Udfald. Ellers kan den, der er tilpligtet at erstatte Omkostninger, benytte Kjeremaal, naar Beløbet overstiger firti Kroner.

Fireogtredivte Kapitel.

Hæftelse af Sigtedes Gods.

§ 459. Saavidt fornødiges til Sikrelse af den Formuesstraf, de Omkostninger og den Skadeserstatning, som en Sigtet antages at ville blive idømt, kan Retten, naar der handles om betydeligere Ansvar og særlige Omstændigheder opfordrer dertil, paa Begjæring ved Kjendelse beslutte at gjøre Hæftelse i hans Gods. Efter Hæftelsen efter Andragende af privat Person, kan den besluttet betinget af Sikkerhedsstillelse.

§ 460. Hæftelsen, der kan iværksættes af Politiet, bliver, saafremt Sigtede ikke sættes ud af Gjenstandenes Besiddelse, at thinglæse og medføre samme Virkning som Arrest.

§ 461. Hæftelsen ophæves, naar dens Grund bortfalder. Er Forfølgningen reist af en privat Person, bliver den tillige at ophæve, naar Retten finder, at han ikke gjør tilbørlig Fremgang med Sagen. I Forbindelse med Kjendelsen om Hæftelsens Ophør afgjør Retten, i Tilfælde, hvorvidt den i Henhold til § 459, sidste Punktum stillede Sikkerhed er forfalden.

§ 462. Naar Nogen, som er dømt til strengere Straf end Fængsel, eller med skjellig Grund mistænkes for nogen Forbrydelse, der hører under Lagmandsret og kan medføre saadan Straf, ved Flugt unddrager sig Straffens Fuldbyrkelse eller Forfølgningen, eller

naar han opholder sig i Udlandet og uagtet Opfordring vægrer sig for at indfinde sig i Riget, kan Retten ved Kjendelse beslutte, at den Formue, som han her besidder, skal hæftes. 1 Juli. No. 5.

§ 463. Kjendelsen thinglæses og kundgjøres paa den i § 154, 2det Led bestemte Maade.

Fra Thinglæsningen af kan den Sigtede ikke forpligte eller forspie over Formuen anderledes end gennem gjensidelig fidske Villiesbestemmelse.

§ 464. Retten opnævner en Børge, der har at forvalte Formuen efter de for Bestyrelsen af forsvundne Personers Midler gjældende Regler og at paaſe, at der ikke tilskyder Sigtede personlig nogen Indtægt af samme.

§ 465. Den i §§ 462—464 omhandlede Hæftelse hæves, saasnart Sigtede kommer tilstede eller Grunden iøvrigt bortfalder.

Femogtredivte Kapitel.

Om Ansvar i Anledning af Sagen.

§ 466. For forsømmeligt eller andet utilbørligt Forhold under sin Befatning med en Straffesag kan offentlige Tjenestemænd samt privat antagne Forvarere straffes med Bøder, forsaavidt ingen strengere Straffebestemmelse er anvendelig paa Tilfældet, og ilægges Erstatning til den derved Fornærmede.

For det nogen offentlig Tjenestemand ilagte Erstatningsansvar indestaar Staten.

Dog hæfter Staten ikke ligeoverfor Sigtede for det Ansvar, som hans i Henhold til § 107 beskaffede Forvarer har paadraget sig.

§ 467. For de i § 466 omhandlede Forseelser kan paa Embeds Begne enhver Ret, der har Befatning med Sagen, ved Kjendelse eller i Dommen ilægge Erstatningsansvar saavelſom Bøder, hvad enten disse er at fastsætte efter § 466 eller efter nogen anden paa Tilfældet anvendelig Bestemmelse. Dog kan Dommere alene ilægges saadant Ansvar af høiere Ret.

§ 468. Naar Idømmelsen af Ansvar efter det Ovenstaaende ikke kan finde Sted, eller naar Spørgsmaalet herom frembyder Tvivl og Vanstokkeligheder, som ikke paa Stedet kan fjernes, kan Retten afgive Indberetning til vedkommende Raadalemyndighed.

§ 469. Bliver Nogen ved Dom frifunden for en allerede fuldbyrdet Straf, skal han paa Forlangende tilkjendes Erstatning af Statskassen for den Skade, som han har lidt ved den saaledes fuldbyrdede Straf.

For Skade, som er lidt ved Baretægtsfængsel, skal den, mod hvem Forfølgningen indstilles, eller som ved Dom frifindes, paa Forlangende tilkjendes Erstatning af Statskassen, naar de for hans

1 Juli. No. 5. Forøvelse af Handlingen fremsførte Beviser er gjendrevne. Er Forfølgningens Indstilling eller Frifindelsen begrundet deri, at Handlingen ikke kan henføres under nogen Straffebestemmelse, eller at Strafbarheden er udelukket eller ophævet ved en i Loven anerkendt Omstændighed, afgjør Retten efter Sagens nærmere Omstændigheder, hvorvidt saadan Erstatning bør tilkjendes.

§ 470. Erstatning tilkjendes under ingen Omstændighed, naar Sigtede ved Tilstaaelse eller paa anden Maade ved eget forsætligt Forhold har fremkaldt den sælvende Dom eller Forfølgningen, eller for Baretægtsfængsel, som er kommen til Anvendelse, fordi Sigtede har forsøgt at undvige eller foretaget Handlinger, hvoraf det maatte sluittes, at han har villet tilintetgjøre Gjerningens Spor eller forlede Andre til falsk Forklaring eller til at unddrage sig sin Bidnepligt.

§ 471. Det i § 469 omhandlede Stadeserstatningskrav kan forlanges paakjendt i den Dom eller Kjendelse, hvorved Sagen endes.

Er dette ikke skeet eller indstilles Forfølgningen uden Dom eller Kjendelse, kan Sigtede inden en Maaned, efterat han har modtaget Meddelelse herom, fremsætte sin Begjæring for den Ret, ved hvilken Sagen har staaet, eller om der ikke er nogen Saadan, for enhver Ret, ved hvilken et Barnething for Sagen er begrundet. Afgjørelsen sker ved Kjendelse, efterat der er givet Baatalemyndigheden Anledning til at udtale sig paa Statskassens Begne.

Hvis Statskassen ilægges saadant Ansvar som her omhandles, kan den gjøre gjældende de Krav, som Sigtede i samme Anledning maatte have ifølge § 466.

§ 472. Paaankes en Dom, hvori Ansvar er ilagt ifølge dette Kapitel, prøver Høiesteret paa Embeds Begne Ansvarsspørgsmaal, forsaavidt dets Afgjørelse afhænger af det Paaankede, men i videre Udstrækning blot, naar Anken efter Begjæring af nogen Vedkommende ogsaa er udstrakt til at omfatte det.

Ved fornøyet Behandling for høiere Ret kommer Ansvarsspørgsmaalet under Prøvelse, forsaavidt dets Afgjørelse afhænger af Sagens Udfald.

Hvor Ansvarsspørgsmaalet ikke ifølge ovenstaaende Bestemmelser er Gjenstand for Prøvelse ved høiere Ret, kan Kjæremaal finde Sted.

Serogtredivte Kapitel.

Straffens Fuldbyrkelse.

§ 473. En ved endelig Dom eller Kjendelse ilagt Straf bliver som Regel uopholdelig at fuldbyrde.

Har Retten indstillet Domfældte til Venaadning, kan Fuldbyrkelsen ikke finde Sted, saafremt han herved vilde komme til at udstaa nogen Straf, som Indstillingen om Venaadning søger ham

fritaget for. Har han selv søgt Benaadning, kan Straffens Fuldb- 1 Juli.
byrdelse blot paabegyndes, forsaavidt han samtykker deri. Ingen No. 5.
Dødsdom kan fuldbyrdes, før den har været forelagt Kongen, led-
saget af Rettens Erklæring.

§ 474. Udsættelse med Straffens Fuldbbyrdelse finder Sted, naar en svanger Kvinde er dømt til Døden eller til Frihedsstraf, eller den, som skal udholde Livsstraf, Frihedsstraf eller legemlig Straf eller er idømt Bøder, er bleven affindig eller er falden i en alvorlig Sygdom, eller naar Fuldbbyrdelsen ikke vilde kunne indrettes i Overensstemmelse med Straffens Niemed.

Hvor Fuldbbyrdelsen vilde forvolde den Domsfældte eller nogen af dennes Paarørende alvorlige udenfor Straffens Niemed liggende, og ikke af denne med Nødvendighed følgende Under, kan en Udsættelse ligeledes besluttet.

§ 475. Ved Fuldbbyrdelse af Frihedsstraffe bliver den Tid, som Domsfældte har tilbragt i Varetægtsfængsel efter Dommens Afsigelse, uafkortet at medregne, medmindre han selv har foranlediget Opholdet. En Dags Varetægtsfængsel regnes lige med en Dags simpel Arrest og med en halv Dags Strafarbejde.

Denne Bestemmelse bliver at anvende ogsaa paa Bøder efter det i Straffelovens Kap. 2 § 28 fastsatte Forholdstal.

Er Domsfældte som syg bleven indlagt paa Sygehus efter at have paabegyndt Straffens Udtaaelse, medregnes den Tid, han opholder sig der, til Straffetiden, hvis han ikke selv har forvoldt eller foregivet Sygdommen for at unddrage sig Straffen.

§ 476. Der skal gives den, som skal udstaa Livsstraf, en passende Tid til at berede sig til Døden, efterat Spørgsmaal om Benaadning er afgjort.

Livsstraffen fuldbyrdes om Dagen i et omsluttet Rum ved Halskugning med Faldøge i Overvær af Statsadvokaten, Underdommeren, Politimesteren, en Læge og en Præst samt af Formandskabet i den Kommune, hvor Henrettelsen foregaar. Desuden har den Præst, som har beredt Domsfældte til Døden, og hans Forsvarer Aldgang. Statsadvokaten kan ogsaa tillade andre vogne Mænd at være tilstede.

Protokol over Handlingen føres af Dommeren.

Saafernt den Henrettedes Paarørende forlanger det, overlades det dem at foranstalte Begravelsen. I ethvert Tilfælde sker denne i Stilhed.

§ 477. Ved overgaar til Fængselsstraf paa den i Straffeloven bestemte Maade, forsaavidt den ikke erlægges eller forsaavidt den Domsfældtes Formuesomstændigheder eller Livserhverv vilde lide føleligt Skaar ved Bodens Udredelse. Er han umyndiggjort paa Grund af Dødsalder, kan Retten bestemme, at Fængselsstraf bør træde i Stedet.

Ufuldbyrdet Bødestraf bortfalder ved den Domsfældtes Død.

1 Juli. No. 5. § 478. Reglerne i Straffelovens Kap. 6 § 17 bliver ogsaa at bringe til Anvendelse, hvor den tidligere Sag ikke har været ført mellem samme Parter.

Er Nogen ved forskellige Domme dømt for flere Forbrydelser, og er Reglerne i Straffelovens Kap. 6 § 17 ikke komne til Anvendelse, skal Paatalemyndigheden indbringe samtlige Domme for Retten til Fastsættelse af en fælles Straf.

Er Dommene affagte af forskellige Retter, indbringes de for den Ret, som har idømt den højeste Straf, eller om flere har idømt lige Straf, for den, som har idømt den sidste.

Afgjørelsen kan paakjæres senest fjorten Dage efter Dommens Forkyndelse.

§ 479. Naar anden Straf end paa Formuen skal fuldbyrdes, paaligger Sværkættelsen heraf Paatalemyndigheden.

Inddrivelse af Boder, Procesomkostninger og Erstatningsansvar sker efter de gjældende Regler.

De i Forbindelse med Straffens Fuldbyrkelse staaende Afgjørelser, som efter den gjældende Lovgivning paahviler Overovrigheden, træffes af Statsadvokaterne.

§ 480. Skal den Domsfældte udholde Strafarbejde, eller mistænkes han for at ville flygte, eller undlader han paa Tilsigelse at fremstille sig til Straffens Udftaaelse, kan han afhentes.

Ellers tilstiller Paatalemyndigheden ham Opfordring til at fremmøde til bestemt Tid paa det Sted, hvor Straffen skal udholdes.

§ 481. Opstaar der med Hensyn til Dommens Fortolkning, Beregningen af Frihedsstraffe, som er idømte eller træder i Stedet for idømt Straf, eller af andre Grunde Tvist mellem Paatalemyndigheden og Domsfældte, bliver Spørgsmaalet paa Domsfældtes Begjæring at forelægge Stedets Ret eller den Ret, som tidligere har dømt i Sagen, til Afgjørelse. Mod denne kan Kjæremaal finde Sted inden en Uge efter sammes Forkyndelse, dog uden opsættende Virkning, medmindre Paatalemyndigheden selv eller Retten saa beslutter.

§ 482. Opstaar der Tvist om, hvorvidt den Person, mod hvem Straffen tilsigtes fuldbyrdet, er den Domsfældte, afgjøres den efter de for Meddomsretssager foreskrevne Regler af Stedets Ret eller af den Ret, som tidligere har dømt i Sagen.

Syvogtredivte Kapitel.

Reisegodtgjørelse.

§ 483. Rigsadvokaten og Lagmændene bliver at henregne under 2den Klasse af Skyds- og Diætregulativerne i Lov af 3die Juni 1874, Statsadvokaterne under Skydsregulativets 3die og Diætregulativets 4de Klasse og Retskriveren ved Lagmandsretterne under Skydsregulativets 3die og Diætregulativets 5te Klasse.

Paa Rejser til og fra Lagmandsthingene og under Ophold ved disse tilkommer der ogsaa de øvrige Dommere i Lagmands-

retterne samt Statsadvokaterne Godtgjørelse efter Regulativernes 2den Klasse. 1 Juli.
No. 5.

§ 484. Lagrettemænd og Domsmænd, som er bosatte udenfor den By eller det Thinglag, hvor Retten holdes, skal i Anledning af Reise til og fra Retsstedet, naar dette er 10 km. eller længere fjernet fra Bostedet, tilkomme Skyds- og Diætgodtgjørelse efter Regulativets 3de Klasse og Diætgodtgjørelse efter Regulativets 6te Klasse.

Samme Diætgodtgjørelse tilkommer der Lagrettemænd og Domsmænd under deres nødvendige Ophold paa Retsstedet, hvor dette er 3 km. eller længere fjernet fra Bostedet.

§ 485. Fast bestiftede Sagkyndige tilkommer i Anledning af Fremmøde i Retten den for deres Embede eller Bestilling i Almindelighed bestemte Skyds- og Diætgodtgjørelse.

Andre Sagkyndige tilkommer Skyds- og Diætgodtgjørelse efter Regulativets 4de Klasse og Diætgodtgjørelse efter Regulativets 6te Klasse.

§ 486. Vidne, som indkaldes til Retsmøde udenfor det Thinglag eller den By, hvor det bor eller opholder sig, skal, naar dets Reise til Retsstedet udgjør 20 km. eller derover, nyde Skyds- og Diætgodtgjørelse efter Regulativets 5te Klasse, eller, hvor det har været nødsaget til at benytte kostbarere Befordring, efter sammes 4de Klasse.

Det samme gjælder uafhængig af de nævnte Betingelser Vidner, som paa Grund af Legemsfeil, Sygdom, Alder eller Svagelighed ikke uden Befordring kan komme frem til Retsstedet.

Ved Lagmandsthingene tilkommer den samme Godtgjørelse ethvert Vidne, der har en Vej til Retsstedet af over 10 km., uden Hensyn til, om Thinget holdes i Thinglaget.

§ 487. I den Tid, som nødvendigen medgaar til Reisen eller Opholdet paa Retsstedet, tilkommer der de i foregaaende §'s 1ste og tredie Led nævnte Vidner en Godtgjørelse af Kr. 1,20 daglig. Har Vidnet maattet overnatte udenfor Hjemmet, tilkommer der det yderligere for hver Nat Kr. 0,80.

I det i § 171 sidste Led nævnte Tilfælde kan Godtgjørelsen efter Rettens Skjon passende forhøies; dog maa den ikke overstige Kr. 5,00 pr. Dogn.

§ 488. I Anledning af Fremmøde ved Hovedforhandling for Lagmandsret kan Vidner, der efter de foregaaende §§ ikke har Krav paa Godtgjørelse, af Retten tilkjendes Erstatning for tabt Arbejdsfortjeneste, dog ikke mere end Kr. 1,20 om Dagen.

Ogsaa udenfor Hovedforhandling ved Lagmandsret kan dette ske, naar særegne Grunde, saasom Vidnets flette Vilkaar eller Retsmødets Langvarighed, taler derfor.

§ 489. Har et Vidne paa Grund af Legemsfeil, Sygdom eller Alder tiltrængt en Vedsager, tilkommer den i §§ 486—488 omhandlede Godtgjørelse ogsaa denne.

§ 490. Den Vidnerne efter §§ 486 og 487 første Led tilkommende Rejsegodtgjørelse udbetales, forsaavidt intet Modsat er bestemt, forstudsvis af Statskassen. De nærmere Forskrifter herom

- 1 Juli. gives af Kongen. Ethvert Krav paa Godtgjorelse bortfalder, naar
No. 5. det ikke fremsættes inden sex Maanedes efter Retsmødet.

Otteogtredivte Kapitel.

Slutningsbestemmelser.

§ 491. Nærværende Lov træder i Kraft den første Dag i Januar Maaned, efterat to Aar er forløbne fra den Dag, da den er given.

Balg paa Lagrettemænd og Domsmand foretages første Gang i det Aar, som gaar forud for det, hvori Loven træder i Kraft. Hvem der herunder skal udføre de Lagmændene paahvilende Forretninger, bestemmes af Kongen.

§ 492. I Sager, der ved Lovens Ikrafttræden er irettesførte for den dømmende Ret, kommer den hidtil gjældende Lovgivnings Bestemmelser om Sagens Behandling, Paatjendelse og Paasænk fremdeles til Anvendelse, dog at Paatalemyndigheden træder i Overøvrighedens Sted. Skal ny Behandling i første Instans finde Sted, sker denne efter nærværende Lovs Regler.

§ 493. De i Lovens Kapitler 30 og 36 indeholdte Bestemmelser kommer til Anvendelse ogsaa ligeoverfor Domme, der er affagte under den tidligere Lovgivnings Herredomme.

§ 494. Lagrettemænd kaldes kun de Mænd, som er udvalgte til at gjøre Tjeneste ved Lagmandstthingene. De Mænd, som er opførte i det i Lov af 28de August 1854 § 18 omhandlede særskilte Udvalg kaldes Skjøn- og Meddomsmænd. De i det almindelige Mandtal efter samme Lovs § 5 opførte Mænd kaldes mandtalsførte Retsvidner.

§ 495. Indtil Kongen anderledes bestemmer, kan i Finmarkens Amt Sager, som efter Reglerne i Kap. 3 hører under Lagmandsret, behandles ved Meddomsret, hvis Tiltalte samtykker deri eller ikke inden den i § 293 omhandlede Frist gjør Indsigelse derimod.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

Givet paa Stockholms Slot den 1ste Juli 1887.

D s c a r.

(L. S.)

D. Richter.

Sehmann.

Udgiver: E. R. Bagmann.